

Buccolica cum
commento

3017

Společnost
komunistů

IN=036012802

2

Egloga prima
Publij Virgilij Maronis Egloga prima.
Delibeus.

Tityre tu patule recubans sub tegmine fagi
Siluestrem tenui musam meditaris auena.
Nos patrie fines ⁊ dulcia linquimus arua
Nos patriam fugimus; tu tityre lentus in vmbra
Formosam resonare doces amaryllida silvas.

Construe sic. O tityre. i. o virgili. tu recubans. i. iacens quietus sub tegmine id ē sub vmbra fagi. i. illius arboris frondose. patule. i. late spaciose. meditaris. i. cantas musam siluestrem. i. carmen rusticum auena tenui. i. culmo vel stipula dulci et agili. Nos. i. mantuam linquimus. i. dimittimus nō sponte nostra. fines. i. methodum terminos patrie. i. mantue ciuitatis nostre. et linquimus inquam arua dulcia. i. campos amenos et delectabiles. Nos. i. mantuam. fugimus. i. relinquimus patriam. i. mantuam. ⁊ o tityre. i. virgili tu lentus. i. quietus ociosus in vmbra doces. i. facis silvas. i. incuora resonare. i. cantare amaryllida formosam. i. carmen tuum de amaryllide. i. de amica tua compositum. **¶** Vnde dicit seruius super eneydē. In exponēdis autoribus de nomine vita ⁊ moribus auctoris de qualitate sermonis ⁊ de intentione vel fine. ppter quem scribitur solet queri: vbi dicit seruius qd virgilius fuit etiā fili⁹ virgilij nat⁹ in mantua ciuitate venetie verecūdisim⁹ poeta. vno tñ vicio laborabat: qz lubricus valde fuit ⁊ impatiens libidinis: sic qd quidam vocauerunt eum balistam: qz balista nō pōt cōtinere impetū. Ideo super eius tumultū scriptum fuit. Monte sub hoc lapidū regitur balista sepultus. **¶** Laetholicon dicit qd dictus est Virgilius a matre sua virgilia: quia ipsa pregnans vidit in somnis virgam ascenderem ex vtero suo ad celum. s. filiū suū astrologū ⁊ philosophū magnū. **¶** Vita eius fuit studiosa. Studuit enī neapoli (Ceremone) ⁊ mediolani. Et cum esset. xxvij. annorum scripsit buccolica spacio triū annorum sicut dicitur in fine quarti georgicorū. Larmia q lu si pastoz audapz iuuenta. Tityre tu patule recubans sub tegmine fagi. Fecit vero georgica in octo annis: eneydem in duodecim annis. Et correxit buccolica et georgica. buccolica quidem ad preces et cōtemplationem pollionis: sed georgica ad preces mecenasidis presidis. morte vero preuentus dimisit eneydem incorretam quam ideo iussit post vitam suam cremari. contra quem exclamat augustus cesar. Ergo ne supremis potuit vox improba verbis. Tamen dī rus mandare nebas: ergo ibi in ignes. Vagnaqz doctiloqui morietur musa maronis. ideo augustus cesar condolens tantum opus extingui prohibuit ipsum cremari: et dedit ipsum corrigendum duobus magnis philosophis: scilicet tucce et varroni sub tali lege qd superflua deleuerent et nihil adderent. ideo in eneyde reperiuntur versus truncati et incompleti. Reperiuntur etiam versus detracti qui non sunt scripti in corpore libri: sicut ibi Ille ego qui quondam gracili modulatus auena ⁊c. vsqz arma virumqz cano. **¶** Si autem in buccolicis reperiantur aliquid versus incompleti: sicut ibi. incipe menalios. hoc est non propter incorrectionem: sed ex pigritia scriptorum quos piget sepe scribere et ostendere versum intercalarem: vt dicitur in suo loco. **¶** Ex istis potest colligi etas virgilij: scilicet qd vixit quinquaginta annis. Dabebat enim. xxvij. annos quando composuit buccolica que fecit in tribus annis: ⁊ georgica in octo: et eneydē in duodecim. et hoc est verum si illos scripsit sine pausatione. **¶** Nota virgilius in eneyde vsus est stilo grandiloquo et metro heroico quod tenet vera et ficta et humana et diuina. In georgicis vero vsus est sermone mediocri: sed in buccolicis vsus est stilo humilī sūm materiam humilem de qua loquitur. **¶** Vnde ipse dicit in buccolicis. Si canimus siluas sunt silue consule digne id est sūm altitudinem materie debet esse stilas altior. Buccolica autem carmina dicuntur a bus quod est: bos et icos custos: quia sunt carmina facta de pastoribus boiū vel aliorum pecorum que per boues intelliguntur. Et sunt in libro buccolicorū decem egloge. Dicitur autē egloga ab egle quod est capra et logos sermo: quasi caprinus sermo: qz loquit de paruis ⁊ vilibus rebus. ⁊ sic patet qualitas metri. Intētio autē virgilij scribentis buccolica fuit sub iocundis verbis: et in psona rusticorū pastozū laudare augustum cesarem pro

Egloga

beneficijs sibi ab eo collatis. laudare etiam pectores suos pollionē et mecenatē in quo relictum magnum ingenij virgilij scz comprehendere magnā rem in parua videlicet imperatores senatores alios presides in psona pastoz: sicut in georgicis designavit apes sub noibus regū vel ducū qñ dicit in quarto Magnanimosq; duces. Dicit ergo in pncipio buccolicorū absq; problemio Tityre tu patule &c. vbi introducit duos pastores. s. tityrū et melibeū. p tityrū intelligitur ipse virgilius. et per melibeū intelligitur quidā servus vicanensis vel vicin? mātnan? noie cornelius gillus. ¶ Ubi est notandū q; vigente bello civili inter augustū cesarē et anthonium augustus fuit victor et obtinuit cremonā quā diuisit suis militibus pro stipendijs suis. Sed qz terra cremonenfis non sufficiebat eis: ideo dedit eis augustus mantuā: quare mātnani expulsi sunt a suis possessionibus: et dictū est eis verbū durū. veteres migrate coloni. et habet in sequētibz. mātna ve misere nimiū vicina cremone. Sed virgilius hoc vidēs venit romā vbi vltus patrociniū pollionis et mecenatis impetravit ab imperatore agros. s. quos milites sibi abstulerant. qd vidēs gallus cornelius quasi inuidens felicitati virgilij qui solus recuperauerat agros a se dēptos dicit ei. Tityre. i. virgili tu es multū felix qz tu quietus sub vmbra vel tegmine fagi arboris frondose cātas carmina leta auena tenui scz modici stili. Et loquitur more pastoz qui faciunt fistulas suas de culmo vel stipula auene. ¶ Et notanda est differentia inter patens et patulū. qz patulū est qd naturaliter pz vel aperitur sicut nares. sed patens est illud qd aliqui aperitur et aliqui clauditur: vt ostiū vel oculi. Fagus autem est naturaliter patens larga arbor. ¶ Primo autē tpe fructus fagi comedebant. ideo dicit fagus a fagin quod est comedere. ¶ Nos patriā fugimus. i. nos mantuanū patriā relinquimus et non relinquimus sponte nostra: imo qd plus est fugimus patriā nostrā coacti fugere: et nos etiā tristes linquimus arua nostra: sed tu doces filias resonare amaryllida id est amicam tuam. qz facis carmina iocosa de pollione et de cesare quos amas. et illa carmina resonāt per filias id est per maiores et antiquos viros. Et loquitur more rustico quo pastores cantant in siluis.

¶ Tityr?.

¶ Construe sic. O melibee o pastor deus. i. cesar augustus fecit id est dedit bec ocia. i. ista bona vel quietem. Nāq; ille id est cesar erit mibi. i. virgilio semp deus. id est in vita et post mortem suam. agnus id est ovis tener. i. iuuenis ab ouilibz nostris id est a pecoribus nostris imbuet id est sacrificabit aram id est super altare illius scilicet augusti cesar.

O melibee deus nobis bec ocia fecit.

Namq; erit ille mibi semper deus. illius arā

Sepe tener nostris ab ouilibz imbuet agnus.

Ille meas errare boues vt cernis: et ipsum

Ludere que vellem calamo permisit agresti.

Ille. s. cesar pmissit meas boues. i. vacas errare. i. p cāpose ē. vt cernis. i. vt vides. et permisit ipsum. i. me virgilium ludere calamo agresti. i. fistula rustica que vellem ludere. ¶ O melibee. Respondet tityrus. i. virgilius ad melibeū dicens q; deus. s. cesar dedit sibi illa ocia. i. facultatē viuendi ex proprijs agris sine graui labore. Nāq; erit ille. i. cesar erit mibi deus in vita sua et post mortē. Nāq; alij imperatores reputabant inter deos post mortem. sed augustus cesar in vita sua meruit deitatem et habere templū sicut deus. ¶ Illius arā &c. i. qd in virero faciā sacrificium supra altare suum et irrigabo arā suam de sanguine agni. ¶ Ille meas errare boues. i. dedit mibi agros et libertatē cantandi carmina rustica metri quecūq; vellem ludere non per minas siue p coactionē sicut etiā ipse virgilius dicit in georgicis. carmina q; lusi &c.

¶ Meli.

¶ Construe sic. Equidē. i. certe non inuideo id est nō habeo inuidiam: miroz magis id est admiroz qz turbatur id est qz nos mantuanū turbamur vndiq; i. ex oī parte totis agris. i. in agris nostris vsq; adeo. i. intantū vel multū en. i. ecce ipse. id est ego melibe? eger. i. non sanus ago. i. duco

Non equidem inuideo: miroz magis vndiq; totis

Usq; adeo turbatur agris: en ipse capellas

Protinus eger ago: hanc etiam vix tityre duco.

Hic inter densas corymbos modo nāq; gemellos

Spem gregis ad silice in nuda connixa reliquit.

Sepe malum hoc nobis si mens non leua fuisset

De celo tectas memini predicere quercus.

Sed tamen iste deus quis sit da tityre nobis.

protinus. id est longe a finibus capellas. id est capras. o tityre vir id est cū difficultate duco. i. cōduco hanc scilicet caprā. bec capra supple connixa est. id est peperit hic. id est in isto loco inter corulos. id est illas arbores densas. id est spissas gemellos. id est duos filios existentes

supple spem gregis. id est spem future generationis: et ipsa in quā reliquit ab interiectione admirantis illos gemellos in silice nuda. i. supra lapidem durum: memini quercus. i. illas arbores tectas. id est fulminatas de celo. id est de super p̄dicere. i. significare hoc malum. i. nos p̄dituros agros sepe. i. multo tiens nobis mantuanis si mens. i. cogitatio non fuisset leua. i. bene cōsiderasset. Sensus est. nos perdere agros res manifestat scilicet quercus predicabat: sed nos mentis imprudentia capri intelligere nequiuimus. Sed tityre. i. virgili da. id est dic nobis quis est iste deus qui dat tibi ista oia. ¶ Non equidem. Loquitur iterum melibeeus sed ne videatur loq̄ ex inuidia dicit se non inuidere sed mirari de felicitate virgilij: quia alij mantuani patiūtur omnes miseras: quia turbantur in agris ipsorum vsq̄ adeo. id est multum. Et est turbatur verbis impersonale quod indifferenter se habet ad omnem personam. in quo vult melibeeus latenter redarguere augustum cesarem non designando illum qui turbat: vult etiam ostendere q̄ oēs mantuani fuerunt turbati sine aliqua discretione ⁊ etiam sine culpa: quia non fuerunt expulsi propter sua merita: sed ppter vicinitatē ad cremonā vt dictū est. Et non dicit turbamur q̄ vbius personale designaret paucos ⁊ non omnes. ¶ En ipse cepellas. Dic melibeeus monstrat euidenter suas turbationes dicens q̄ ipse eger corpore: ⁊ animo vir ducit secū duas capras. id est matrem ⁊ vxorem ⁊ causa laboris est: quia capra sua. id est vxor de nouo cōmixta est. id est enixa vel peperit gemellos. id est duos filios qui sunt spes futuri gregis et future generationis. Et augmentatio laboris est quia non peperit in lecto molli. sed supra silicem vel lapidem durum sine vestimentis vel straminibus ad inuoluendum gemellos. ¶ Sepe malum hoc nobis. Dic melibeeus dicit q̄ si ipse fuisset sapiens et considerasset signa et auguria ipse potuisset precauere istam turbationem: quia anno precedenti quercus que sunt arbores glandifere et pertinentes esui fuerunt tacte de celo. id est leuiter fulminate. Quercus sunt arbores in tutela ionis et sibi consecrate. ideo non permittit eas dure fulminari: ⁊ quando arbor ionis fuit tacta et turbata si gnum erat q̄ mantuani qui erant in tutela augusti turbarentur. ¶ Sed tamen iste deus. O tityre da. id est dic mihi quis est ille deus qui dedit tibi oia et ludere que velles. ¶ Ubi notandum est q̄ dare significat tria: scilicet dicere contribuere et concedere: infra illos versus. Dico contribuo concedo significat do. ¶ Cetera videantur super textum. de allegoria autem quā aliqui volunt in eis verbis predictis: quia dicunt carmina cantata a virgilio de vrbe romana. vide seruum ⁊ alios exp̄ositores.

¶ Tity.

Urbem quam dicunt romam melibee putauit

Stultus ego huic nostre similē: quo sepe solemus

Pastores ouium teneros depellere fetus.

Sic canibus catulos similes: sic matribus bedos

Noxam: sic paruis componere magna solebam.

Utrum bec tantum alias inter caput extulit vrbe

Quātum lenta solent inter viburna cupressi.

¶ Construe sic. Ego tityrus stultus. id est imprudens o melibee putauit. id est credidi. vrbem. id est ciuitatem: quam scilicet vrbem dicunt. id est vocāt romam esse supple similem. id est equalem huic nostre. id est mantue. id est ad quam nos pastores ouium. id est caprarum sepe solemus. id est cōuenim⁹ depellere. id est a lacte remouere seu enutrire fetus teneros. id est agnos nouiter natos. Sic. id est eodem modo cognoueram romam esse similem mā

tue sicut nozam. id est noueram catulos id est paruos canes esse similes canibus magnis et sic nozam in qua bedos. i. bircos teneros esse similes matribus suis. Sic solebā componere. id est cōparare magna. i. res magnas paruis. i. rebus minimis verū. i. certe bec scz roma tñ extulit caput. i. maior est inter alias vrbes. i. ceteras ciuitates quātum cupressi. i. ille arbores magne solent se extollere sup. inter viburna lenta. i. inter arbores paruas seu curuas. ¶ Urbem quam dicunt romam ꝛc. Tityrus respondet more rustico per longas ambages quis fuit ille deus? quia nullus homo potest esse sine loco: ideo describit locū in quo est angustus scz romā: ꝛ facit topographiā: sicut si aliquis describit parisiū ad ostendendum quid sit rex. dicit ergo. O melibee, ego stultus? ignarus pastor quādo audiebam loqui de roma putabam q̄ esset quedam pauper ciuitas sicut mantua nostra in qua nos pastores ouium depascimus agnos. Sed talis est differentia inter romam ꝛ matuas qualis est inter magnos canes ꝛ paruos scz catulos: vel inter bedos ꝛ capras: quia roma excedit alias vrbes sicut cupressus viburna. i. frutices. Cupressus em̄ est arbor alta ꝛ viburnū est paruum arbutum.

Melibeus.

¶ Construe. que causa. i. que occasio tanta id est tā magna fuit

Et que tanta fuit romam tibi causa videndi?

tibi tityro videndi. id est enndi

romā. i. illam urbē. ¶ Et que tāta. Querit itez melibeus q̄ fuit causa finalis quare tityrus venit

romam: quia magna causa requiritur ad magnum effectum.

Tityrus.

¶ Construe. Libertas candidi

or. id est pura fuit causa quare

ego veni romam: que libertas

sera: id est tarda tñ respexit. i.

conspexit me in terez. i. pigrum

postq̄ barba mea cadebat. id ē

cadebat tondenti. id est radēti

tamen libertas respexit me: ve

nit id est aduenit mihi lōgo tpe

id est p longū tpus. post. i. post

ea ꝛ postq̄ amarillis. id est ro

ma bz. id est possidet nos. i. me

tityrū: galathea. id est mantua

reliquit. id ē dimisit me fatebor

em̄. i. dicam veritatem dū gala

thea. id est mantua tenebat. id

est possidebat me tityrum spes

id est fiducia libertatis habē

de nō erat mihi nec cura. id est

solicitudo peculi. id est gregis erat mihi q̄uis multa victima id est multa sacrificia exirēt. i. p

cederet ex meis septis. i. ex meis ouilibus ꝛ quauis pinguis caseus premeretur. i. fieret vbi

ingrate. i. ad mantuam ingratiā. Non vnq̄. i. nunq̄ dextra scilicet manus redibat. i. reuer

te bꝛur domū meam gramis. i. plena ere. i. argēto. ¶ Libertas. Rñdet tityr q̄ libertas fuit causa

quare venit romā: scz vt esset liber. vñ seruus vult libertatē vt careat seruitute: sed nobilis vel

ingenuus vult libertatem vt viuat sin suū arbitriū. Non erat autem alibi libertas sicut rome.

¶ Que sera tñ. Dic tityrus increpat seipm qz prius non venerat romā vt esset liber. fuit em̄ pi

ger querendo libertatē. p̄mis finaliter ipam habuerit. ¶ Candidior. Dic more rustico designat

tempus a quo fuit liber scilicet ab illo tempore quo habuit amicam amarillida vel ab illo tem

pore quo rasa fuit barba. Sic em̄ computant rustici tempora: scilicet anno quo fuerunt cōinga

ti: quia nesciunt aliter distinguere tempora. ¶ Et notandū est qz candidior non est adiectiuum

de barba: quia tunc virgilius nondum habeat barbā candidā vel canā cum ipse esset. vi

ginti octo annorum quando fecit hunc librum. Sed candidior est adiectiuum de libertas: ꝛ est

sensus libertas cādidior respexit eum ab illo tempore quo barba sua tondebatur: vel quia post

ea dicit fortunata senex. ideo potest dici q̄ est mutatio persone ꝛ qz virgilius loquitur in p̄sona

cuiusdā veteris. ¶ Postq̄ ꝛc. Per amarillida intelligit romā: ꝛ per galathea intelligit mātuā.

Libertas: que sera tamen respexit inertem

Candidior postq̄ tondenti barba cadebat:

Respexit tamen et longo post tempore venit:

Postq̄ nos amaryllis habet galathea tenebat

Nāqz: fatebor enim: dum me galathea tenebat

Nec spes libertatis erat nec cura peculi:

Quāuis multa meis exiret victima septis

Pinguis et ingrate premeretur caseus vbi

Nō vnq̄ grauis ere domū mihi dextera redibat.

et dicit q̄ libertas sibi venit qm̄ dimisit manūā r̄ venit romam. ¶ Nāq̄ fatebor em̄. Dic super
fuit illa cōiunctio em̄ causa metri cōpendi. et dicit tityrus q̄ q̄dū manisset mātue nunq̄ fuis-
set diues aut liber. ¶ Ubi notatur q̄ nō est p̄morio nisi in bonis vrbibus: quia miseri sūt castra
sequentes. Et dicit peculi p̄ apocopā id est peculij quod significat diuitias. d̄r em̄ a pecudibus:
quia tote diuitie antiquorū erant pecudibus et armentis q̄ntis loquitur moze rusticorū qui ex
laboribus suis sibi sufficiunt r̄ administrant alimenta. r̄ tamen ciues vrbium sepe deridēt eos
vt faciant eos expendere suas pecunias in ludis et tabernis extractionibus impositionib⁹ ga-
bellis r̄c. sic q̄ quando redeunt ad domos suas vix repositant lucrū de caseis vel alijs alimētis
que vendiderunt.

¶ Delit.

Mirabar quid mesta deos amarylli vocares

Cui pendere sua patereris in arboze poma

Tityrus hinc aberat: ipse te tityre pin⁹

Ipsi te fontes ipsa bec arbusta vocabant.

erat. i. absens erat hinc. i. a roma. r̄ o tityre. i. o virgili ipse pinus id est ille arbozes vocabant. i.
appellabant te virgiliū r̄ ipsi fontes vocabant inq̄ te. r̄ ipsa arbusta. i. ille arbozes vocabāt in-
q̄ te virgiliū. ¶ Mirabar. Dic melibeus loquitur ab vrbē romanā sub noie amaryllidis quam
tityrus amabat dicens q̄ ipse mirabā quare amaryllis tristis vocabat deos. f. roma orabat vt
ad eā veniret virgilius. mirabatur etiā cui ipsa amaryllis seruabat pulchra poma in sua arboze
f. pulchra officia seruabant rome r̄ pulchre dignitates pro virgilio q̄ erat absens. ¶ Ipse te ti-
tyre. Nūc scio o virgili q̄ alte pin⁹ r̄ alte arbozes. i. vrbis romana r̄ cesar r̄ sacri fontes. i. sapien-
tes senatores qui sunt pleni sapientia et arbusta id est populus romanus vel parui seculares
expectabant te.

¶ Tityrus.

Quid faceres. neq̄ seruuicio me extire licebat

Nec tam presentes alibi cognoscere diuos.

Hic illum vidi iuuenem melibee: quotannis

Bis senos cui nostra dies altaria fumant.

Hic mihi responsum primus dedit: ille petenti

Pascite vt ante boues pueri sūmittite tbauros

¶ Construe sic. Quid facere mā-
tue sup. neq̄ licebat. i. si potuis-
sem extire. i. liberare me virgilū
a seruicio. i. a seruitute: nec lice-
bat inq̄ cognoscere. i. inuenire
alibi. i. alijs ciuitatibus a roma
diuos. i. dños tam pñces. i. tam
ppicios. r̄ o melibee vidi. i. co-
gnoui illū iuuenē. i. octavianū
augustū. r̄ vidi inq̄ quotannis. i.
singulis annis augustū cui. scz
augusto nostra altaria fumant
i. sacrificant bis senos dies. i. p̄
duodecim dies in anno. hic id ē

augustus edit. i. tribuit. primus. i. in prima mea petitione responsum. i. libertatē. r̄ ille. i. augu-
stus dicit supple mihi petēti. i. querēti libertatē. o pueri. i. o pastores pascite. i. nutrite boues. i.
vaccas vt ante. i. sicut fecistis r̄ sūmittite. i. coniungite tbauros cū vaccis. ¶ Quid facerem.
¶ Responder tityrus. O melibee quid fecissem si non venissem romā: quia manens in manua
semper fuisset seruus: nec inuenissem deos vel dños tam pñcios sicut hic nec amicos adiuto-
res. ¶ Dic illum. vocat octavianū augustum iuuenem non puerum. quia senatus decreuerat vt
nemo vocaret eum puerum ne minueretur laus imperij: quia v̄ terre cuius rex puer est. dicit
ergo hic id est rome vidi quotannis id est singulis annis augustū qui est mihi ille deus de quo
querebat melibeeus. ¶ Bis senos cui id est isti deo ego sacrifico semel in mense: quia quolibet
mense faciebant festum augusti. ¶ Dic mihi. id est iste fuit qui primo dedit mihi libertatem
in prima mea petitione dicens mihi et alijs pastoribus meis. pascite vt ante boues id ē viuere

libere sicut ante solebatis. id est ante tempora bellorum. et coniungite taurorum cum vaccis et equos cum iumentis ad generationem: sicut dicit deus in Genesi. Crescite et multiplicamini. De.

¶ Construe sic. O tityre senex id est antique fortunatus id est bonam fortunam habens ergo tua rura: id est tui agri manebunt et magna pascua super. manebunt satis tibi id est tityro quous lapis. id est mons nudus id est disco opertus: quod pro et palus. id est lacus obducatur omnia pascua. id est comestione animalium iunco. id est illa herba limoso id est paludosa. et pabula id est pascua insueta. id est non consueta non tentabunt fetus graues id est non nutriunt capellas grauidas. Nec contagia mala id est male infectiones vicini pecoris id est gregis ledent. id est inficiunt feras supple. O fortunatus senex captabis. id est frequenter capies hic. id est in isto loco inter flumina id est fluuios nota. id est caros. et fontes sacros id est quas dedicatas nymphis. frig? opacum id est umbram delectabilem. hic id est ex alia parte sepes id est clausura que est a limi-

Fortunate senex ergo tua rura manebunt

Et tibi magna satis: quous lapis omnia nudus

Limosoque palus obducatur pascua iunco.

Non insueta graues tentabunt pabula fetus:

Nec mala vicini pecoris contagia ledent

Fortunate senex hic inter flumina nota

Et fontes sacros frigis captabis opacum:

Hinc tibi que semper vicino ab limite sepes

Hybleis apibus florem depasta salicti

Sepe leui somnum suadebit inire susurro:

Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras:

Nec tamen interea rauce tua cura palumbes

Nec gemere aerea cessabit turtur ab ulmo.

te id est termino vicino id est propinquo tibi semper fiet supple. depasta id est comesta florem salicti. id est salicis apibus id est ab illis animalibus hybleis. id est sic dictis. et sepes suadebit. id est incitabit te inire. id est accipere somnum id est quietem susurro leui id est murmure tenui. et frondator canet id est cantabit sub rupe alta id est de scopulo magno ad auras id est ad ventos. Nec palumbes. id est turture rauce cessabunt tua cura gemere: nec turtur id est illa avis cessabit gemere id est cantare ab ulmo id est ab illa arbore. ¶ Fortunatus senex. Vocat tityrum id est virgilium senem: non ratione etatis sed ratione fortune: quia habebat bonam et pingue fortunam sicut solent habere senes vel senati homines. dicit ergo O tityre tu es felix quia agri tui manebunt et pascua lata circumdata montibus saxosis ex una parte et aqua paludosa ex alia. et oves tue pregnantes et fete tue non habebunt pascua insolita immo sicut in mantua familia nec ledentur ex contagio vicini pecoris. ¶ Fortunatus senex. Dic iterum melibeu narrat felicitatem tityri quantum ad seipsum dicens. O tityre pecora tua sunt fortunata: ut diximus. tu es etiam felix inter ista flumina iuncta et fontes sacros: quia in fontibus sunt nymphae sacre. Dic enim in estate capies frigoris opacum id est umbram delectabilem: et habes ex uno latere sepe et salicem ubi apes paucuntur ex quarum susurro vel tenui murmure dormies. Et hic est synodoche sepes depasta florem salicti. Ubi notandum quod hic sepes est serpens: sed hec sepes est diuus vel clausura. Salictum autem est species salicis vel locus in quo crescunt salices quod alio nomine dicitur salicetum. et dicitur salix a saliendo quia cito de terra salit crescendo. ¶ Hinc alta sub rupe. dicitur ex alia parte audies cantare philomenam et palumbes et turtures quarum cantus est ut gemitus. Et est frondator equiuocum: quia significat illum qui in estate facit manipulos ex frondibus arborum ad nutriendum animalia in hyeme. vel significat illum qui remouet folia de vitibus ut vine mature fiant a sole. et etiam significat auculam que cantat inter frondes et vix videtur quando cantat. ¶ Ulmus autem est arbor quam ytali supponunt vitibus suis. Palumbes est avis dicta quasi parcens lumbis: quia non coit nisi semel in anno vel bis. Sed alij columbi dicuntur quasi colē

tes lumbos quia quolibet mense coeunt. et est palumbes agrestis iuxta illud. Tecta columba subit sua rura palumbes habebit. Sed virgilius dicit. palumbes est nomen grecum quod lati in mutant in us. et est avis cantans rauce sicut homo tussiens.

¶ Tityrus.

Ante leues ergo pascentur in ethere cerui:

Et freta destituent nudos in litore pisces:

Ante pererratis ambozum finibus etul

Aut ararim partbus bibet: aut germania tigrim

q̄ nostro illius labatur pectore vultus.

circundatis. aut partbus id est ille populus bibet ararim id est in illum fluvium aut germania id est ille populus bibet tigrim id est illum fluvium: q̄ id est ante q̄ vultus id est memoria illius id est cesaris labatur id est recedat a nostro pectore id est a nostro corde. ¶ Ante leues ergo. Respondeat tityrus q̄ consideratis istis felicitatibus ipse nunq̄ desinet amare illum deum nec posset facere contrarium: sicut impossibile est mutare rerum ordinem: scilicet ceruum volare pisces ambulare: et fluvium orientis transferri in fluvium occidentis cum sua totali regione:

Delibeus.

At nos binc alij sitientes ibimus affros:

Pars scitbyam: et rapidū cretbe veniemus oaxē

Et penitus toto diuisos orbe britannos

En vnq̄ patrios longo post tempore fines

Pauperis et tuguri congestum cespite culmen

Post aliquot mea regna videns mirabor aristas

Impius bec tam culta noualia miles habebit

Barbarus bas segetes: en quo discordia ciues

Perduxit miseros: en quis consueuimus agros:

Insere nunc melibee puros: pone ordine vites:

Ite mee quondam felix pecus: ite capelle

Non ego vos postbac viridi proiectus in antro

Dumosa de rupe procul pendere videbo:

Carmina nulla canam: nec me pascente capelle

Florentem scitysum et salices carpentis amaras.

¶ Construe. At id est sed o tityre supple nos alij scilicet mantuanum binc. id est a regione nostra ibimus affros sitientes id est ad affricā scilicet libiā ubi regio celsissima est. et pars nostrum supple ibit scityā id est ad illam regionem. et veniemus? id est ibimus oaxē id est ad illū fluvium rapidum id est velociter fluentem cretbe id est illius patrie: et veniemus britannos id est ad anglicos diuisos id est separatos penitus id est omnino toto orbe id est ab omni climate: en vnq̄ id est nunquid aliquando veniemus ad fines patrios id est ad patriam nostram longo tempore id est per magnum tempus post id est postq̄ recesserimus. et en vnq̄ id est nūquid aliquando ergo melibeus videbo culmen id est stipulam tuguri pauperis id est domus pastoralis congestum. i. cōpositū cespitem. i. gleba terre. et ego melibeus vides post aliquot aristas. i. post multa tempora mea regna id est meas possessiones mira-

bor. i. admirabor. et miles impius. i. malus hēbit. i. possidebit bec noualia. i. noua rura taz culta id est tā bene laborata. et barbarus miles id est extraneus habebit supple bas segetes. en quo id est ad quam miseriam discordia id est hic perduxit id est miserit ciues miseros id est mantua

Egloga

nos exules. en quis id est quibus consenimus. i. plantamus agros. i. arua. o melibee infere id est planta nunc ptyros. i. illas arbores ordine id est fm ordinem. et pone id est dispone vites. i. vineas ordine. o mee capelle quondam. i. aliquando felix pecus dico supple ite. i. a me abite et ego melibens profectus id est iacens. in antro id est in fouea non videbo vos capras postbac procul id est a longe de rupe dumosa. i. ex scopulo spinoso pendere id est pascere. Et ego nulla carmina canam id est non cantabo mox rustico: et vos capelle nō carpetis id est nō comedetis scitbysum florentem. i. illam herbam. et nō carpetis salices id est illas arbores amaras bo minibus supple. ¶ At nos. Dic melibens postq̄ narravit miseras futuras p̄noscificat eas dicens. O tityre tu es felix in terra tuam nos autem miseri. i. et tales extra solum positi. et est ibi prolepsis. ibimus vna pars ad orientem et septentrionem: alia ad affricam sitientem. s. ad libiaz vbi est regio calidissima et quasi inhabitabilis. et per contrarium scitbya est patria frigidissima in septentrione cuius frigiditatem ponit virgilius in quarto georgicorum. Dares est flumini illius regionis vel patrie albus: q̄ fuit per terram cretosam. diuisos orbe britānos. q̄ nō sunt nisi septem climata: et inter illa britanni non sunt inclusi et enumerati. britones autē vocat anglicos qui venerunt de seponia. et expulerūt britones de illa britānia maiore que est magna insula inter septentrionem et occidentem separata a gallia et ab omni alia patria. ¶ En vñq̄ vna dictio est. en interrogat. vñq̄. i. aliquando nūq̄. i. nūquid aliquādo veniemus. et p̄ modū dolētis plangit melibens dicens. heu nūq̄ videbo in eternū patriā meā et parnū tuguriū meum cōpositū ex cespite et coopertū culinis. et dicit tuguri pro tuguri sicut prius dixit peculī p̄ peculī. Lespes est gleba terre herbosa ex qua rustici faciunt muros domorum suarum eas super addendo in modum lapidis. Culmus est calamus nouus crescens et capif pro stipula q̄ crescit sicut calami crescunt. et inde d̄ culmen tectum vel festum domus. et culmen hic capitur pro domo sicut pars pro toto. ¶ Post aliquot et. id est nūq̄ erit mihi licitum post aliquas miseras videre regna mea. i. possessiones meas et agros meos quos regebas. Et per aristas intelligit etates et per etates annos per metatesim. ¶ Impius bec. vocat augustum militem et latenter increpat eum. q̄ abstulit a mantuanis agros suos sine misericordia: vel q̄ victor gessit bellum civile contra antonium. et vocat noualia agros qui renouantur noua segete quolibet anno. Sz pprie noualia sunt filie nonne crescentes postq̄ abscissa sunt nemora. plangit ergo melibens se seminasse et plantasse p̄ alijs extraneis et barbaris. ¶ En quo discordia ciues. Dic exclamat contra ciuitates discordes dicens q̄ discordia est causa totius miserie: q̄ omne regnū in se diuisum desolabitur. ¶ Infere nunc melibee. hic facit apostrophā loquendo ad seipsum p̄tonice et p̄ modum displicentie hortans seipsum ad plantandum arbores et ad seminandum segetes. q. d. q̄ frustra laboraret. ¶ Ite mee. Dic dolenter recedit a suis possessionibus dicens ad capias suas ite sub aliud dominū quia ego ero sepultus in quadā fouea et nunq̄ videbo vos pascendo pendentes arbores et dumos nec cantabo carmina sicut solent pastores. Et est scitbysus virgultum crescens in scitbya ciuitate. et dicūt quedā glose q̄ est bedera arbor. aliqui etiā dicūt q̄ est cap foliū. et vocat salices amaras nō capris q̄ eas libenter comedūt sz boib⁹ sūt amare. ¶ Tityr⁹.

¶ Construe. O melibee poteris

requiescere id est manere mecum

bac nocte hic. id est in isto loco

fronde super viridi id est super

herbā viridē. poma id ē illi fructus

sunt nobis mitia. i. dulcia:

et castanee sunt molles id ē matere.

et copia. i. abundantia labetis

etis pressi id est casei est nobis

supple et culmina summa. i. alti

camini villarum. i. oppidorū sunt

summa. i. summa emittant pecul. i. a longe.

et vmbre maiores cadunt. i. duplicantur de altis montibus.

¶ Dic tamen tityrus consolatur melibeum quia iam aduersa perasit ipsum imitans ad cenam super herbam viridem et ad fercula rustica scz ad caseum castaneas et poma. ¶ Et iam summa. Dic virgilius per signum noctis vult ostendere finem istius egloge adesse sicut dies finit adueniente vespere et palūbi recedūt in vespere ad siluas et relinquūt agros q̄ sunt iuxta mare

Hic tamen bac mecum poteris requiescere nocte

Fronde super viridi: sunt nobis mitia poma

Castanee molles: et pressi copia lactis.

Et iam summa procul villarum culmina fumant.

Maioresq; cadunt altis de montibus vmbre

tirenum fumant ⁊ culmina domoꝝ qꝫ preparatur cena: ⁊ not que est magna vmbra videtur ea
dere de montibus altis qui obiciuntur soli. Cetera videantur supra textum.

6

Publij Virg i. *Varo. Egloga secunda*

*P*rimosqꝫ pastor corrydon ardebat a

lexim

Delicias dñi nec qđ speraret habebat

Tantū inter densas (vmbrosa cacumina) fagos

Affidue veniebat. ibi hec incondita solus

Montibus et silvis studio iactabat inani.

Crudelis alexi nřil mea carmina curas

Nřl nřtri miserere: mozt me deniqꝫ cogis

Nunc etiam pecudes vmbas et frigora captant:

Nunc virides etiam occultant spineta lacertos:

Zestylis et rapido fessis messoribus estu

Allia serpillumqꝫ verbas contundit olentes.

At mecum raucis: tua dum vestigia lūstro:

Sole sub ardenti resonant arbusta cicadis.

Nonne fuit satius tristes amaryllidis iras

Atqꝫ superba pati fastidia: nřne menalcam?

Quāvis ille niger: quis tu candidus esses?

Formose puer nimium ne crede colori.

Alba ligustra cadunt: vaccinia nigra leguntur.

rapido. id est vehementer: arbusta resonant sub sole ardenti. id est calido mecum. i. cum me corrydone: cuꝫ cicadis. i. illis aialibus raucis. i. raucę cantantibus. dñ lūstro. i. circūdo tua vestigia id est tuos passus. nřne. i. nřquid fuit satius. i. melius me pati iras. i. rancore tristes. i. nř fictas ⁊ pati inqꝫ fastidia supba. i. verba supbie plena amarillidis. i. illi? mulieris: ⁊ nonne fuit satius me corrydone sup. amasse menalcā. i. illum pastorem: quis ille scilz menalca esset niger? quis tu alexis esses candidus. i. formosus. *O* puer formose. id est pulchre ne. i. non crede. i. confidas nimium. i. multum colori. id est pulchritudini. Nam ligustra illi flores alba. id est pulchra cadunt i. labuntur: ⁊ vaccinia. i. ille viole nigra. id est purpurei coloris leguntur. i. colliguntur. *O* Formosum pastor. Secunda egloga sequitur que sic intitulatur alexis: qꝫ loquit de vehementi amore quem habebat Virgilius in alexim. In hac egloga introducitur poeta recitans nimium amorem inter duos pastores: scilicet corrydonem ⁊ alexim in domo pellionis dicens. quidaz homo es corrydon pastor ardebat. i. impatienter amabat alexim. Et notandum qꝫ corrydon est virgi-

O Confrine. Corrydon pastor ardebat. i. ardentem diligebat alexim. i. illum puerum formosum. i. pulchrum existētem sup. delicias domini: corrydon nřo habebat illud quod speraret. i. desiderat siue nec quid speraret habebat. i. nec spem potiēdi habebat: ⁊ corrydon veniebat assidue. i. sepius tantum. i. tantum modo inter fagos. i. illas arbores densas. i. spissas et inter cacumina vmbrosa. i. inter summitates montis vmbam habentes: tpe solus ibi. i. in illo loco iactabat. i. fundebat in cassum hec verba sequentia: scilicet o crudelis ⁊c. incondita. i. subito dicta in montibus ⁊ silvis: inani studio. id est vano labore. *O* alexi. o puer crudelis. i. sine misericordia. nřil. i. nř curas mea carmina. i. meas cantilenas et nřil. i. non miserere. i. misereris nřtri. i. mei corrydonis: et tu cogis me corrydonem mozt. i. perire obire: et pecudes. i. animalia captant. i. capiunt vmbas. id est frigerationes. frigora. id est loca aprica ⁊ spineta. id est spine vel loc? in quo crescūt spine occultant. i. tegunt lacertos. i. ibi animalia: ⁊ testilis. i. vtor corrydonis vel alia puella contundit. i. preparat alia. s. illa legumina ⁊ serpillum. i. illam herbā et verbas olētes. id est odoriferas messoribus. i. operariis fessis. id est fatigatis estu. i. calore

lius et est nomen fictū a noīe cuiusdā auis dulciter cantantis que dicitur corydalis: gallice chardon
 nereau: que interpretatur dulce canens: quia Virgilius hic incitat dulciter cesarem ad amorem
 suum. Cesar autem in persona alexis introducit et interpretatur alexis sine responsione. quia Corydo
 ni impatienter amanti et multa petenti nihil in ista egloga respondet. vel interpretatur superbus
 quia non dignatur respondere precibus: dicitur ab a quod est sine et lex ratio vel responsio. Et quod
 per alexim intelligatur est diuersus modus dicendi: quia ista egloga in aliquibus locis videtur
 sonare vnum et alibi aliud. Dicunt enim aliqui quod virgilius amauit tres: scilicet vnum, puerum nomine
 alexandrum quem post multas preces dedit et pollio dominus suus specialis quem puerū cum
 tanta difficultate obtinuit: quod prima facie desperabat ipsum sibi dari: amauit etiam leriaz puellā
 lam et cebetem puerum quos dedit sibi mecenas: ad cuius requestam fecit georgica. Et dicunt
 quidam quod fecit istam eglogam de amore quo amabat illum cesar augustus qui cum maxima diffi
 cultate sibi restituit agros suos. dicit ergo primo virgilius in persona alterius poete quod corydon
 quidam pastor ardebat alexim. id est ardentem diligebat: et capitur ardentem methaphorice. et
 sic dicit doctrinale. ipse bonus ardet amorem: et ardebat alexim. id est illum puerum qui erat de
 licie domini sui pollionis. Et ista verba videntur magis sonare de alexandro: sed loquendo de
 cesare ardebat alexim. id est cesarem qui erat delicie domini. id est domini delectabilis. mutatio constructi
 onem transitiuā in intrāsituiā: quia dicit doctrinale. Illud quod regitur et rector idem sibi signant.
 Nec quid speraret habebat. id est nunquam sperabat ipsum puerū sibi dari: vel de cesare nunquam sperabat
 habere agros suos: quos tamen postea per importunitatem et frequentiam precandi obtinuit
 Tantum inter densas. loquitur more bovis desperatis qui tristitia vadit ad loca solitaria ad desol
 dum. dicit ergo quod corydon non sperans. faciebat carmina sua tristitia in montibus et siluis.
 Inani studio: quia loquebatur absenti et nihil respondentem. Crudelis alexi. loquitur Vir
 gilius ad Alexandrū vel ad augustū vocans eū crudelem et inexorabilem et impium sine misericordia
 quia non exaudit preces imo cogit eum mori pro dolore. Nunc etiam pecudes. Dic ostendit ale
 xim debere misereri sui: qui non cessant tota die orare cum magno sudore et sub estu diei: quod
 ostendit per signa que sequuntur: quia pecudes querunt vmbra et lacerti virides querunt spineta.
 Nunc etiam testilis. id est vterque corydonis vel alia puella portat prandium messoribus sub estu
 diei et vtrius nomine rustico mulieris: quia aliter rustici vocant mulieres suas testam vel corti
 ces: quia sunt sicce et squalide: et est mirabile de illo prandio quod in tempore calidissimo fit ex
 berbis calidissimis sicut ex alio et serpillio. Et consonat dicto rusticorum qui dicunt quod allia reser
 gerant et consonat plinio in historia qui dicit quod omnis medicina operatur per simile vel con
 trarium hoc est per se vel per accidens: calor enim per se calefacit et per accidens frigefacit. al
 lia enim in ventis maximis aperiunt meatus corporis et resoluunt a corpore. Unde derelinquit
 corpus frigidius sicut ruta facit viros castos et feminas luxuriari. At mecum rancis. Licada est
 vermis garrulus et querit vmbra sub estu diei. Nonne fuit satius. id est nunquid fuisset mi
 bi melius amasse menalcam pastorem licet iste sit niger. vel nonne fuisset mihi melius amasse
 quandam rusticam mulierem licet iracundiam et superbā quam pati pro te tot labores. Per ama
 rillida intelligit leriam et per menalcam cebetem puerum quos sibi dedit mecenas. qui licet
 non fuissent tam pulchri sicut Alexander: tamen debuissent sufficere virgilio: vel intelligit quod
 fuisset melius sequi antonium quam augustus. Quod formose puer. Dic appropriat quod res nigre ali
 quando plus profunt quam albe: quāvis dicat Virgilius in georgicis quod aries albus est melior: non
 tamen est regula generalis: quia ligustra que sunt flores albi cadunt et dimittuntur quasi vilia
 et tamen viole purpuree tendentes ad nigredinem colliguntur tanquam preciose. hoc seruus. Alij
 dicunt quod vaccinium est flos berbe que dicitur vvaide gallice: et secundum alios ligustrum est flos sam
 buci et vaccinium est quoddam granum nigrum quo ad tingendum est aptum: sic dicitur vul
 gariter quod piper est melius quam creta.
 Quod alexi ego sum tibi despe
 ctus. id est non placeo tibi nec Despectus tibi sum: nec quis sum queris alexi
 queris quis. id est qualis ego sis
 quod diues. id est quod sum opulentus
 pecoris nunc. id est gregis can
 didi quam abundans. id est co
 piofus lactis. id est liquoris

Despectus tibi sum: nec quis sum queris alexi

quod diues pecoris nunc: quod lactis abundans.

Ville mee siculis errant in montibus agne

Zac mibi nō estate nouum: non frigore defit

Tanto que solitus si quādo armēta vocabat

Ampbion dirceus in acteo aracynto.

Nec sum adeo informis: nuper me in littoze vidi

Cū placidū ventis stare mare: non ego daphnīm

Judice te metuam: si nunq̃ fallat ymago.

id est aliquando vocabat armenta. i. greges suos cantu dulci. nec sum adeo. i. intrin informis. i. turpis: quia vidi me corydonē in littoze. i. in ripa maris. cum mare sit aret. i. esset placidum. id est clarū vel quietū ventis. et nō metuā daphnīm. i. illū puerū. et hoc dico te alexi existente iudice si ymago id est facies nunq̃ me corydonē fallat id est decipiat. ¶ Despectus tibi sum. Dic corydon allicit alexim ad sui amorem per illa tria quibus vtuntur amatores: scz per diuitias per pulchritudinē corporis et per cantū. ¶ Quaz diues. iactat se habere ones niueas. i. albas que ones sunt meliores: vt habetur in georgicis. et melius est habere semellas multas que pariuunt: et habent lac q̃ arietes. ¶ Zac mibi. Iactat se habere lac nouum per totum annū: quia ones bis pariuunt in ytalia sicut habetur in georgicis. ¶ Bis grauide pecudes et. et est laudabilis habere lac in vtroq; tempore q̃ habere casem qui potest seruari per annum. ¶ Tanto que. Dic se iactat et cantilena dicens q̃ ipse ita bene cantat sicut ampbion dirceus qui fuit rex thebanorum inuentor artis musices qui tam dulciter cantabat q̃ faciebat montes salire et trepidare. ¶ Aracyntus est mons quem vocant atbeum id est atheniensem. et loquitur tanq̃ ignorans loca nobilia more rusticorum. sicut si aliquis diceret montem atbeum esse diuionensem vel parisiū qui tamen est mons rothomagensis. ¶ Nec sum adeo informis. Dic iactat se de pulchritudine corporis quia respexit se in littoze quando mare erat placidum: quia quando mare est turpidū non bene representat ymaginem: et vidit se valde pulchrum si ymago sua non fallit representando. sicut patet de speculo concano in quo non representat facies sicut est: nec i aqua vbi apparet q̃ bacalus integer sit fructus. Sed causa quare respexit se in littoze est: quia pastores non habent speculum in campis nisi fontem vel aquam placidam. ¶ Non ego daphnīm: Dicit se ita pulchrum sicut fuit daphnis primus pastor filius mercurij ex vna nympba per quem intelligit Virgilius cornificum per byroniam metrificatorem ineptum et virgilio semper emulum.

Qantum libeat mecum tibi sordida rura

Atq; humiles habitare casae: et frigere ceruos

Ibedorumq; gregem viridi compellere bibisco.

Mecum vna in siluis imitabere pana canendo

Pan primus calomos cera coniungere plures

Instituit: pan curat oues: ouīq; magistros.

Nec te peniteat calamo triuisse labellus

Idec eadē vt sciret qd nō faciebat amyntas:

Est mibi disparibus septez cōpacta cicutis

¶ Construe. D alexi libeat tibi id est placeat tantum id est tantū modo habitare. i. frequentare: rura sordida id est que tu credis esse sordida et casae humiles id est paruas domos pastorales et libeat tibi frigere ceruos id est venari illa animalia et libeat tibi compellere: id est ducere mecum gregem id est pecus ibedorum id est bircorum: bibisco viridi id est ad virgulum viride et imitabere. i. imitaberis me cum id est cū me corydone. vna id est simul. pana. i. deum pastorum in siluis id est in nemoribus canendo id est cantando. pan. id est ille deus instituit. i.

Egloga

docuit primus coniungere id ē
 simul iungere plures calamos
 id est fistulas. ⁊ pan curat oues
 id est sollicitus de ouibus et cu-
 rat ingros ouium: nec peniteat
 id est non pigeat te alexim tri-
 uisse labellus id est labia tua ca-
 lamo id est fistula. ⁊ amyntas
 optabat sup. vt sciret beceadez
 que volo te docere quod nō fa-
 ciebat id est non sciebat ⁊ fistu-
 la est mibi corydoni compacta
 cōfecta cōiuncta septez cicutis
 disparibus. i. septem spachis di-
 uersis. quā scz fistulas dametas
 dedit mibi dono. i. in donū ⁊ da-
 metas dixit moriens ista fistula habet corydonē nunc secundū. i. magistrū secundū. ⁊ dixit da-
 metas hec verba ⁊ amyntas quidā pastor stult⁹ inuidit p̄terea duo caprioli rep̄ti mibi. i. a me
 nō tuta valle. i. incognita valles: hoc pellib⁹ sparsis. i. tinctis albo siccāt. i. desiccāt latēdovbera
 ouis. i. matris quos. i. capriolos seruo. i. custodio tibi. ⁊ testylis. i. illa mulier orat. i. rogat tāp̄ri
 dē. i. lōgo tpe abducere. i. remouere illos a me ⁊ ip̄a faciat. i. habebit qm̄ nostra munera sordēt
 i. vident⁹ sordida tibi. **G** D tñm libeat. Hic virgilius significat vitā pastoralē vt alexis nō sper-
 nat eū dicēs. vtinā placeret tibi habitare mecū ista rura q̄ putas esse sordida ⁊ habitare puas
 domos ⁊ parua tuguria pastoralia ⁊ frigere cernos. i. delectari mecū ⁊ ducere edos ad bibiscū
 Et est bibiscus genus virgultū mollis et flexibilis. dē. bibiscū. i. ad bibiscū datū p̄fecto sicut in
 eneyde it clamor celo. i. ad celū. **G** Decū vna. hic virgilius inuitat illū p̄nerū ad delectationē
 carminis cum dicit cantabis mecum in siluis sicut deus totius nature qui dicit pan: quod no-
 men in greco significat ossē vel totū et inde dicitur panis. Et fuit pan deus rusticus qui pige-
 batur ad similitudinem totius nature. habebat cornua sicut luna vel ad modum radiorum so-
 lis: ⁊ faciem rubēā sicut ignis vel ether quod idem est vt dī in georgicis. Ether em̄ est spera
 gnīs vel aer superior. Et in pectore habebat stellam ad representandum ymaginē stellarum. ⁊
 eius pars inferior erat hispida et pilosa ad significandum radices arboris que sunt in terra si-
 cut capilli in capite. Et habebat pedes curuos ad significandum circulum anni. Natura enim
 omnia ista habet in se: ideo deus nature sic pingebatur. Iste autem amant syzygā nympha
 sed ip̄a propter illius turpitudinem noluit ipsum diligere. ⁊ fugiens a facie eius ip̄lorauit ter-
 re auxilium et mutata est in calamū: quē pan perforauit ⁊ fecit fistulam ad suū solatiū. et inde
 dicit q̄ pan fuit primus fistulatoz et ab illō fistula habet dignitatem. ideo corydon inuitat ale-
 xim ad cantandum carmina diuina. Iste pan habuit luctā contra amorē: sed amor obtinuit: qz
 oia vincit amor vt dicitur inferius. Ille cōiunxit multas fistulas cū cera in simul ⁊ inde causa
 ta est optima melodia. per calamū intelligit armonia sperarū septē planetarū vel septē artes
 liberales quas deus instituit vt dictū est. Antiqui depingebāt eū habere pedes caprinos: v̄
 trem pilosum: indutū pectus pelle caprina varia: vultū rubicundū habentē duo cornua scz so-
 lem et lunam tenentē in vna manu fistulam ⁊ in alia baculū pastoralem relierum: q̄ reflectio
 denotabat annum. ⁊ fuit filius vxoris vlixis. Plutarchus byssoriographus grecus q̄ fuit post
 xp̄m narrat q̄ audiuit ab auo suo q̄ dī veniebant ad ytalīā nauigando venerunt iuxta epirū
 fistulam de directo respicientem ytalīā ⁊ anchorauerunt nauem ⁊ nauita principalis non noīa
 bat se suo noīe: ⁊ audierūt vnā vocem proprio noīe ter ip̄m vocantem ⁊ dixit q̄ pan erat mor-
 tuus et q̄ nunciaret illis quos viderat in portu maris ytalici: et ytalici fecerunt magnum plan-
 cium. **G** Hec eadem vt sciret id est amyntas fecisset omnia q̄ voluisset pro sciendo ista car-
 mina que te volo gratis docere. vnde amyntas intelligitur cornificius qui fuit inuid⁹ contra
 virgilium et scripsit contra eum: sed auctoritate romanorum fuit eppulsus. **G** Est mibi dispari-
 bus. Hic corydon dicit se habere vnā fistulam de septem calamis id est septem artibus libe-
 ralibus quam dedit sibi dametas: id est theocritus magister suus ex quo cornificius fuit inui-

duas. ¶ Preterea duo. Dic inuitat enim per donum duorum capriolorum filuestrum habentius
adbuç pelles dispersas varijs coloribus quia iuuenes sunt: et isti caprioli lactent matres. talia
autem animalia multum placent pueris quia natura gaudet diuersis: et per illos capriolos in
telligit duas eglogas in quibus sunt varie sententie velate sub verbis obscuris. ¶ Iam pudes
a me. Dic accelerat illum iuuenem quia testyis iam petiuit illos et habebit illos nisi ipse festi
net et veniat statim.

Huc ades o formose puer. tibi lilia plenis

Ecce ferunt nympe calatis: tibi candida nays

Pallentes violas et summa papauera carpens;

Narcissum flores iungit bene olentis anethi.

Tum castiatatq; alijs interens suauibus herbis

Mollia luteola pingit vaccinia caltha.

Ipse ego cana legam tenera lanugine mala

Castaneasq; nuces mea quas amarillis amabat

Adda cerea pruna et bonos erit huic quoq; pomo

Et vos o lauri carpam: et te proxima myrte

Sic posite quoniam suaves miscetis odores.

gine et legam castaneas molles quas scilicet castaneas mea amarillis. id est amica amabar: et
addam pruna cerea: id est illius fructus cerei coloris et bonos: id est laus erit huic pomo: o lau
ri. id est o vos arbores carpam vos: et o myrte proxima subaudi lauro vel ad odorem proxima
carpam te. id est accipiam vel colligam: quoniam vos arbores sic posite: id est ordinare misce
tis: id est datis odores suaves: id est delectabiles. ¶ Huc ades. Dic adulatur ei laudando suam
pulchritudinem dicens q in campis sunt fontes et nympe que colligunt sibi violas et alias
herbas odoriferas. ¶ Ipse ego. Inuitat enim per donum pomorum et castanearum quia pueri
diligunt talia: et vocat poma cana coctana que ante maturitatem habent caniciem: vel inter
ligit poma perficat: id est pascas que sunt pilose: et est lanugo prima barba tenues sicut lana.
¶ Et vos o lauri carpam: adiungit ad precedentia lauros et myrtos: et est myrtus feminini
generis: quia os grecum sepe mutamus in us muliebre: vel computatur sub nomine arboris.

Rusticus es corrydon nec munera curat aletis

Nec si muneribus certes concedit yolas

Eheu quid volui misero mihi floribus austrum

Perditus: et liquidis immisi sotibus apros

Quē fugis ab demēs: habitauerunt dñi quoq; filias

¶ O puer formose huc ades. id
est mecum maneat. ecce nym
pe. i. dee ferunt: colligunt. id ē
portant lilia. id est illos flores
plenis calatis: et nays. id est illa
nympha candida. id est pulchra
carpens summa papauera. id ē
illos fructus: fert inquam violas
illos flores pallentes. id est al
bos tibi alexet: ipsa nays iun
git. id est componit tibi narcissū
id est illum florem. et fert inquam
florem anethi. i. illius herbe be
neolentia. i. bonum odore dan
tis. tuq; etiam nays interens. i.
commiscens cum castia. i. herba
suauissimi odoris: atq; interēs
alijs herbis. id est floribus sua
nibus. id est delectabilibus pin
git. id est componit vaccinia mol
lia caltha. id est cum illa herba
luteola. id est talis coloris qua
lis est color auriet: ego legam:
id est colligam mala: id est po
ma cana id est alba tenera lanu

¶ Construe sic. O corrydon tu
es rusticus: id est ignarus vel
stultus. nam alexis non curat
munera: id est dona tua: si cer
tes: id est disceptes muneribus
pro habendo puerum: yolas. id
est dominus suus non concedit
id est permittit. Eheu qd volui
id est optavi mihi corrydoni mi
sero: ego pditus destruct? dece

pus: immisi. i. posui austrum.
i. illum ventus floribus: et immi-
si. id ē posui apros. i. porcos fil-
nestres fontibus liquidis. i. fere-
nis: ab o alexi demeres. i. stulte
quem scilicet amatozem fugis
dij habitauerunt. i. habitauerunt
filuas. i. nemora et paris darda-
nius. i. troianus habitauit fil-
uas et pallas colat. i. habitet ar-
ces. i. turres quas ipsa condidit
i. composuit filue. i. nemora pla-
cent ante omnia. i. bona munda-
na nobis. i. pastoribus leena. i.
femia leonis. torna. i. torne am-
bulans sequitur lupum. i. illud
animal et ipse lupus sequitur ca-
pellam ad deuorandum: et ca-
pella lascina sequitur cythysum
i. illam herbam florentem. i. vi-
rentem: et o alexi corydon seq-
tur te et sua voluptas. id ē amor
trahit. i. attrahit quicq. i. vnu
quemq. alexi aspice iuueni. i.
parui bones referunt. i. portat
aratra suspensa. i. superposita
iugo. i. collo suo: et sol decedens
i. versus occidentē tendens du-
plicat. i. condensat vmbas: tñ

Dardaniusq. paris: pallas quas condidit arces

Ipsa colat: nobis placeant ante omnia filue.

Torna leena lupum sequitur lupus ipse capellaz:

Florentem cythysum sequitur lascina capella.

Te corydon o alexi: trahit sua quemq. voluptas

Aspice aratra iugo referunt suspensa iuueni:

Et sol crescentes decedens duplicat vmbas:

Ne tamen vrit amor: quis em̃ mod⁹ adsit amori

Ab corydon corydon que te dementia cepit:

Semiputata tibi frondosa vitis in vmo est.

Quin tu aliquid saltem poti⁹ quorū indiget vsus

Uminibus molliq. paras detexere iunco.

Inuentes alium si te hic fastidit alexis.

amor. i. alexis pueri vrit. i. comburit me: quis modus adsit. i. cōueniat amor: ab o corydon cory-
don que demētia. i. stulticia cepit. i. detinuit te vitis. i. vinea semiputata est tibi in vmo. i. in il-
la arboze frondosa. i. ramosa quin. i. quiny mo paras. i. preparas detexere. i. componere aliquid
id est aliquid bonum iunco molli. i. ex illa herba flexibili et viminibus. i. virgultis aliquid dico
eorum supple quoꝝ vsus. i. natura hominū indiget potius. i. melius. o corydon tu inuenies ali-
um amicu si hic alexis fastidit. i. tedio afficit te. ¶ Rustic⁹ es corydon. Dic poeta loquit ad co-
rydonem dicens q. alexis vel cesar non curat carmina sua: q. rusticus est: rustici non habet pre-
cium inter magnates. ¶ Nec si muneribus. i. si tu velis dare munera pro babendo illum puerus
pollio dominus suus non dabit illū: nec cesar p muneribus tuis dabit tibi agros mantuanos.
¶ Eben. Dic corydon increpat seipsum per quandam similitudinem pastorale: q. sicut ille qui
immitit porcos in fontē liquidū turbat aquā et qui dat floribus austrum ventus pluuio sum de-
struit flores: ita corydon turbauit seipm petendo frustra quod non potuit obtinere. ¶ Quez su-
gis. loquitur iterum ad alexim: et est ab interiectione dolentis. i. quare dedignaris vitam pastora-
lem: quia dardanius paris qui fuit filius priami regis troiani fuit pastor in filiis. Unde regio
troiana dicitur dardana a dardano rege qui ibi regnauit. ¶ Pallas hic loquitur indignanter.
id est pallas habitat in turribus vel ciuitatibus quas ipsa condidit: rura autem magis placent
pastoribus. Poete enim fingunt minervam siue palladem fuisse natam et capite iouis: et quia
in capite est ingeniū: ideo dicitur dea sapientie et artium: et inuenisse omnes artes vt domificā-
di colendi terras etc. ¶ Torna leena. Dic corydon excusat seipsum Quis frustra petierit alexim.
quia omnis res sequitur suum appetitum vel illud in quo delectatur sicut patet per exempla:
quia leena sequitur lupum ad deuorandum et lupus capram: et capra sequitur frondes sibi de-
lectabiles: ita corydon sequitur alexim qui sibi placet. ¶ Aspice aratra. Dic vult ponere finem
sue eglogae sicut fecit ibi. iam mare thireneum etc. et computat more rusticorum qui computat
bozas diei per ligat uram bo um: et quando d. soluiunt boves tunc est fini s diei. ¶ De tamen

vr̃it amor. i. q̃ntis om̃ia capiant finem tñ amor meus semp̃ durat. ¶ Quis est modus. Quia om̃ia vincit amor: vt dictũ est prius: nam erit ille mibi semper deus: vnde dicit quidã. Nescio qđ sit amor nec amoris sentio nodũ. Sed scio si quid amat nescit habere modũ. ¶ Ad corydõ. Loquitur poeta ad corydõnem dicens qđ melius fuisset ei cogitare de p̃p̃ijs negocijs suis qđ amare alexim: quia non licet rusticos quoscunq; querere ea sunt supra se. ¶ Semiputata tibi. id est stult? es qđ vis amare: tñ vitis tua semiputata est ⁊ ē in ṽlmo frondosa. frondes em̃ nocent ṽtibus: vt habet in georgicis. Et p̃ hoc intelligit qđ vtilius est cõplere eneydez quã inceperat qđ orare. p̃ agris mātuanor̃ restituedis: qđ melius sic recuperaret gratiã imperatoris. Vel aliter potest intelligi quasi diceret poeta. o corydõ tu es bñ furiosus ⁊ credo qđ bibisti de vino semiputate vitis. quicũq; em̃ sacrificabat tali vino corripiebatur furore: vel p̃t aliquĩ intelligi. i. si cut vitis deserta qđ non est perfecta sed solũ semiputata fert tarde fructũ maturũ: ita tarde vel nunqđ habebis gratiã cesaris vel alexis. ¶ Inuenies aliũ. Dic dat sibi remediũ: qđ fortuna non est stabilis: ⁊ ideo si iste cesar contēnat te forsitan post eum veniet alius qui te diligit. dicitur em̃ post qđ fors om̃ia versat: cetera videantur supra textum.

Du. Clir. Ma. Egloga tertia. Me.

Ecce mibi dameta: cuium pecus: an melibei?

ad inuicem cum iurgijs: vnus pastor menalcas cornificius inuidens contra virgiliũ qui extra neus incipiebat esse dilectus cesari: ⁊ timebat cornificius illud quod sibi cõtingit: scilicet poni a virgilio. ¶ Secundus pastor est dametas. i. virgilius qui respondet menalce se defendens viriliter ⁊ isti duo loquuntur inuicem vsq; ad medium eglogę: vbi introducit alius pastor qui audit ista iurgia qui vocatur palemone ibi. Dicite quando quidẽ: sic in ista egloga sunt tres principales persone. denominatur tamen a dignor̃: scz a palemone iudice. Cornifici? tñ improperebat virgilio multa cõicia: scz qđ possessiones quas tenebat non erāt sue sed erul ex trancus erat ⁊ mercenarius: ⁊ qđ mibi habebat. dicebat em̃ qđ metra qđ virgilius scribebat non erant sua sed erat solũ aggregator. Incipit ergo menalcas a iurgijs interrogas dametã. i. virgiliũ sup suis metris ⁊ carminibus sic inuens. D dameta. i. virgilũ: versus quos cantas nũquid sunt homeri vel theocriti. Unde virgilius qñ improperebat ei se intermiscere dictis suis aliquos versus homeri: respondebat qđ fortis est qui eripit lanã ab bercale. Et hic notadũ qđ antiqui dicebant cuius cuius cuius sicut dñ meus mea meũ: sicut patet bic.

¶ Da.

Non: verum egonis: nuper mibi tradidit egon.

verũ. Dic rĩdet dometas. i. virgilius negatiue qđ oues nō sunt melibei sed sunt egonis: qđ ego pastor dedit sibi nup̃ eas. i. scientiam bucolicoz habuit a theocrito.

¶ Menalcas.

Infelix o semper ouis pecus: ipse neeram

Dum fouet: ac ne me sibi p̃ferat illa veretur:

Hic alienus ouis custos bis mulget in boza.

Et succus pecori: et lac subducitur agnis.

git oues bis in boza. i. in die. ⁊ succus. i. liquor subducitur. i. aufer̃ pecori ⁊ lac subducit agnis. ¶ Infelix. Dicit menalcas qđ inter alia pecora oues sunt animalia infelicia: qđ communiter habent miseros pastores. vbi vult diffamare dametã. i. virgiliũ et inuidia dicens. Ip̃e neeraz et dedit agnẽ ip̃m notare noĩe p̃prio: sicut ipsa petenda mibi. i. ip̃e dametas blãditur neere pellici cõmuni pastoribus: timet ne ip̃a p̃ponat sibi dametaz: ⁊ sic est inuid? . Dic alienus ouis. i.

in isto loco. iste pastor bis in hora mulget oues: sic est valde auarus: et fugit totam substantiā
omniū et agnoriū tanq̃ mercennarius: non est verus pastor. q. d. cornificius q̃ virgilius nō erit
predilectus a cesare: q̃ non est nisi tyrannus et crudelis exactor populi. G Da.

Q D menalca memento ista scz
verba esse obijcienda. id ē dicē-
da parcius. i. modesti? viris scz
fortibus. nam nouimus te sup.
et nouim? qui te corruerit sup
ple: et nouimus quo. i. in quo
loco sacello. id est templo et hoc
dico byrcis tuentibus transuer

Parcius ista viris tamen obijcienda memento.

Nouimus: et qui te transuersa tuentibus byrcis

Et quo: sed faciles nimpbe risere sacello.

saesed supple nimpbe faciles ad misericordiā risere. i. derisere te. **Q** Parci? ista viris. **R**espondet
virgilius dicens. Tu nō debuisses obijcere talia friuola viro constāti q̃ non timet talia vba in
utilia: et specialiter tu quē bene cognosco esse infamē: q̃ qui videt te videt vnū bircū et econtra
viro em? vno bircō qui respicit transuersaliter: tu videris. i. tu es valde immundus luxuriosus
sicut byrcus: qui tēpe libidinis respicit oblique: et capitur ibi transuersa aduerbialiter. i. nomen
p̃aduerbio. **Q** Et quo. i. nonne bene scio q̃ tu cōmisti stuprū in loco sacro. i. in tēplo nimpba
rum quod est sacrilegiū: et meruisti lapidari si nimpbe non fuissent tibi misericordes faciles. i.
benigne et exorabiles et graciosē. derisus tamen es a deabus tanq̃ turpis G De.

Q Construe. **D** dameta credo q̃
nimpbe derisere quando viderē.
re. i. viderunt me. i. menalcā in-
cidere. i. amputare arbutum. i.
arbores in tali loco existentes
miconis. i. illius pastoris et etiā

Tum credo cum me arbutum videre myconis:

Atq; mala vites incidere falce nouellas.

quando viderūt me incidere vite nouellas. i. teneras mala false. i. malo instrumēto. **Q** Tū credo
Responder menalcas rustice et naturaliter. rustici em? quando obijciuntur eis opprobria non
purgant se a primis obiectis sed addunt alia vt forte offendant non esse vicia magna: q̃ dicāt
non feci quod dicis immo etiam hoc et hoc: sed ista non sunt magna vicia. Naturaliter em? bo-
mines irati hoc faciunt. audent em? non solum fecisse mala immo et illa sateri sine verecundia.
Dicit ergo menalcas. bene credo q̃ nimpbe risere quando viderunt me propter stuprū et hoc
fuit verum etiā quando commisi vnus aliud crimen: scz q̃n abscondi nouellas vites: quod tamen
est capitale crimen: sed antequē possunt bene sine damno abscondi quasi dicat: si ego commisi
hoc et illud quid tibi est quia non potes me corrigere. G Da.

Q Construe. **D** menalca nym-
pbe sup. viderunt te hic. i. in isto
loco sciz ad veteres fagos cum
fregisti. i. rupisti arcū calamos
id est fistulas daphnidiis. i. illi?
pueri quē scilicet arcum et cala-
mos o puerse. i. pessime menal-
ca cū vidisti donata. i. data pue-
ro. i. daphnidi dolebas. i. trista-
baris: si non aliqua. id est aliq̃
tenus vel aliqua ratiōe nocuif-

Aut hic ad veteres fagos: cum daphnidiis arcus

Fregisti. et calamos: que tu puerse menalca:

Et cum vidisti puero donata: dolebas.

Et si non aliqua nocuisses: mortuus esses.

ses. i. malum fecisses puero: tu mortuus esses. id est tu perisses ex inuidia. **Q** Aut hic. **D**ametas
id est virgilius iterum redarguit cornificium inuidie et detractiois: quia pridie fregit arma et
fistulas daphnidiis pastoris: erat iratus quia arma et fistule erant data daphnidi: et ex inuidia
mortuus fuisset si non nocuisset ei in aliquo. Pastores enim habent arma: et dicitur in georgi-
cis. Armaq; amycelemq; canes cressasq; pbaretras. In hoc vult ostendere q̃ cornificius erat
sibi inuidus: quia cesar dederat sibi agros vult etiam dicere q̃ cornificius lacerauerat carmina
besyodi poete in georgicis etiam vtebatur illis tanq̃ suis. Inuidebat etiam Virgilio qui ha-
bebat artem poeticam.

Quid domini facient: audent cū talia fures.

Non ego te vidi damonis pessime caprum

Excipere insidijs: multum latrante lycisca.

Et cum clamarem: quo nunc se proripit ille:

Tityre coge pecus: tu post carecta latebas.

re id est duc pecus: vel serua quo. i. ad quem locū ille scz dametas se proripit. i. se transportauit. et tu latebas id est absconditus eras post carecta. i. illū locum in quo crescunt carices. ¶ **Q**uid domini. Menalcas vocat nunc dametā furem dicens quid fieret si loqueret vni domino quā do iste fur audet sic respondere. Sunt autē quedā noia q̄ significant p̄ officia: sicut amator p̄bie d̄ p̄bs. et nomen triū litterarū d̄ fur. sicut plantus cuidā latroni dicit. tu es bō triūz litterarū et sicet officio furandi. vult etiam dicere q̄ virgilius est seruus miser et indigēs quia soli tales furantur. dicit enim carbo. Cum deest aliena sequuntur. Nunquid ego te vidi furantem caprū damonis pastoris. et quando ego clamaui lycisca latrauit: et tu te abscondisti retro carecta. et hoc confirmat se esse furem: quia visus est certissimus sensuū. et vult dicere q̄ virgilius furatus est ab homero et a theocrito et helyodo carmina que dicebat esse sua: vel furatus est possessio- nēs vel agros ceteris. Et est lycisca vel lyciscus canis et lupo et cane generatus et est opti- mus canis contra lupos. ideo dicit q̄ in furando lycisca latrabat: et virgilius se abscondit in carectis. i. locis vbi crescunt carices.

An mihi cantando victus non redderet ille

Quē mea carminibus meruisset fistula caprum.

Si nescis meus ille caper fuit: et mihi damō

Ipse fatebatur: sed reddere posse negabat.

esse meū. sed negabat se damonē posse reddere id est restituere. ¶ **A**n mihi. Respondet dame- tas id est virgilius non multiplicando vicia sicut prius fecit menalcas. sed dicit se non esse fu- rem nec cepit rem alienā inuito dñō: q̄ ille caper erat suus: qd̄ bene sciebat damon et cōfiteba- tur. sed dicebat seipsum non posse reddere quia differebat ip̄m dare donec faceret carmen vel tragediam. Et interrogabat virgilius cornificiū dicens. Nunquid bene scis q̄ ego possum be- ne obtinere illū caprū ex carmine meo. i. nūq̄d bene scis q̄ bene scio et possum facere tragedias et carmina: q̄ sic vocant a tragos qd̄ est bircus. q̄ p̄mū tragicorū erat bircus. et sic dato q̄ non fuisset meus tū poterā illū licite accipere q̄ parat⁹ erā illū mereri cantādo. et p̄ hoc significatur q̄ virgilius si tenebat agros nō tenebat nisi suos. et cesar bō bene sciebat: sed vix poterat eos sibi restituere quia eos dederat suis militib⁹. verūtāē p̄pter suā scientiā et magnā prudentiā et subtilia carmina: cū deuotis et humilibus p̄cibus meruit eos sibi restituere: sic meruit caprū sicut dicit Ouatius. Carmine qui tragico vilem cantauit ob bircum.

Qda.

Cantādo tu illum: baud vnq̄ tibi fistula cera

Iuncta fuit: num tu in trinijs indocte solebas

Stridenti miserum stipula disperdere carmen?

carmen miserum in trinijs id est in binjs. stipula id est fistula stridenti id est male resonanti.

bij

Qonstrue. Quid dñi. i. p̄ncipi- pes facient: cum fures. i. latro- nes audent facere talia facta sup. o menalca pessime id ē per- uerse non. i. nonne ego vidi te dametā excipere id est furari ca- prum damonis id est illi⁹ pasto- ris insidijs id est occulte. et hoc dico lycisca id est cane siluestri latrante id est clamare. et cū cla- marē id est dicerē tityro. o tity-

Qda.

Qonstrue. An ille. i. damon vi- ctus superatus cantando non redderet mihi damete caprum sup. quem scz caprum mea fistu- la meruisset carminibus. i. can- tibus. o menalca si nescis id est si ignoras ille caper meus fuit. et damon id est ille pastor fate- batur mihi damete illum caprū

Qonstrue. An ille. i. damon vi- ctus superatus cantando non redderet mihi damete caprum sup. quem scz caprum mea fistu- la meruisset carminibus. i. can- tibus. o menalca si nescis id est si ignoras ille caper meus fuit. et damon id est ille pastor fate- batur mihi damete illum caprū

Qonstrue. An ille. i. damon vi- ctus superatus cantando non redderet mihi damete caprum sup. quem scz caprum mea fistu- la meruisset carminibus. i. can- tibus. o menalca si nescis id est si ignoras ille caper meus fuit. et damon id est ille pastor fate- batur mihi damete illum caprū

Cantando tu illum. Obiurgat iterum menalcas id est cornificius contra virgilium dicens: tu meruisses caprum cantando: tu mentiris: quia nunq̃ sciuisti cantare nisi solus vlulare in biuis. ⁊ nunq̃ habuisti bonam fistulā iunctā cera: sed solummodo fistulā scissam male et stridule resonantē id est nunq̃ habuisti bonos libros ad studendum nec vñq̃ bonā p̃bilosophiam sciuiti. Et sciendū q̃ pastores qui vendebant lac timebant esse in quadriuis vbi vlulabant ad denunciandū lac esse venale in memoriā cereris: q̃ quando querebat filiā suā proserpinā vlulabat in yrbib⁹ ⁊ triujs: sicut dicit in eneyde. Nocturnisq̃ ecbate triuis vlulata p̃vibes. Dame.

Quod menalca vis. id est confentis vt experiamur. i. probemus inter nos quid vterq̃ nostrum possit scilicet cantare. et ego dametas depono. i. in vadium pono hanc vitulam. ⁊ ne forte recuses id est refutes eam: dico tibi q̃ ipsa bis in die supple venit ad mulctram: ⁊ ipsa alit id ē nutrit binos fetus id est duos vitulos vberē id est mammilla sua. et dic mihi quo pignore id est quo vadio certes mecum.

Uis ergo. Respondet dametas. i. virgilius. tu dicis q̃ nescio cantare: vis tu q̃ cantemus ambo inter nos: quia non habemus iudicem: quia adhuc non venit palemon. et ponamus vadium inter nos que succedant victori. ⁊ ego depono vel assigno precii vel vadium carminis. s. vnā vaccā inueniam quē sit inuenis tñ bis in die venit ad mulctrā. s. mane et sero. ⁊ possumus dicere mulctrā vel mulctrū vel mulctrariū vas in quo mulgetur lac. dicit em̃ in georgicis. Implēt mulctraria vacce. Tu dic mecum quo pignore certes. i. quod vadiū vis ponere. Meli.

Non ausim id est audez deponere id est sequestrare quicq̃ id est aliquid de grege. i. ex ovibus. nāq̃ pater est mihi domi: nouerca iniusta est domi. q̃ pro et ambo scilicet pater et nouerca numerant. i. computant pecus. i. oves. bis in die scz mane et sero. ⁊ numerat bedos. verū deponam supple id quod tu fatebere id est dices esse maius scilicet vadiū: q̃ sit vacca. et liber id est epedit insanire quādo pono tibi ista supple. Nam ponam pocula id est vasa saginā id est de fago facta que sunt opus celatum alchimēdōtis diuini id est illius preclari sculptoris. quibus id est in quibus poculis vitis lenta superaddita toruo facili vestit id est cooperit corimbo id est vvas bederarum diffusos id est dispoſos bedera id est arborescēte id est pallida. in medio illoz poculorū sunt duo signa scz conon id ē ymago cononis ducis. ⁊ q̃s

Uis ergo inter nos qd possit vterq̃ vicissim

Experiamur: ego hanc vitulam (ne forte recuses

Bis venit ad mulctram: binos alit vberē fetus)

Depono: tu dic mecum quo pignore certes

De grege non ausim quicquam deponere tecum:

Est mihi nāq̃ domi pater: est iniusta nouerca:

Bisq̃ die numerant ambo pecus: alter et bedos:

Tlerum id quod multo tu te ipse fatebere maius:

Insanire libet: quontam tibi pocula ponam

Fagina: celatum diuini opus alchimēdōtis:

Lenta quibus toruo facili superaddita vitis

Diffusos bedera vestit pallente corymbos.

In medio duo signa conon: ⁊ quis fuit alter:

Descripsit radio totus qui gentibus orbem:

Tēpora que messor: que curuus arator haberet.

Necdum illis labra admouit: sed condita seruo:

fuit alter agricole nesciūt sup. sed fuit ille qui descripsit totū orbem gentibus. i. boibus radio. i. cū virga. et descripsit q̄ tpa messor id est vindemiator: haberet et descripsit q̄ tempora arator: habere. i. rusticus possideret: et ego menalcas necdū. i. nō ad huc admoui. i. apposui labra illi? poculis: sed ferno illa cōdita sup. i. abscondita. ¶ De grege. ¶ Respondet menalcas. i. cornifici? sicut ille qui timet vincit: q̄ ipse nō auderet deponere aliquod aīal de grege q̄ habebat nouercā et patrem q̄ bis in die numerabāt greges. s. manē et sero: et dicit iniusta q̄ cōiter nouerse sunt iniuste p̄mogenitis. ¶ Verū id quod multū et. Et tibi dabo vñū aliud precii quod est melius q̄ vacca tua. scz vñū vas de fago ad potandum qd̄ factū est ab eximio sculpture scz ab alcimedonte: in qua scripta est bedera alba b̄sis corymbos. i. baccas vel grana quedā et supra illam bederas est tornata vel cuz tornō facta vna vitis que cooperit illos corymbos. et in medio illius vasis est ymago cononis qui fuit durus: ymago vnius alterius p̄bi. ¶ Descripsit radio. i. cum virga qua vtuntur geometri: q̄ fuit astrologus. ¶ Necdū illis. i. illa pocula nō sunt adhuc in vsu: sed sunt noua. i. recētia. Per ista intelligit q̄ cornificus timebat vxorē suā et nō audebat deponere nisi poculum: id est quendam librum de quo mulier non curat: si vult dicere q̄ habet quendā librum quem virgilius nunc vidit.

¶ Dametas.

¶ Construe. Et idē alcimedon id ē ille sculptor fecit nobis duo pocula: et ille alcimedō amplexus est ansas. i. illud p̄ quod tenemus vasa circum. i. vndiq̄ acbanto. i. illa verba molli. i. flexibili: et ipse posuit orphea. i. illum cantorem: et posuit filias. i. nemora sequentes scz cantū orphei. necdū. i. non adhuc admoui. i. apposui labra illis vasis: s̄ ferno illa condita. i. abscondita.

¶ Construe. O dameta nūq̄ effugies. i. vitabis disputationē hodie quocūq̄. i. ad quemcūq̄ locum vocaris. i. vocaueris veniam. i. descendas. aliquis sup. audiat bec. i. hanc disputationem vel ille qui venit audiat nos: et ecce palemon qui audiet nos: et ego effugiam. i. facias post hac

ne laceſſes. i. puoces quēq̄. i. aliquem voce. i. verbis tuis. ¶ Nunq̄ bodie. Loquitur menalcas id est cornificus: non effugies disputationem: ego veniam tecum quocūq̄ volueris: et veniat aliquis qui audiat nos: et nō curo quis sit vel veniat a casu ecce palemon. id est quidam pastor vel mecenas qui audiat nos.

Dame.

¶ Con. Quin. i. quinyimo age. i. dic si habes quis. id est aliquid ad dicēdum vlla mora. i. aliqua tardatio non erit in me dame. ta: nec fugio. id est effugio quēq̄: sed o palemon vicine reponas. id est iudices: bec. id est ēbāe

b iij

Et nobis idez alcimedon duo pocula fecit:

Et molli circuz est ansas amplexus achāto:

Orpheaq̄ in medio posuit: filiasq̄ sequentes.

Nec dum illis labra admoui: sed condita seruo.

Si ad vitulaz spectes nihil est q̄ pocula laudes.

ta. et si spectes. i. respicias ad vitulā. i. vaccam nihil est q̄. i. quare laudes pocula. ¶ Et nobis idem. ¶ Respondet dametas contēnendo pocula q̄ menalcas reputabat p̄ciosa. Illud em̄ nō est p̄ciosius quod est cōmune. dicit ergo Virgilius. ego etiā habeo duo pulchra pocula ab alcimedonte: et circa ansas est sculptus achantus herba volubilis: et in medio posuit orpheū qui fuit optimus cantor qui faciebat filias coeare: et ideo in poculis meis sunt sculpte filie sequentes orpheum. Necdum illis. Derisorie repetit verba cornifici: et est ypalage: q̄ nō mouemus labra ad pocula: s̄ ecōtrā: sic si p̄sideres vitulā meā nō laudabis pocula tua respectu eiusdē.

Nunq̄ bodie effugies: veniā quocūq̄ vocaris.

Audiat bec tantum: vel qui venit: ecce palemon.

Efficiam postbac ne quēquā voce laceſſes.

ne laceſſes. i. puoces quēq̄. i. aliquem voce. i. verbis tuis. ¶ Nunq̄ bodie. Loquitur menalcas id est cornificus: non effugies disputationem: ego veniam tecum quocūq̄ volueris: et veniat aliquis qui audiat nos: et nō curo quis sit vel veniat a casu ecce palemon. id est quidam pastor vel mecenas qui audiat nos.

Quin age si quid babes: in me mora nō erit vlla.

Nec quēquam fugio: tantum vicine palemon.

Sēsis bec ymis (res est nō parua) reponas.

disputationem sensibus ymis .i. bona prudentia: quia res. i. disputatio non est parua. ¶ Quin age. ¶ Responder dametas: si scias aliquid ostende illud coram quocumq; iudice. Tantus vicine palemon captat beniuolentiam quia norat eum suum vicinum: et aduertit euz vt bene confideret argumentationem ambozum: quia de magna re agitur.

Palemon

¶ Construe. O vos ambo dicite carmina vestra quādoquidē confedimus. i. quiescimus in herba molli: nūc omnis ager parturit. i. germinat. nūc et omnis arbor parturit: nunc et silue frōdent. i. florent: et animus ē sup. formosissimus nunc. o dameta incipe carmina tua: et o menalca sequere deinde. i. dices post dametam carmina tua: et vos dicetis carmina alterius scilicet vicibus: quia camene. i. muse amant alterna. i. alternatim dicta.

Dicite qñ quidem in molli confedimus herba.

Et nunc omnis ager: nūc omnis parturit arbor:

Nunc frondent silue: nunc formosissimus annus.

Incipe dameta: tu deinde sequere menalca.

Alternis dicetis: amant alterna camene.

Dicite. Ducisq; locuti sunt menalcas et dameta: nunc loquitur palemon qui a casu occurrit: et eligitur iudex: loquitur more pastorum. dicite carmina vestra supra herbam viridem: nūc em̄ floret omnis ager et parturit omnis arbor. carmina em̄ requirunt cor letum. incipe dameta et postea menalcas tibi respondebit.

¶ Dametas.

¶ Construe. Principium muse. id est carminis mei est ab ioue. id est ab illo deo. offitia sunt plena iouis. id est omnia sūt in potestate iouis. ille iupiter colit. i. amat terras: mea carmina sunt cure. id est sollicitudini illi ioui.

Ab ioue principium muse: iouis omnia plena.

Ille colit terras: illi mea carmina cure.

¶ Ab ioue principium. id est in cipiam carmen a ioue vel cesare: quia omnia sunt plena iouis: quia dens est ubiq; semper: vel potestas cesaris est ubiq; locorum. ¶ Illi mea carmina. id est iupiter vel cesar complacet in carminibus meis.

¶ Menalcas.

¶ Con. Phebus. ille de? amat me et lauri sunt semper apud me. i. menalca phebo. i. illi deo sua munera. i. donat: et hyacinthus illa herba rubens. i. rubea est sua

Et me phebus amat: phebo sua semper apud me

Munera sunt lauri: et suaue rubens hyacinthus.

ne donum: vel suauē potest esse caprū aduerbialiter. ¶ Et me phebus. ¶ Ridet menalcas dicēs si tu habes iouē ppiū ego habeo phebus qui est summus deoz: quia vnicuiq; deus suus est summus. ideo dicit cōter. Si quis amat ranam: ranas putat esse dyanā: et phebus dat mihi sua munera laurū hyacinthū herbā rubē: i. digna sua corona laurea. ¶ Ubi notandū est qd phebus amat daphnē: que fugiēs a facie eius mutata est in laurū: quia amantes virginitates semp virēt sicut laurus. Phebus autem et boreas amauerūt puerū hyacinthū: boreas nō qd puer magis delectabatur in amore phebi: percussit de vno disco hyacinthum et interfecit eum: sed mutatus est in florem sui nominis.

¶ Dametas.

¶ Construe sic. Galathea. i. concubina scz lasciuia puella. i. volupiuosa petit. i. percutit me malo. i. pomo et ipsa fugit. i. currit ad salices. i. ad loca voluptuosa: et cupit se videri: scilicet a me ante. i. ante qd recedat.

Malo me galathea petit lasciuia puella:

Et fugit ad salices: et se cupit ante videri.

¶ Dico me. ¶ Sic demetas laudat se ex sua pulchritudine dicens qd galathea concubina, puocat et percutit ipsum pomo in signum amoris et fugit ante eum ad salices. i. ad loca delectabilia: sed vult ante videri vt ipse sequatur eam visam: vt ipse concupiscat decorē suum. Per hoc volunt aliqui qd non solum roma immo etiam galathea. i. gallia petebat carmina virgilij: et sic laudat se a scientia.

¶ Menalcas.

At mihi sese offert vltro meus ignis amyntas.

Notior vt iam sit cambus non delia nostris.

deauenationis. nō sit iam notior. i. magis nota nostris canibus sicut est amyntas. ¶ At mihi. Respondet menalcas dicens: sicut si habes amicā puellam ego habeo puerū amicum. i. forte cesarem a puritate sensus vocatum puerū. et est mihi iam taz priuatus q̃ canes mei agnoscunt eū sicut amicam meam deliā vel dyanā. a delos insula dictam.

¶ Da.

Parta mee veneri sunt munera: namq; notau

Ipsē locum aerie quo congersere palūbes.

lantes congersere id est nidos fecere. ¶ Parta mee. Iterū dametas gloriatur in domo et possessione sibi data dicens. ego habeo iā locum paratū mee veneri vel delectationi. quia signavi meum locum delectabilem et pinguem vbi palūbes collegerūt nidos suos. et hoc fit in arboribus spissis et in terra fructifera.

¶ De.

Quod potui: puero filuestri ex arboze lecta

Aurea mala decem misi: cras altera mittaz.

collecta ex arboze filuestri. Et ego mittā cras scz poma. ¶ Quod potui. Dic menalcas dicit se etiā potuisse donū delectabile suo amico. s. decē poma filuestria q̃ iā sibi misit. et cras mittet alia. i. mittet cesari decē eglogas bucolicoz et georgica. pōt etiā intelligi p̃ predicā tēplū delectabile qd̃ virgilius proponit in georgicis construere in reuerentiam cesaris vbi dicit. In medio mihi cesar erit templūq; tenebit. et cornificius iactat se in laudem cesaris facturum bucolica et georgica melius q̃ virgilius.

¶ Da.

Quotiens: et que nobis galathea locuta est?

Partem aliquā venti diuum referatis ad aures.

um ad aures diuum. i. deorum. qz ita dulce locuta est vt deorum auditu eius digna sint verba. ¶ Quotiens. Dic dametas gloriatur in dulciloquio galathee. vbi vult dicere qz cesar priuate et secrete loquebatur secū: optās qz aliquis ventus deferat illa dulciloquia ad aures potentūz qz si ipse se laudaret laus sua sordesceret: ideo vellet qz venti deferrent.

¶ De.

Quid prodest qz me ipse aio nō spernis amynta:

Si duz tu sectaris apros: ego rbetia seruo?

rbetia. ¶ Quid pdest. occulte menalcas offit dametā mēiri. et qz cesar vadit ad venationē dametas solū sernat rbetia: qd̃ est minime delectationis in venatione q. d. de virgilio sub p̃pria p̃sona. si cesar amasset te duxisset te ad bellū cōtra anthonium vel ad vñū aliud bellū qd̃ voluit cesar facere.

¶ Da.

Phyllida mitte mihi: meus est natalis yola

Eum faciam vitula profrugibus: ipse venito:

¶ Construe. Munera id est dona sunt parta. i. preparta mee veneri id est mee amice. ipse id est ego dametas notauit locum scz quo. i. in quo loco palūbes id est ille aues aerie id est in aere vo-

¶ Construe. Et ego menalcas feci quod potui. nam mihi puero id est amico. s. amynte vel cesari decē mala id est poma aurea id est aurei coloris lecta id est

¶ Construe. Quoties galathea locuta est mihi sup. et q. i. qualia dulcia verba galathea. i. amica locuta est nobis. o vos venti referatis aliquā pte verborū dulci

¶ Con. O amynta qd̃ pdest qz nō spernis me aio. i. libetissime amas si dū. i. si qñ tu sectaris apros. i. vadis ad venādūz apros ego menalcas seruo. i. custodio

¶ Con. O yola o de matianozū mitte mihi phyllida. i. amicam meā: qz est me⁹ natal. i. dies natalis mei. et cū faciā. i. sacrificabo vitula. i. e. vitula p̃ frugib⁹ ipse. i. yola veito. i. veias ad sacrificiū

Egloga

¶ Phyllida mitte. Dametas gloriaꝝ in diuitiis suis. Vbi aduertendū est q̄ antiqui venerabāť diē sue natiuitatis. ⁊ cū in oībus alijs sacrificijs castitas seruaret̃: tñ specialiter illi⁹ diei vtebāť voluptatibus. ideo dametas orat yola pastore: vt in die sui natalis mittat ei phyllida cōmemorū amicā. et q̄n vitula. i. q̄n offerret vel sacrificabit vitulā pro frugibus rogat ip̄m vt affirret iā p̄pria p̄sona. q̄ tūc nō est opus voluptatū: nec vt mittat phyllis. Vbi est aduertendū q̄ antiqui ante messes ducebant circa agros vnā vitulā quā postea sacrificabant cereri. vt etiā bētur in georgicis. Tūcq̄ nouas circū felix eat hostia fruges. Et faciebāť festū sue natiuitatis. et est phyllida actūs grecus hui⁹ noīs phyllis ⁊ yola est vctūs grecus hui⁹ noīs yolas. ¶ De.

¶ Construe. Ego menalcas amo phyllidā ante alias mulieres: Phyllida amo ante alias: nāz me discedere fleuit.
q̄ phyllis fleuit me. i. a me discedere. i. recedere. ⁊ ipsa fecit sup. Et longum formose vale: vale inquit yola.
discedendo longū. i. longā rationationē dicēdo mihi o yola

i. o menalca formose vale vale. **¶** Phyllida amo. Hic menalcas habet aliud nomen scz yolas. vel est anthonomasia sicut vir fortis vocatur achilles vel sanson. ⁊ adulter vocatur paris ita optimus pastor vocatur yolas qui fuit pastor deificatus. Dicit ergo menalcas q̄ ipse amat felicitatē ⁊ voluptatē: q̄ phyllis ip̄m diligit plusq̄ alios. qđ probat q̄ quando recessit ab eo fleuit amare ⁊ longā rēcomendationē sibi fecit dicendo sepe vale vale: quod est verbū discedentium. Sed capitur hic vale noialiter. et est nomē indeclinabile. seruat tñ accidētia verbi. quia doctrinale dicit q̄ est ibi fistole ⁊ boetbesis. pducitur enī vltima sillaba de vale fm naturā verborū scđ cōiugationis. sed in hoc metro corripitur. ⁊ est boetbesis quia vocalis non cedit vocali. ⁊ significatur ibi q̄ menalcas tacet se esse ita diuitē sicut est dametas. Da.

¶ Construe. lupus est triste id ē res tristes vel cōtraria stabulis id est ipsis agnis. ⁊ ymbres sunt tristes vel contrarie frugibus. et venti sunt contrarij arborib⁹ Triste lupus stabulis: maturis frugib⁹ ymbres:
et ire amaryllidis id est vxoris Arboribus venti: nobis amaryllidis ire.
sunt tristes nobis pastoribus. i. mihi. **¶** Triste lupus. Hic deinde pponit aliqua puerbia naturalia vt experietur an menalcas sciret. pponere talia. et dicit q̄ ista sunt contraria: lupus ⁊ tabula. ⁊ capit ibi stabula pro agnis vel omnibus. et est continens p contento. et pluuia est cōtraria frugibus maturis. ⁊ venti arboribus. ⁊ vxores irate suis maritis. De.

¶ Construe. Humor. id est humiditas est dulce. i. res dulcis sat id est segetibus. et arbutus id ē illa arbor est dulcis bedis id est capris depulsis id est separatis a matrib⁹. salix id est illa arbor

Dulce satis humor: depulsis arbutus bedis:

Lenta salix feto pecori: mihi solus amyntas.

lenta est dulcis pecori id est gregi. ⁊ amyntas id est puer solus est mihi dulcis. **¶** Dulce satis. Respondet menalcas dans prouerbia contraria dicens q̄ licet ymbres sunt contraria frugibus maturis tñ sunt dulces seminibus. et arbuta sunt dulcia bedis separatis a matrib⁹. Salix etiam est dulcis ouib⁹ et capris. sed solus amyntas est dulcis mihi menalce. et nihil sibi placet sicut ille puer: vel sicut cesar. quasi diceret q̄ nō ē sibi cura si amaryllis id est roma vel ciues romani non diligant eum: quia cesar eum diligit. confules enim erant pro virgilio contra cornificium. Dametas.

¶ Construe. Pollio id est ille patronus amat nostram musaz Pollio amat nostram (quis sit rustica) musam.
id est carminia nostra. quis sit rustica id est quis carminia sint de rebus vilibus facta. o pierides o muse pascite id est nutrite vitulā id est vaccā vestro lectori. i. pollioni. **¶** Pollio amat. Hic blādit dametas suo patrono sci

licet polliont: ad cuius rogatum facta sunt ista buccolica. pollio enim amabat carmina et scripsit tragedias et historias. ¶ Pierides. pieria est regio macedonie in qua habitant muse et dea carminum. id orat dametas ut ille muse dent pollioni pingue vitula. i. primum carminis buccolici quod ei ascribit tanquam preceps: et gloriatur in hoc Virgili? quod habet bonos amicos invenit. ¶ De.

Pollio et ipse facit nova carmina: pascite taurus.

Iam cornu petat: et pedibus qui spergat arenam.

et ipse. Sic ostendit menalcas etiam se diligi a pollione. et blanditur ei sicut facit Dametas in precando non sibi vitulam: sed taurum qui est fortior. Dametas enim per vitulam significabat fecunditatem carminis. Menalcas autem per taurum intelligit fortitudinem sensus ad confringendum carmina aliorum poetarum.

¶ Da.

Qui te pollio amat veniat quo te quoque gaudet.

Mella fluant illi: ferat et rubus asper amomum.

asper. i. durus ferat id est tribuat ei amomum florem redolentissimum. ¶ Qui te pollio. Iterum Dametas blanditur pollioni imprecando omnia bona illi ipsum quod diligit que optat ipsi pollioni dicens. o pollio ille qui diligit te perveniat ad talem perfecti onem ad qualem vellet te pervenire: et fluat illi abundantia mellis: et sint ei omnia secunda et fertilia: sic quod dumus ferat amomum florem redolentissimum: et benedicatur terra in opere suo.

¶ De.

Qui baviium non odit: amet tua carmina mei:

Atque idem iungat vulpes: et mulgeat byrcos.

mulgeat byrcos id est lac trahat ex byrcis. ¶ Qui baviium. Menalcas facit faciem derisionem volens signare quod carmina Virg. et pollionis nihil valent. quia bavius et menius fuerunt duo ignari poete intimi Virgilii et bozati. et carmina vnius erant eque misera sicut carmina alterius. ideo dicit mei qui non diligit vel odit carmina bavius amet tua carmina: quia similia sunt in stilo de ignorantia. atque idem iungat vulpes. i. ille qui diligit carmina vestra perdet tempus suum sicut ille qui iungit aratro vulpes vel qui mulget byrcos.

¶ Dame.

Qui legitis flores: et humi nascentia fragra:

Frigidus? (o pueri fugite hinc) latet anguis in herba.

ba. ¶ Qui legitis. Sic dametas pponit unum enigma loquens ad pueros qui colligunt flores et fragra: que sunt mora rubea nascentia ex herbis et dicit eis. o pueri fugite hinc quia anguis latet in herba. et loquitur mantuanis qui habitabant inter milites asperos qui mordent et interficiunt sicut anguis. et consulit eis cedere maiori iuxta dogma carthonis. Maiori cede. ¶ De.

Parcite oves nimium procedere: non bene ripe

Creditur: ipse aries etiam nunc vellera siccet.

desiccet vellera. i. pellē suam. ¶ Percite. Sic Menalcas ostendit se bene intellexisse predictum

¶ QD pueri qui legitis. i. colligitis flores et fragra. i. mora rubea nascentia. i. crescentia humi. i. in herbis: fugite hinc. i. recedite ab illo loco: quia anguis frigidus i. serpens venenosus latet in herba.

¶ QD pastores parcite id est prohibete oves nimium procedere. i. ne oves nimis procedant. Nam non bene creditur. i. confiditur ripe aquarum super. quia ipse aries nunc

Egloga

enigma esse dictum de mantuanis: quia sub vno alio enigmate ostendit illud qđ accidit. Virgilio: qđ cum repeteret agrum suum: arrius centurio interemisset eū nisi saluissset in flumi. Et dictum est sibi: Heretes migrate coloni. ideo dicit menalcas ad pastores mātuanos. nō ducatis oves iuxta ripariam ne cadant in flumini. quia nuper cecidit vnus aries qui abuc siccat vel lera sua: quia nō est diu qđ cecidit.

¶ Dametas.

¶ Quid tityze reſce id est repelle

a flumine id ē a flumio capellas

paſcētes. et ipse id est ego laua

bo oēs in fonte vbi tēpus erit

oportūnum sup. ¶ Tityze. Dic

Dametas precipit reſcere capellas a flumie

qđ ipse lauabit eas cum tēpus fuerit. et non lana

bit in riuo sed in fonte. i. quando

Caſar redierit de bello acciaco Virgilius impetrabit pacem

mantuanorum a cesare. et loquit ei in p̄pria persona nō per aliā interpositā: sicut fecerat prius

anteqđ haberet noticiā cesaris per poſitiones. In cuius laudem fecit istā eglogam. et dicit seruius

qđ reſcere capellas est p̄zeleumaticus p̄ dactilo. s̄ fin doctrinale et modernos reſcio ⁊

reſert pro distat produunt re. et sic nō potest esse p̄zeleumaticus: sed est finereſis et conſluit

due vocales in vnam. et debet proferri rice.

¶ Quidenal.

¶ Quid pueri. i. pastores cogite. i. i

om̄ia colligite oves. si estus. i.

calor p̄ceperit. i. p̄occupauerit

lac vt nup̄ fecit sup. frustra p̄ſſa

bim? i. cōstringem? vbera. i. mā

millas paluis. i. digitis vel manib? ¶ Cogite oves. Quidenal

cas iubet cogere oves intacta pro

pter calozē solis qđ exterminat lac. ⁊ p̄ hoc intelligit qđ mātuan captiui sub furore tribulatiōis

nō possunt fructificare. nec tūc est tps repetēdi agros donec p̄traleat furoz.

¶ Dame.

¶ Quid Ebeu qđ. i. qđ tātus est maſ

in aruo. i. agro pingui. i. fertilis.

Nā idē amor est exitiū. i. destru

ctio pecori. i. gregi. idē. i. amor

est exitiū magro pecoris. Ebeu

Dic dametas tāgit materiā ⁊ paup̄tatē mātuanoz dicēs qđ taurus suus est macer in agro pin

gui. et dicit qđ hoc ē p̄ amorē: qđ amātes deſinunt comedere ⁊ obliuiscuntur paſtus. et dicit qđ

idē amor est destructio paſtoris ⁊ gregis. ⁊ magis intelligitur iste sermo de amore cupiditatis

qui creſcit in immenſum qđ de amore cōcupiſcentie carnalis. qđ p̄pter auariciā ⁊ cupiditatē p̄

cerū multū tribulati ſnerunt Virgili ⁊ aliq mātuan. ideo dicit Idē amor.

¶ Quidenal.

¶ Quid certe amor non est causa bis

i. agnis qđ sunt macri. s̄ vix be

rēt offibus. i. vix offa eozū cobe

rent. ⁊ nescio. i. ignozō qđ ocul?

i. quis aspect? fascinat. i. corū

pit agnos. Dis certe. ¶ Reddit menalcas aliā cām dicēs qđ amor nō est causa macerationis. ⁊ in

telligit de amore cōcupiſcentie carnalis. sed superbia excecavit mātuanos: et orta est inf̄ eos

discordia sicut dictū est prius. En quo discordia ciues perduxit miferos.

¶ Dame.

¶ Quid menalca dic quibus in ter

ris id est in qđbus locis spacium

Tityze pascentes a flumine reſce. capellas.

Ipse (vbi tempus erit) Omnes in fonte lauabo.

Cogite oves pueri: si lac preceperit estus

Ut nuper: frustra preſſabimus vbera palmis.

Ebeu qđ pingui macer est mihi taurus in auro:

Ipē amor exitium est pecori: pecorisq; magistro

Ibis certe neq; amor causa est: vix offibus berēt.

Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos.

Dic quib? in terris (⁊ eris mihi magn? apollo)

Tris pateat celi spacium non amplius vlnas.

¶ Dic quibus. Dic Dametas pponit vnū aliud enigma et est questio talis. In qua pte terre celū non videtur vltra spacū triū vlnarū: est vlna mensura qđ vno brachia possunt extendi. ⁊ si respondeat ad istā questionē coronabitur sicut apollo. Sed non datur responsio in terz. intelligit tñ de puteo vno in quo si quis esset nō p̄ſſet vi dere celum vltra altitudinem putei quando quis est in fundo.

¶ Quidenal.

Dic quibus in terris inscripti nomina regum

Nascantur flores: et phyllida solus habeto.

lus habeto. i. habebis phyllida. ¶ Dic quibus. Menalcas nesciens ridere. pponit aliud enig-
ma. et est tale. In quibus terris crescunt flores habentes nomina regum. et dicunt aliquid per hoc intelli-
gitur tacitum? flos rubeus? qui natus fuit ex sanguine atacis? et tacitum sicut dicit Dundi? et isti duo
vocantur reges quia fuerunt filii regum. et sic tacitum? de nomine atacis? habet syllaba? et habet totum nomen
tacitum? regis. et si dametas soluat istam questionem. permittit ei phyllida tanquam propria que est com-
amica pastorum. et hoc est mare? donum quod permittit ei possit. nam quod sit appollo? est impossibile. ¶ Pa.

Non nostrum inter vos tantas componere lites.

Et vitula tu dignus et hic: et quisquis amores

Aut metuet dulces: aut experietur amarus.

Claudite iam riuos pueri: sat prata bibere.

riuos id est finite disputationem: sat prata bibere. i. satisficite. ¶ Non nostrum. Dic loquitur
palemon iudex volens dare suam diffinitiuam. et est ponenda pausa post non. quod dicitur non vestrum
sed nostrum est suam dare vel componere lites vestras: quia litigantes non debent esse iudices sue
cause. lectura autem non valeret si totum continue legeres: quia diceret palemon se non facturum quod
facit. indicat enim eos esse pares: quia unus dicit prius se pati iustitiam in ira amaritudinis. alter
dicit se habere dulcedinem amantem: et sic videtur esse contrarium. sed palemon concordat eos et
dicit quod non est contrarietas: quia quicumque amat delectatur in re amata et timet ne perdat eam.
¶ Claudite. Dic ponit finem in hac egloga. quia in fine diei quando ones satis biberunt claudere
di sunt riuuli aque que hauritur de puteo.

P. Clir. Q. Egloga quarta

Loquitur poeta

Jcelides muse paulo maiora canam?

Non omnis arbuta iuuant: humilescit

mirice.

Si canimus filuas: filue sunt confule digne.

Ultima cumei venit iam carminis etas.

Magnus ab integro seculorum nascitur ordo.

Jam redit et virgo: redeunt saturnia regna.

Jam noua progenies celo demittitur alto.

Tu modo nascenti puero: quo ferrea primū

Desinet: ac toto surget gens aurea mundo:

Casta faue lucina: tuus iam regnat apollo.

¶ Non est vestrum indicare: sed no-
strum est. id est mei palemonis
componere. i. id est finire lites.
id est iurgia inter vos: et tu da-
meta et hic menalcas est dignus
vitula et quisquis metuet amo-
res dulces: aut quisquis experi-
etur amarus. talis supple est di-
gnus vitula. o pueri claudite iam

¶ Non nostrum. Dic loquitur
palemon iudex volens dare suam
diffinitiuam. et est ponenda
pausa post non. quod dicitur non
vestrum sed nostrum est suam
dare vel componere lites vestras:
quia litigantes non debent esse
iudices sue cause. lectura autem
non valeret si totum continue
legeres: quia diceret palemon se
non facturum quod facit. indicat
enim eos esse pares: quia unus
dicit prius se pati iustitiam in ira
amaritudinis. alter dicit se habere
dulcedinem amantem: et sic videtur
esse contrarium. sed palemon
concordat eos et dicit quod non est
contrarietas: quia quicumque
amat delectatur in re amata et
timet ne perdat eam.

¶ Finis tercie egloge.

¶ Construe hic. O muse. i. deo fi-
celides. i. scilicet canam? i.
describam? paulo maiora. i. mo-
dicum altiora: et arbuta. i. humilia
et mirice. i. ille arbores non iuuat
i. non delectant omnes si canam? fil-
uas. i. carmen bucolicum filue. i.
carmine bucolica sunt digne con-
fule: scilicet pollutione. vltima etas: scilicet
ferrea carminis cumei. i. sublimi
cumei venit. i. accessit: magnus
ordo seculorum. i. seculorum nascitur. i. ra-
ficat ab integro. i. denouum: ergo
i. iusticia redit. i. reuertitur: et re-
gina saturnia. i. aurea secula rede-
unt: et noua progenies. i. soboles
celo. i. ex celo demittitur. i. deo-
rum mittitur. o lucina. i. o iuno ca-
sta faue puero. id est filio pollio-
nis modo nascetur. quo. i. puero
nascente gens ferrea. id est dura
primū. i. in primis desinet. i. ces-
sabit: et gens aurea surget toto
mundo. tuus apollo. id est angu-
stus cesar regnat. i. dominatur

o pollio decus. i. etas aurea ini-
bit. i. inchoabit a deo. i. certe te
cōsule exite h' eui. i. tpe bui? eta-
tis: r magni mēses. incipiet p-
cedere. i. ppetuo maneret: si q
vestigia nri sceleris manēt illa
sup. sient irrita te scilz pollione
duce. i. regnāte: r soluent. i. dis-
soluēt terras. i. oēs gētes formi-
dine ppetua. ille angustus v'sa
lonin' puer pollionis accipiet.
i. habebit vitā deū. i. deoz: r ip-
se videbit heroas. i. nobiliores
pmittos. i. cōmittos diuis. id ē
dixit: ipse angustus v'sa lonin'

Leq; a deo decus hoc eui te confuse insibit

Pollio: r incipient magni procedere menses.

Te duce si qua manent sceleris vestigia nostri.

Irrita: perpetua soluent formidine terras.

Ille deum vitam accipiet: diuisq; videbit

Permittos heroas: r ipse videbitur illis:

Pecatūq; reget patrijs virtutibus orbem.

videbitur illis. i. ab illis heroib': r tpe reget. i. gubernabit orbē. i. mundū pacatū. i. pacificatum
patrijs virtutibus. i. paterna industria. ¶ Sicelides muse. Dec est q̄ta egloga q̄ dicitur interpretatio
nomi seculi. in qua Virgilius laudat augustū cesarē. laudat etiā asiniū pollionē: r parū filiū
r q; aggredit magnā pbias: nō vocat auxilium musar: r earū eloquētiā: r p̄cipue vocat musas fice-
lides: q; theocritus quē tpe insequit in bucolicis suis fuit siciliēsis: r est sicelides adiectiuum
grecū: q; latini dicūt siciliēses: r pponit Virg. canere paulo maiora. ista em̄ egloga q̄uis discet
dat a carmine bucolico: tñ nō prius recedit ab illo: q; interserit aliqua bucolica. ¶ Nō om̄s.
Dic reddit rationē quare vult transcendere bucolica: r loquit de alta materia: q; non semper
iuvat vel delectat loqui de reb' paruis quas intelligit p arbuta. i. rustica carminat per miricas
i. genestas q; non crescūt in altū: r caput ibi iuvat psonaliter. Ultima cunei. Dic notandū est q;
sybilla vates fuit cumana. i. de cumis ciuitate: que sybilla diuisit etates in secula p metallarū
q; prima etas fuit aurea. i. optima. Secunda argentea non eque bonā sicut prima. Tertia erca
vel cuprea: r vltima fuit ferrea. i. pessima inter alias: p̄dixit sybilla non soluz etates: sed etiā
p̄dixit quis regnaret in qualibet etate vel in quolibet seculo: quia in seculo aureo debebat re-
gnare saturnus: r in decimo r vltimo debebat regnare apollo. Dicit ergo Virgilius q; prophe-
tia sybille impleta ē: r intelligitur de angusto de pollione r de suo puero: Pollio em̄ fuit dux ex-
ercitus germanici q; cepit salonem ciuitatē dalmatie: r postea meruit consulatū: r eodez anno
suscepit de vrozē filiū quem vocauit saloninum a nomine ciuitatis capte: qui puer qñ natus
fuit incepit ridere: quod est contra naturā nascentiū. in q; parentes notauerunt malū p̄sagiū
sz Virgilius interpretat oīa i bonū ille tamē puer nō diu virit: ideo p̄phetia sybille veri' per-
tinet xpo q; salonino. ¶ Magnus ab integro. Dic tāgit opinionē p̄hoz antiquoz dicentū q;
qñ annus esset cōpletus q; cōriner. x. secula debebāt ridere secla sicut p̄us vt incipet vita aurea
dicebant em̄ mundū esse eternū r vitā regi r gubernari p astrā: ideo qñ astrā redeunt ad cursū
quē p̄mo habuerūt adducēt mūdo vitā p̄oz sicut habet. xi. eney. illi q; erūt in cāpo eliseo expe-
ctabūt illū annū resolu: vt ipso resolutō redirēt ad vitam suā sicut fuerūt. dicit ergo q; ordo se-
culoz nascitur ab integro scz ab illo magno anno quo cōpleto r integro redeūt secula q; fuerūt
sicut prius. Ista tñ opinio est erronea: q; veritas fidei est q; mundus incepit finiet r sicut ince-
pit non p naturā sed per gratiā: sic etiā finiet per gratiā quando deo placuerit. Et est notandū
q; debet pferri seculoz p sincopā q; aliter nō staret versus. ¶ Jam redit et virgo. pbi sic intelli-
gunt istum versum. s. q; terra in p̄ma etate sp̄ore oīa ferebat sine cultura. ideo vocāt illam terrā
virginē: q; sine genitore parit: fideles tñ intelligūt de vrgine maria. ¶ Redeunt saturnia regna
i. regna aurea: quia sub angusto cesare debebat esse pax in vniuersa terra r abundantia bono-
rum: sed melius intelligit de xpo de q; dixerunt angeli. Et in terra pax boibz bone voluntatis
¶ Jam noua pgenies. i. sub angusto cesare erūt boies boni r quasi diuini: sz meli' intelligitur
de xpo qui habuit nouū modū geniture. s. de virgine maria: r missus est de celo: tñ ppter aiām
creata: r tūm ppter diuinitatem incarnatā. ¶ Easta faue lucina. Inuitat deam partus que dici-
tur lucina: quia dat nascentibus lumen vitē: r aliqui vocatur iuno r aliquādo lucina r aliqui dya-
na: dicit ergo ad eam q; faueat r applaudat: quia apollo qui est frater lune iam regnat dicebat

em fibilla q apollo regnaret in decimo seculo ⁊ ultimo. ⁊ pōt intelligi de salomino pollione et de cesare quoz quēlibet cōpat apollini. ⁊ p̄cipue videt̃ intelligi de pollione qui dī tanq̃ apollo. et ip̄m noiat expressius dicēs q erit ornat⁹ in mūdo ip̄o duce vel gubernāte policiā. ⁊ incipiet mēses. i. quintilis ⁊ sextilis incipiet h̄fe magna noia: qz vocabuntur iulius et augustus a noibus impatorū in perpetuā eoz memoriā. ¶ Te duce. i. tēpore pollionis qui erat vn⁹ dux romanorū purgabunt vestigia malorū p̄teritorū si q̄ remanserint et tpe p̄cedenti. ⁊ expurgabitur vetus fermentū. ⁊ uiuent boies sine formidine. i. secure sine timore perpetua. i. lōga. ¶ Ille deū vitā. i. salomino pollio vel cesar ducet optimā vitā iustā ⁊ diuinā. ⁊ magnates videbunt eum mixtū cū d̄e: ⁊ ipse videbit eos diuinos. sed fibilla intellexit oīa ista de xpo qui abstulit peccata mūdi. q̄ dedit magnos mēses. i. vitā eternā. ⁊ natus fuit qm̄ mēses incipiunt crescere scz post tropicū capricorni: qui dedit securitatē assequendi pacē paradisi ⁊ euitādī infernā: q̄ ascendit ad celos vidētibz discipulis: et accepit vitā deoz: qz deus bō factus est qui sedet ad dextera parris. ¶ Pacatūq̄ reget. i. salomino gubernabit imperiū romanū prius pacificatū per patrem suū. vel august⁹ reget imperiū pacatū p̄ iuliū cesarē: sed meli⁹ intelligit de xpo qui celū terrāq̄ regit i scla seculorū: q̄ fecit voluntatē patris q̄ misit eū: dedit pacē boib⁹ bone volūtatis.

Et tibi prima puer nullo munuscula cultu:

Errantes bederas passim cum bacbare tellus;

Mixtaq̄ ridenti colocasia fundet acbanto,

Ipse lacte domum referent distenta capelle

Elbera: nec magnos metuent armēta leones.

Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.

Occidet et serpens: ⁊ fallax herba veneni

Occidet: assyrium vulgo nascetur amomum.

Et simul beroum laudes: ⁊ facta parentis

Jam legere: ⁊ que sit poteris cognoscere virtus.

Molli paulatim flauescet campus arista,

Incultisq̄ rubens pendebit sentibus vna,

Et dure quercus sudabunt rosida mella.

flauescet. i. fiet flauus arista. i. spica molli. i. dulci agili. ⁊ vna rubēs. i. rubea pēdebit id est fuscāsa erit sentibus. i. vepribz vel spinis incultis. i. nō laboratis. ⁊ quercus id est ille arbores dure sudabunt id est emittent mella rosida id est liquores optimos et delectabiles. ¶ At tibi prima puer nullo. Dic applaudit illi puero salomino: dicens q te rra dabit tibi parua minnera ⁊ ex cufat se virgilius in hoc q̄ dicit munuscula. Dicit ergo q tell⁹ p̄ma mater sine cultura vel labore dabit sponte illi puero bederā. in quo significatur q̄ erit poeta ⁊ vir sciētificus: quia poete coronabantur et badera. ⁊ dicit errātes. i. vagantes: qz bēd era diffundit spaciose ramos et radices. terra etiā fundit ei baccar. i. berbā que tollit fascinū vt dī alibi. Est baccare frontem. Angite ne vati noceat mala lingua futuro. Et in hoc significatur q̄ ille puer erit pulcherrim⁹. ¶ Acbāto. achantū est herba odorifera cordialis q̄ nascitur in egypto. ⁊ filr colocasia. in quo significatur q̄ ille puer erit plenus virtutib⁹. ⁊ meli⁹ intelligūt̃ oīa ista de xpo q̄ ē sapia patris

¶ Construe sic. o puer tellus. i. terra fundet. i. dabit tibi prima munuscula. i. munera nullo cultu s; sua sponte: ⁊ tellus fundet passim. i. vbicq̄ bederas errātes. i. illā herbā vagantē cū baccare. i. cū illa herba. ⁊ tellus inquā sūdet colocasia. i. illā herbā mixtā acbanto. i. cū illa herba ridenti. i. odorifera. ⁊ ipse capelle referēt domū vera distēta id ē plena lacte. ⁊ armēta. i. greges nō metuent magnos leones. et ipsa cunabula. i. lecti puerorum fundent. i. dabunt flores blandos. i. molles. ⁊ serpens occidet id est morietur. et herba fallax veneni. id est herba venenosa occidet. ⁊ amomū id est illa herba suauissimi odoris assyrium id est de assyria nascetur vulgo cōmuniter vel passim. ⁊ tu puer poteris legere laudes id est facta heroū. i. nobilium. et facta id est gesta parētis. i. patris. et poteris cognoscere q̄ virtus. i. qualis virt⁹ sit. ⁊ cāpus. i. ager

Egloga

speciosus forma pte filijs hominum: plenus gratia et veritate: cuius sapientia diffusa est p totum orbem: cui reges obtulerunt munera qui sunt terreni reges. ¶ Ipse lacte domini. i. regnante illo puero vel pollione vel cesare capte et oves abundabunt lacte: nec indigebunt cuido nec erit aliqua infidator: quia lupus non habitabit cum agno. Sed melius intelligit de xpo quod veniente fideles abundauerunt lacte fidei que nutrit animam: quod est substantia regis sperandam. et valde sapienter loquitur virgilius de istis domis: quod lac conuenit pueris. et vult dicere quod sicut puer creuit ascendendo de virtute in virtute: ita crescent sua misera: quia istud conuenit etatibus quod puer habeat pueritia et vir virilia. ¶ Nec magnos. i. ferocitas leonum refrenabitur. nam feroces homines mitescent et domabuntur sub iugo fidei et mansuescent. ¶ Ipsa tibi blandos. Luna bala sunt lacti puerorum. et dicitur quasi cynabula: quod Elyn grece dicitur mti latine. Puer enim admittitur illis lectis. Dicit ergo quod cynabula admistrabant illi puero herbas odoriferas contra fascinum: sic quod nullo egebit: sed omnia seruiunt ei. Et melius intelligitur de xpo qui plenus vir tutibus et gratia non potuit fascinari nec decipi ipso dicente ad satbanam. Non tentabis dominum deum tuum: sed ei soli serues. ¶ Occidet et serpens. i. quando regnabit salomus erit pacificata hostilitas rerum inter se: sic quod nihil nocebit hominibus: nec serpens nec herba venenosa. xps enim super aspidem et basilicum ambulabit. Et legitur in actibus apostolorum quod serpens momordit paulum in digito sed nihil nocuit ei. ¶ Assyrium. i. crescente salomino crescit in assyria et nascitur per omnem terram mundi in assyria illud amomum scilicet quoddam pigmentum vel species aromatica: quod si leprosus inceperit in iherusalem tunc divulgata est in omnem terram. quia in omnem terram exiit sonus eorum. i. apostolorum. At simul heroium. Loquitur ad puerum vel ad pollionem vel cesarem: sed magis videtur loqui ad puerum dicens ei. o puer tu poteris cognoscere virtutes tuorum parentum: quod pacificauerunt tibi mundum tuum. Xpo etiam nato manifestata est boibus immensa et miraculosa dei potentia: scilicet prius virginis: et mutatio aque in vinum: cognoscere cogitationes hominum: resuscitatio mortuorum et sic de alijs multis miraculis. ¶ Volli paulatim flauescet. i. illo tempore erit abundantia farris et vini et olei. quod valles abundabunt frumento. et spineta ferent vinas: quod cessabunt bere ses: et rudes boies conuertentur ad maturitatem fidei. ¶ Et oue quercus. Dicit quod in illo tempore quercus dabit mel. ubi oportet uti ypbola intelligendo de salomino. quod non est verum quod quercus amara ferat ex se mel nisi hoc dicatur yperbolice ad designandam fecunditatem terre. ideo melius intelligit de xpo: in cuius tempore viri antiqui non litterati fuerunt repleti scientijs et virtutibus: sicut beatus petrus et alij qui effunderunt mel. i. sapientiam vel sapientiam. paulus etiam apostolus qui erat asper et spinosus persecutor fidelium effectus est maturus catholicus et vitis.

¶ Construe pauca vestigia. i. alij signa fraudis pise. i. doli antiqui

suberunt. i. latenter erunt. q. s. vestigia inbeant. i. iperent tberiz. i. mare tectare. i. nauigare ratibus. i.

nauibus. q. etiam vestigia inbeant oppida. i. castra cingere. i. circum

dare muris lapidibus et que vestigia inbeant infindere. i. imponere

fulcos. i. aratra telluri. i. terre. et alter typhis. i. nauigatores erit. et

altera argo. i. nauis que vebat. i. portet heroas. i. nobiles delectos. i. electos ad bellum. et altera

bella erunt etiam. i. vigebunt et magni acbilles. i. ille homo mittetur ad troiam. i. ad illam ciuitatem. hic. i. de

inde. ubi. i. postquam etas firmata. i. completa fecerit te puerum virum

scilicet forte et adulescentem: ipse vector id est ille bellator super mare exitus

cedet mari id est relinquet

Pauca tamen suberunt prisce vestigia fraudis:

Que tentare tberim ratibus: que cingere muris

Oppida: que inbeant telluri infindere fulcos.

Alter erit tum typhis: et altera que vebat argo

Delectos heroas: erunt etiam altera bella.

Atque iterum ad troiam magnus mittetur achilles

Winc vbi iam firmata virum te fecerit etas:

Cedet et ipse mari vector: nec nautica pin?

Mutabit merces: omnis feret omnia tellus.

Non rastros patietur humus: non vinea falcem.

Robustus quoq; iam tauris iuga soluet arator.

Nec varios dicet mentiri lana colores.

Ipse sed in pratis aries iam suaue rubenti

Murice iam croceo mutabit vellera luto.

Spote sua sandit pascentes vestiet agnos.

Talia secla suis diserunt currite fufis.

Concordes stabili fatorum numine parce.

Aggredere o magnos (aderit ia tepus) honores

Eara deuz soboles: magnuz ionis incrementum.

Aspice conuecto nutantem pondere mundu.

Terrasq; tractusq; maris: celumq; profundum.

Aspice venturo letentur vt omia seculo.

O mibi tam longe maneat pars vltima vite

Spiritus: et quantu sat erit tua dicere facta.

No me carminibus vincet nec thracius orpheus

Nec lin?: huic mater quis: atq; huic pater adsit

Orphi calliopea: lino formosus apollo.

mare nec pin? .i. nauis et pin? facta nautica. i. i qua sunt naue mutabit merces. i. portabit ad mutadu merces p vedendo: et ois tell? .i. ois regio feret. i. pro ducet oia. f. necessaria vite bua ne. et hum? .i. terra no petiet. f. no sustinebit rastros. i. illa istru metar: vinea no patiet falcem. i. illd instrumetu arator robust? i. fortis soluet. i. deponet tauris i. ab illis aialib? iuga. i. illa istra et lana non discer. i. non affuescet metiri. i. falso ostetare colo res varios: o ipe aries. i. agnus mutabit. i. variabit i pratis vellera. i. lana sua murice. i. illo colore rubeti. i. rubicundo suaue. i. dulciter: mutabit luto. i. illo colore croceo. i. rubeo: et sandit. i. ista herba vestiet. i. coopiet sua spote agnos pascentes: et pce. i. ille tres deo cordes numie stabili. i. deitate firma fatorum. i. deorum dixerunt. i. iusserunt sua fufis. i. suo filo currite. i. pcur rre talia secla. i. talia secula. o puer exilens soboles. i. progenies cara dilecta deum. i. deorum et tu o magnuz ionis incrementum. i. ornamentuz aggredere. id est suscipe magnos honores aderit iam tempus. i. tepus iaz statim erit piens: o puer aspice mundu nutantem. i. labentem pondere. i. onere conuecto. i. curuo. et aspice inq; terras et tract? maris. i. ambitu maris: et celuz profundum: et aspice vt oia letentur seculo. i. et seculo venturo. i. futuro. o. i. vltimaz vltima pars vite et sps ta loge vite maneat mibi et qm sat erit. i. sufficiet dicere. i. laudare tua facta. i. tuagestar preclara facinora orpheus. i. ille prestantissimus poeta thracina. i. de thracia: lino. i. ille poeta no vincet me. i. no superabit me ad dicendu tua facta quis calliopea adsit mater huius. i. orpheo et quis apollo. i. ille deus formosus. i. pulcher adsit. i. sit in subsidu pater huius lino.

et pan. i. deus pastozus si cerret
id est discipret mecum: hoc di
co archadia. i. illa. puincia iudi
ce. i. indicâte: dicat se esse victū
id est superatum a me. o parue
puer incipe nūc cognoscere ma
trem tuam risu. i. per risum: ma
trem scilicet clodiam et decem
menses tulerant. i. fecerant lō
ga fastidia. id est tedia matri. o
parue puer. o vulcane incipe ri
dere: cui scilicet vulcano paren

Pan etiam archadia mecum si iudice certet:

Pan etiam archadia dicat se iudice victum.

Incipe parue puer risu cognoscere matrem

Matri longa decem tulerant fastidia menses.

Incipe parue puer: cui non risere parentes:

Nec deus hunc mensa: dea nec dignata cubili est.

tes non riserend est non fecerunt risum nec deus. id est iupiter dignatus est hunc. i. vulcanum
mensa. i. in mensa sua: nec dea. id est pallas dignata est cubili: id ē non vult eum in matrimonio
¶ Pauca tamen. Dic ercufat saloninum dicens q̄ si tempore suo remanissent aliqua vestigia
malozum hoc nō est et culpa sua: sed et residuo temeritatis pcedentis seculi. Sed melius intel
ligitur de xpo qui de se sufficiens fuit tollere pctā mundi: sed remanserūt aliqui prauī indurati
in malicia sua. licet etiā abstulit peccata et malū culpe: nō tñ abstulit malū pene que sequitur ex
culpa pcedentis: sed dimisit multas penas et miseras. ¶ Que tentare tberim. dicit q̄ illo tem
pore manebit in aliquibus auaricia: q̄ aliquis. ppter lucruz nauigabit: et aliquis bella mouebit
¶ Manebit etiā fames contra quā aliqui arabūt et colēt terras: sed nō erit tāta auaricia nec tāta
bella sicut prius. ¶ Hinc vbi tam firmata. loquitur ad puerū saloninū dicens q̄ quando ipse cre
uerit et peruenierit ad etatē virilem cessabit vectura nautica: q̄ oīs tellus sponte afferet omnia
necessaria boibus: nec aliqua terra egebit aliquo: quod fuit verum de xpo: quia discipuli babe
bant sufficientiā: et in qualibet patria erant contenti reb⁹ quas illa dabat: q̄ dicit Eutho. Eō
moda nature nullo tibi tempore deerunt. ¶ Nō rastros. i. erit terra ferax: et fertilis sine cultura
quod melius intelligitur de virgine que peperit sine viro. ¶ Robustius quoq̄. Illud intelligit
de xpo qui soluit iuga veteris legis. ¶ Nec varios. Dic est yperbole et excessus veritatis ad de
signandum fecunditatem tpis: sicut aliquādo dicimus morioz fame. i. habeo famē maximā. Di
cit etiā q̄ tempore saloni non oportebit intingere lanas: q̄ vellera omiuz nascentur cū oībus
coloribus. Quod melius intelligitur de xpo: cuius discipuli erāt contēti qualicūq̄ vestitū colo
re. et vestis vilis coloris placebat ei sicut purpura. Sicut patuit de iohanne baptista: de quo le
gitur. Prebuit virtum regimin camelus et c. Murex est genus purpure vel ostrī. Et dicit q̄ in
illo tpe parce sozores erunt concordēs. Vbi notandum q̄ poete fiugunt vitaz nostram regi et
gubernari per tres deas sozores: comparando eam ad filium vel ad naturam dicentes q̄ vna
sozoz portat colum alia portat fufum et trahit filium de collo: tertia rumpit filium. Prima voca
tur cloto: secunda lachezis: et tertia atropos. Unde versus. Cloto colum bauulat: lachezis tra
bit. atropos occat. id est scindit et occidit et rumpit filiū. Prima significat statum hominis post
conceptionem in vtero matris. Secunda generationem extra vterum et progressum vite bu
mane vsq̄ ad mortem. Tertia significat mortem hominis que scindit filium vel vitam aliquan
do citius et aliquando tardius: et ab ista vltima terminatiue dicuntur tres sozores parce. id est
a parcedo per antifrasiū: quia mors nulli parciť. Istud ergo melius intelligitur de christo qui
fecit omnes homines immortales morte eterna anime: cuius qui manducat carnez et bibit san
guinet viuet in eternuz. ¶ Aggredere o magnos. Dic est parentesis: et inuitat et hortatur illū
puerum ad magnos honores: quia est de genere deozum: vt dictum est. ¶ Et magnum incremē
tum: id est nutrimentum quod iupiter nutrit: et est modus loquendi rusticus qui cōuenit car
mini bucolico. Sed melius intelligitur de christo qui verus filius dei est. Accipere id est arripe
honores: quia ecce tellus mare et omnia letantur in aduentu tuo. quod melius intelligitur de
xpo cui sol et luna deferuntur: quod apparet de petro qui dimisit nauē et venit ad xpm ambulās
sup mare. hoc etiā completū fuit cū cantauerūt angeli. Gloria in excelsis deo. et quando reges
terre obulerūt ei munera. ¶ O mibi tam longe. o aduerbiū optātis est sicut vtinam vbi deside
rat virgilius videre dies illos in quibus tanta bona fluere in terra: quia tūc faceret optima
carmina: q̄ materia esset pulchra et delectabilis in qua intellectus mæie delectaret: et istud in

uat ad multum bene cantandum. In quo notatur qd virgilius optat carmen de xpo dñi
spectat ad suam diuinitatem: sed q̃tum spectat ad possibilitate intellectus virgilij. Et in isto
sermone intelligitur qd dixit symeon: qui optauit se non videre mortē donec videret xpm dñi
¶ Nō me carminibus. Hic comparat se duobus fratribus: scilicet orpheo theologo ⁊ lino poe
te dicens qd si ipse vineret ⁊ illo tempore ipse cantaret theologicē sicut orpheus: ⁊ poetice sicut
linus: q̃ntis orpheus fuerit filius calliopes vnus ⁊ nouē m̃sis ⁊ linus apollinis. ¶ Pan etiā
prius exceſſerat rem buccolicam: quia apollo ⁊ calliopes excedunt deos pastozū: ideo redit ad
deos pastozum dicens qd illo tempore pan non excederet illum in cantu etiā fm iudiciū ar
chadie que est patria in qua ipse pan colitur. ¶ Incipe parue puer. Hic tangit rem gestam ⁊ rez
naturalem. vey est fuit qd ille puer risit in sua natiuitate: ⁊ naturale est qd sicut maiores cognō
scuntur per sermonem: ita pueri per risū quando ridet ad illos quos cognoscunt. Dicit ergo
virgilius ad puerum. o puer incipe cognoscere matrem per risum: ⁊ debes letificare parentes
tuos dando spem boni hominis ⁊ tollendo suspicionē mali presagij. Vbi notatur qd virgilius
facit carmen istud ad letificandum pollionem ⁊ eius vxorem qui erant tristes ⁊ dubitantes qd
significaret predictus risus: et tunc virgilius consolatur eos applicando puero carmen illud
quod ipa fecit de xpo. Rogatus est fuit a romanis vt exponeret eis significationem illius car
minis ideo blandiendo cesari ⁊ pollioni applicuit istud carmen vtriq̃: Quis multi dicant ipm
babuisse spiritum propheticum de xpo. ¶ Vatri longa decem. id est quando istud carmen fuit
factum ille puer habebat decem menses: ⁊ tanto tempore parentes eius erant tristes. Potest
etiā intelligi de xpo qui cum maxima leticia natus est: parentes tamē fuerunt tristes post na
tiuitatem: quia dicit in euangelio. Dolentes querebamus te. Doluerunt etiā quando furtiue
⁊ latenter portatus est puer in egyptum berode. interficiente innocentes ad bimatu ⁊ infra.
¶ Nec deus. Hic comparatur ille puer vulcano qui nat⁹ fuit deformis sic qd mater sua uno nō
recipit eū in suo cubili: nec habebat ipm carum: nec minerva voluit ipm habere maritū: nec iu
piter voluit qd sederet ad mensam deozum: ⁊ tranſtulit ipsum nutriendum in insula lemos: et
sic pollio ⁊ sua vxor spernebant istum puerum anteq̃ fieret istud carmen de eo. Xpus etiā in
sua pueritia non erat in magna reuerentia qui seruebat parentibus ⁊ reputabant eum iudei p
nibilo. Letera videantur supra textum.

Pu. Virgi. Na. Egloga quinta. Ne.

Cir non mopsē boni quoniam conue
nismus ambo:

Tu calamos inflare leues: ego dice

re versus:

Hic corylis mittas inter confedimus vlnos:

faciendum aliquod carmē: ⁊ pmo deliberat de loco apto in quo melius possint cātare ⁊ de ma
teria de qua cantabunt: ⁊ deliberato sup istis incipiūt carmen ibi. Extinctum nympe. ⁊ menal
cas significat virgilium: ⁊ mopsus significat alium bonum poetam. Et dicit menalcas ad mo
psum: nos ambo convenimus ⁊ diligimus nos inuicē tanq̃ boni poete ⁊ pbi: quare nō confedi
mus hic in silua inter vlnos ⁊ corylos cātare vnū bonum carmen. Tu em̃ est doctus inflare ca
lamos. i. facere ritmos ⁊ plana cermina pastoralia: ⁊ ego sum doctus dicere versus grandilo
quos. Vbi notat qd metrificantes requirūt loca secreta ⁊ sine tumultu. Iuxta illud Ouidij. Ear
mina secessum scribētes ⁊ ocia q̃rūt. ¶ Mopsus.

Tu maior: tibi me est equuz parere menalca

Sive sub incertas zephyris motantib⁹ vmbzas

¶ Mopsē cur hic non confedi
mus. i. quiescimus inter vlnos
id est illas arbores mirtas cory
lis. i. illis arborib⁹ qm̃ nos am
bo boni. i. docti convenimus. i.
simul venimus tanq̃ amici: tu
mopsus est doctus inflare cala
mos leues ⁊ ego menalcas sum
doctus dicere. i. ad describendū
versus. ¶ Cur non mopsē. Hec
est quinta egloga in qua intro
ducuntur duo pastores: scilicet
menalcas ⁊ mopsus: qui tanq̃
duo amici inuitant se inuicē ad

¶ Menaalca tu es maior. i. di
gnior. equū. i. iustū ē me mopsū
parere. i. obedire tibi siue succe
dim⁹. i. subintramus sub zephy

uentib' vmbra: refrigeria: siue
succedim' sub antro. i. fouea: a:
spice labrusca: vinea siluestris

Siluestris raris sparsit labrusca racemis.

sperfit. i. cooquit antrū. i. foueā racemis. i. vniis raris. i. parcis. ¶ Tu maior. rīdet mopsus reuer
renter dicēs q' menalcas incipiat q' dignior est incipere. ¶ Siue sub incertas. hic pponit duo
loca apta ad cantandū vt eligat melior: q' vnus locus est sub vmbra arboris: alius loc' est i an
tro vel in cauerna: s; antrū pualet qd est locus quiet' magis. Nā vmbra est incerta tum ppter
ventos turbatinos folior' & vmbraz: tū etiā ppter solē qui semp mouet & nō s; manet in eadez
vmbra. Sed antrū est magis tutū a ventis: & est locus secretus a calore nimio q' semp antrum
debet habere labruscā. i. vitem agrestē que dicitur alabro: q' crescit in labro vel in margine agri vel
in superficie terre sicut labia vel labia sunt in corpore.

¶ Menalcas

tas. i. ille pastor solus certet. i. Montibus in nostris solus tibi certet amyntas.

pugnet in nostris montib' tibi
i. tecū. ¶ Montib' in nris. ¶ Replicat menalcas dicēs q' mopsus debz incipere q' nō est in illis
finib' alijs sibi cōpabilis nisi amyntas pastor: s; cornificius inimicus & gilij

Mopsus.

¶ Quid si idem certet pbebum sperare canendo.

¶ Quid si idem certet. Respondet mopsus indignanter quia
menalcas comparauit eum ignaro poete q'uis menalcas non dixerit illud amare. dicit ergo
non est mihi cura si amyntas certet mecum: quia non vereor illum sicut nec pbebus illum ve
retur: qui pbebus est deus carnis.

¶ Menalcas.

¶ Mopse incipe prior. i. fm'
canere si tu babes alijs ignes.

Incipe mopse prior: si quos aut pbillidis ignes:

id est aliquos amores pbillidis
ill' amafierat: si babes laudes

Aut alconis babes laudes: aut iurgia codri.

id est gloriam alconis illius sa
gittarij: si babes iurgia. id ē

Incipe: pascentes seruabit tityrus bedos.

bella codri. i. illius ducis. o mō
mopse incipe cantare q' tityr'

id est ille pastor: seruabit bedos
id est capras vel agnos pascentes.

¶ Incipe mopse prior. Dic menalcas pponit materiam de
qua debeat cantare: scilicet de amore acbillidis vel de laudibus alconis vel de iurgijs codri.

¶ Abi notandū q' pbillis regina trinacria seu siciliensis amauit demophontē regem atbenien
sem filij i thesei redeuntē de bello troiano: & rogauit eū sibi copulari in cōiugem: ille aut acque
uit dū tamē prius vidisset atbenas & disposuisset de rebus suis: vbi q' ipse diu moratus est pbil
lis existimās se deceptā desperata se suspēdit ad arborem amigdalū sine frondibus & statim res
dixit demophon: quia pbilis iam mutata erat in arborem amigdalī demophon amplexus est
stipitem arboris que sentiens presentiam sui amici statim produxit frondes. ¶ Alcon fuit sagit
tarius optimus cuius filium dracho inuasit: sed ipse de sagitta interfecit drachonem sine lesu
ra filij. Codrus fuit dur atbeniensis vnde ortum fuit bellum inter lacbones & atbenienses: da
tum est responsum a dñs q' illa pars cuius dur interficeret obtineret. Tunc ille codrus volens
mori pro populo tuit in habitu dissimulato ad exercitum lacbonum dicendo et prouocando
eos ad multas iniurias vt lacbones eum interficerent: quod et ipsi fecerunt

¶ Qd.

¶ Confrue sic. Ego mopsus ex
periar. id est canam bec carmi
na que descripsi in cortice. id est

Immo bec in viridi nuper que cortice fagi

folio viridi fagi. id est illius ar
boris: que carmina ego modu
lans. id est canens alterna. id ē

Carmina descripsi: & modulans alterna notauit

alternatim dicta notari. id est

Experiar: tu deinde iubeto certet amyntas.

alternatim dicta notari. id est

signauit: et tu menalca iubeto deinde id est postea q̄ amyntas certet. s. canendo. ¶ Immo bec in viridi. Respondet mopius q̄ illa materia non sibi placet: sed vna alia materia quam ipse incepit ⁊ descripsit in cortice sagittarū: pastores non habent papirū nec pargamentū ad scribendū et illa materia est funeralis cuiusdam sui amici. ¶ Alterna id est varia quia in musica sunt varij soni: ⁊ in illis funeribus sunt duo genera carminū alterna id est vnum post aliud. est em̄ vnum carmen epicbedium quod dicitur cadauere nondum sepulchro: et epythapbium quod dicitur cadauere iam sepulchro sicut patebit in sequentibus.

¶ De.

¶ Quantum salix id est illa arbor: lenta id est flexibilis cedit id est dat locum oliue id est illi arbori pallenti id est pallidet: et q̄tum saluicā id est illa herba humilis id est vilis cedit rosetis id est rosarijs puniceis id est purpureis: tantum iudicio nostro amyntas id est ille pastor cedit ibi: sed o puer define id est

Lenta salix quantum pallenti cedit oliue:
Puniceis humilis quantum saluicā rosetis:
Iudicio nostro tantum tibi cedit amyntas:
Sed tu define plura puer: successim⁹ antro.

cessa plura loqui: successimus antro id est venimus in spelūca. ¶ Lenta salix. Quia menalcas percipit q̄ mopius indignanter sustinet comparari amynte. ideo blanditur ei ⁊ pacificat eum dicens q̄ mopius excellit amyntam sicut rosa saluicā. et est saluicā vilis species tribuli. Sed tu define id est dimitte vel desiste loqui de amynta et veniamus ad principale postq̄ sumus in antro scz in loco apto et tuto ad cantandum.

¶ Mopius.

¶ Nympe id est dee flebant. i. plorabant daphnim. i. illū deū pastorum vel illum verū pastore extinctū. i. mortuū: funere crudeli. i. morte horribili: et corylli vos estis testes nymphis ⁊ vos flumina estis testes q̄ nympe fleuerunt sup. tunc dum. i. quādo mater id est roma amplexa est corpus miserabile id est dignum miseratione: nati. i. filij sui scz daphnidiet: ipsa mater vocat id est inuocat deos in v. dictam: vocat id est appellat astra id est stellas crudelia id ē crudes. o daphni non vlli id est nulli pastores supple egere id ē duxerunt boues pastos id ē ad pascendum vel saturatos: illis diebus id est tempore mortis tue ad flumina frigida: et nulla quadrupes id est nullum animal libant id est aufer amnem id est aquam fluuū: nec quadrupes attingit id est comedit herbam graminis: ⁊ o daphni mōtes feri id est duri: ⁊ silue id est nemora loquunt. i. dicunt leones penos. i. africanos: i. gemū isse. i. plorasse iteritū tuū. i. tuā mortē: et daphnis instituit sub

Extinctum nympe crudeli funere daphnim
Flebant: vos corylli testes: ⁊ flumina nymphis
Dum complexa sui corpus miserabile nati
Atq; deos atq; astra vocat crudelia mater.
Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida daphni boues ad flumina nulla neq; anē
Libauit quadrupes: nec graminis attigit herbā.
Daphni tuum penos etiam ingemuisse leones
Iteritum: montesq; fieri: silueq; loquuntur.
Daphnis ⁊ armentas curru subiungere tigres
Instituit: daphnis thyasos inducere bacho
Et folijs lentas interere mollibus bastas.
Citis vt arboribus decori est: vt vitibus vire:

Egloga

tungere. i. supponere tigres ar
menias. i. illa aialia de armenia
curru. i. aratro: ⁊ daphnis insti-
tuit inducere id ē celebrare thya-
sos id est choreas bacho. i. illi
deor: daphnis instituit interpe-
re. i. circundare bassas id ē thyr-
sos: lentas id est flexibiles fo-
lijs id est pampinis mollib⁹ dul-
cibus. ⁊ vt id ē sicut vitis id est
vinea est decori id est pulchritu-
dini arboribus: et vt vne sunt
decori vitibus: et vt thauri sūt
decori gregibus id est pecorib⁹
et vt segetes id est fruges sunt
decori aruis id est campis pin-
guibus. i. fertilibus. o daphni
tues decus omne. i. omis bonor
et laus tuis rusticis vel pastori-
bus. ⁊ postq̃ fata. i. dñj tulerunt
id est abstulerūt te. pales id est
dea pabulorū: ⁊ ipse apollo id ē
deus pastoz reliquit id ē dimi-
sit agros id est cāpos. q̃bus. i.
agris sulsis. i. laboratis manda-
uimus id est cōmendauimus grandia ordea. i. magna grana frumenti. lolij id ē illa herba inse-
lix id est infecundū dominat. ⁊ auene. i. ille herbe dominatur. i. crescunt steriles. i. infecunde. ⁊
carduus. i. illa herba inutilis: et paliurus. i. alia herba surgit. i. crescit acutis spinis. i. spinosa ⁊
habens spinas acutas. pro molli viola id est loco illius floris: et p narcisso purpureo. i. loco il-
lius floris purpurei. ⁊ o pastores spargite. i. implete bumū id est terrā folijs. i. floribus et indu-
cite vmbas fontibus id est facite memora circa fontes. nam daphnis mandat id est vult talia
sibi fieri. i. cōpleri. ⁊ o pastores facite tumulū. i. sepulchrum et superaddite id est inscribite car-
men versus tumulo. i. sepulchro. et ego sum supple daphnis notus. i. cognitus in siluis: ⁊ ego
sum notus hinc. i. ab hoc loco vsq; ad sydera id est ad celū. ⁊ ipse. i. ego daphnis eram supple cu-
stos formosior. i. dignior vel bonus imperator formosi pecoris. i. optimi gregis. ¶ Extinctum
nymphē. hic aggreditur materiā principalē huius egloge et incipit lugere super morte daph-
nidis pastozis optimi. ⁊ dat modū plangēdi in alijs funeribus. ⁊ fm alios hic desit iulius ces-
sar quem brutus ⁊ cassius interfecerunt in senatu. ideo dñr crudeli funere. vel potest intelligi de
quintilio varro cognato virgilij. Dicit ergo q̃ nymphē pietate mote desiebat daphnim pa-
stozem vel iulium cesarem vel quintiliū varrū. ⁊ quia incredibile est q̃ desieuerunt: ideo addu-
cit testimoniū: scz corylos et flumina more pastozū: qui sunt simplices vocando in testimoniū
res irracionales: vel hoc facit ad designandū aliquod miraculū quo fuit factum tempore illo
vel quia persona tristis credit q̃ oia sentiant tristitiam sicut ipsa. ¶ Eū cōpleta sui corpus id ē
tunc nymphē fteuerunt qm daphnim mortuū amplectā est sua mater: sicut faciunt lugentes: et
illa mater in dolore suo iniuriabatur celestibus: quia vocauit astra crudelia: quia dederūt filio
suo tale fatū. ¶ Non vlli pastos illis. Dicit q̃ mors daphnidis fuit ita dānosa toti mundo: q̃
omnia aī alia muta fēferunt inde dolorē ⁊ iacturā: nec voluerūt illis diebus comedere nec bi-
bere. ⁊ hoc est etiam incredibile: ideo adducit ad testimoniū. ¶ Daphni tuium. i. leones feroces
de africa gemuerunt ⁊ vocem dederunt silue. ¶ Daphnis et armenias. Dicit laudes illius
mortui vt dolor accrescat. ⁊ marine intelligitur de iulio cesare qui primus adduxit romam sa-
cra et festa lyei vel liberi ⁊ facere thyasos bachī id est choreas et saltationes que fiebant in se-
sto bachī. ipse etiam instituit domare tigres sic q̃ possent ligari aratro sicut alia animalia. ipse
etiam instituit sustinere vitē in vlmis. ¶ Vitis vt arboribus. Iterum laudat eum: quia ipse erat

Ut gregibus thauri: segetes vt pinguib⁹ aruis:

Tu decus omne tuis. postq̃ te fata tulerūt:

Ipsa pales agros: atq; ipse reliquit apollo.

Brandia sepe quibus mādauius ordea sulsis:

Infelix lolium: et steriles dominatur auene,

Pro molli viola: pro purpureo narcisso

Carduus: et spinis surgit paliurus acutis.

Spargite bumū folijs: inducite fontib⁹ vmbas

Pastores: mandat fieri sibi talia daphnis.

Et tumulū facite: et tumulo superaddite carmen

Daphnis ego ī siluis hinc vsq; ad sydera notus:

Formosi pecoris custos formosior ipse.

de celo pulchritudo totius sue progeniei: sicut vitis decorat arbores: et vine vite: et thauri greges: et campos segetes. ¶ Postquam te fata. id est post mortem tuam pales dea pabuli et apollo deus barbarum reliquerunt agros: et ubi seminabatur ordea non nascebatur nisi herbe inutiles: et auene steriles: nec crenerit post herbe utiles sed pro viola vel flore narcissi pulcherrimo nascuntur in terra cardones et papauer et paliuri spinosior est paliurus quedam species tribuli sicut lapa vel glis. ¶ Spargite bimum. hic mandat alijs pastoribus ut faciant tumulum et statuunt arbores circa fontes: quia antequam nobilium dicebantur vagari circa silvas lucos fontes et flumina. mandat etiam et rogat vel ordinat in suo testamento sepulchrum sibi fieri. ¶ Superadite carmen. id est super tumulum scribite epythapmum istud quod sequitur. Daphnis ego in silvis id est hic iacet daphnis qui est notus usque ad sydera. qui fuit pastor pulcherrimus pulcherrimi pecoris inter omnes pastores.

¶ Menalcas.

Tale tuum carmen nobis diuine poeta:

Quale sopor fessis in gramine: quale per estum

Dulcis aque saliente sitim restringere riuo.

Nec calamus solū equiparas: sed voce magistrum

Fortunate puer: tu nunc eris alter ab illo.

Nos tamē bec quocūq; modo tibi nostra vicissim

Dicemus: daphniumq; tuum tollemus ad astra.

Daphniz ad astra ferem? amauit nos q; daphnis

modo poterimus. et nos tollemus. id est erigemus tuum daphnium ad astra. id est ad sydera: et nos fereamus. id est portabimus daphnium ad astra. id est ad celum: quia daphnis amauit nos pastores. ¶ Tale tuum carmen. hic menalcas laudat mopsium dicens quod suum carmen est tam delectabile sibi sicut est somnus fessis hominibus vel aqua frigida sitientibus. ¶ Nec calamis solū. id est tu es par magistro tuo non solum in instrumentis musicis: sed etiam in voce: quia vteris pulchris vocibus sententias delectabilibus et iam tu eris secundus ab illo magistro. ¶ Nos tamen. id est quis non sum dignus cantare tecum: tamen alternatim taliter qualiter ego etiam volo laudare daphnium qui fuit amicus meus.

¶ Mopsius.

An quicquā nobis tali sit munere maius?

Et puer ipse fuit cantari dignus: et ista

Jam pridem stimichon laudauit carmina nobis.

dem. id est iam dudum ista carmina facta de daphnide. ¶ An quicquam nobis. Respondet mopsius quod vere iustum est ut ambo faciant carmina pro daphnide.

¶ Menalcas.

Candidus insuetum miratur limen olimpi:

Sub pedibusq; videt nubes et sydera daphnis.

Ergo alacris filias et cetera rura voluptas:

Panaq; pastoresq; tener: oryadasq; puellas

¶ Construe. O poeta diuine: tuum carmen. id est tuum epythapmum est tale. id est tam gratum nobis quale. id est qualis res est sopor. id est somnus fessis. id est fatigatis in gramine id est in herba: et quale. id est qualis res est restringere. id est opprimere sitim. id est appetitum bibendi: riuo. id est apud riuum saliente transeunte dulcis aque o puer fortunate. id est felix non solum equiparas. id est non est similis calamis. id est fistulis sed equiparas magistrum voce. id est cantu et o puer tu eris nunc mater. id est secundus ab illo magistro: et nos dicemus. id est proponemus vicissim. id est alternati bec nostra carmina quocumque

¶ Construe sic. An. id est utrum quicquam. id est aliquid sit maius. id est prestantius nobis. id est pastoribus tali munere. id est quod celebrare seu eleuare istum daphnium usque ad astra: et ipse puer id est daphnis fuit dignus cantari. id est cantando laudari: et stimichon id est quidam pastor laudauit tempore

¶ Construe sic. Daphnis candidus. id est deus miratur. id est admirat limen olimpi. id est ingressum celi insuetum. id est omnino insolitum videri: et ipse videt nubes sub pedibus suis: et videt sydera. id est stellas sub pedibus. ergo vo

c ii

i. leticia alacris. i. leta tenet. i. ā
 plectit silvas. i. nēora r cetera
 rura. i. alios agros r tener inq̃
 pana. i. deū pastoz: r pastores ip
 sos r puellas dryadas. i. illas ni
 phas: r lupus. i. illud animal nō
 meditatur. i. cogitat insidias. i.
 deceptionem pecori. i. gregiet
 ylla r betia non meditantur do
 lum. i. fraudē cernis. i. illis ani
 malibus: r daphnis amat oia.
 i. pacem: r ipsi montes intonsi.
 i. herbam vel arbores habētes
 factant. i. emittunt voces ad sy
 dera. i. vsq; ad celum leticia. id
 est ppter leticiā: r rupes ipse. i.
 ip̃a saxa factant carmina: r ip̃a
 arbuta. i. ipse arbores sonant.
 i. cantant o menalca ille. id est
 ille daphnis qui est mortuus ē
 deus o daphni felix sis et bon?
 i. propicius tuis. i. famulis en.
 i. ecce psecramus sup. q̃ttuor a
 ras. i. altaria o daphni cōsecre
 mus duas aras tibi et consecra
 mus duo altaria pbebo. id ē il
 li deoz: ego statuam. i. constitu
 am quotāns. i. singulis annis
 bina pocula. i. duo vasa spumā
 tia. i. redundantia lacte nouo: r
 statuam duos craterras. i. duo
 vasa olim pignus. i. olei dulcis.
 r ego bylarans. i. lenificans cō
 uinia in primis. i. sup omnia cū
 multo bacho: ego fundā. i. spar
 gam vīna arustia. i. vīna optia
 de illa patria scz nectar nouum
 calatis. i. vasis: et si frigus erit
 fundā ante focum. i. ignem: r si
 messis. i. estas sit ego fundā vi
 num in ymbra: r post potus da
 meras. i. ille pastor: r egon. i. alius pastor lictius. i. cretensis cantabunt mibi: r alpbefibeus. id
 est alius pastor imitabitur. i. representabit satyros saltantes. i. siluestres: bec sacrificia erūt
 semper tibi: cum. i. quando reddemus. i. dabimus nymphis. i. deabus vota. i. sacrificia solen
 nia. i. magnificat: cuz lustrabimus. i. circundabimus agros: r dū aper. i. porcus siluestris ama
 bit iuga montis. i. colles montium: r dum piscis amabit flumios: r duz apes. i. illa animalia pa
 scentur. i. nutrientur tbymo. i. illo flore: r dum cicade. i. illa animalia pascēt roze. i. prutina: sem
 per bonos tuos: r nomen tuum. i. fama tua: r laudes manebunt. i. erunt in memoria hominum
 r agricole. i. rustici colentes terram facient tibi vota. i. sacrificia quotannis. i. singulis annis si
 cut faciunt bacho. i. illi deoz cereri. i. dee frugum: r damnabis. i. obligabis homines votis. i. ad
 sacrificia facienda. ¶ Candidus. Dic menalcas incipit carmen suū cōtinēs yginti quib; metra
 sicut fecit p̃dictum carmen mopsi epycediū. i. extinctū nymphē r epitaphiū ibi. Daphnis ego
 in filiis. Dicit ergo menalcas q̃ daphnis est nunc candidus felix: r gloriosus in celo respiciēs

Nec lupus insidias pecorū: nec r betia cernis
 Ulla doluz meditatur: amat bonus oia daphnis
 Ipsi leticia voces ad sydera factant
 Intonsi montes: ipse iam carmina rupes:
 Ipsa sonant arbuta: deus deus ille menalca
 Sis bonus o felixq; tuis: en quattuor aras:
 Ecce duas tibi daphni: duoq; altaria pbebo.
 Pocula bina nouo spumantia lacte quotannis:
 Craterrasq; duos statuam tibi pinguis oliui
 Et multo in primis bylarans conuictus bacho:
 Ante focum si frigus erit: si messis: in ymbra
 Una nouum fundam calatib; arustia nectar.
 Cantabunt mibi dametas: r lictius egon.
 Saltantes satyros imitabitur alpbefibeus:
 Nec tibi semper erunt: et cum solēnia vota
 Reddemus nymphis: r cum lustrabimus agros
 Dum iuga mōtis aper: flumios dñ piscis amabit.
 Dumq; tbymo pascentur apes: dum roze cicade:
 Semp bonos nomēq; tuum laudesq; manebunt.
 Et bacho cereriq; tibi sic vota quotannis
 Agricole facient: dānabis tu quoq; votis.
 Iamq; tuum nomen laudesq; manebunt: erunt in memoria hominum
 r agricole. i. rustici colentes terram facient tibi vota. i. sacrificia quotannis. i. singulis annis si
 cut faciunt bacho. i. illi deoz cereri. i. dee frugum: r damnabis. i. obligabis homines votis. i. ad
 sacrificia facienda. ¶ Candidus. Dic menalcas incipit carmen suū cōtinēs yginti quib; metra
 sicut fecit p̃dictum carmen mopsi epycediū. i. extinctū nymphē r epitaphiū ibi. Daphnis ego
 in filiis. Dicit ergo menalcas q̃ daphnis est nunc candidus felix: r gloriosus in celo respiciēs

sub pedibus suis linē celi scz sperā ignis et aliorū alimētorū: qz est in altissimo cū magnis dñs
 videt sub pedibus suis astra. ⁊ quādo dicit candidus vult dicere qz ideo viuit super et bera qz p
 cōtrariū mortui dicunt nigrī. ¶ Ergo alacris. i. luctus predictus vertitur in gaudiū. ⁊ omia illa
 q̄ flenerunt mortē dāpnidis nunc exultant: quia viuit et regnat in celo. ⁊ sic meror vertitur in
 gaudiū. ¶ Nūc ergo volupras alacris. i. leta tenet siluas rura ⁊ pana deū pastorū ⁊ pastores et
 dyadas. i. deas montiū ⁊ floriū. cōtra illud qd dictū fuerat. Extinctū nympe. ¶ Nec lupus. i.
 lupus ⁊ aialia ferocia exultant laudantes dāpnū deificatū. i. tam amici q̄ hostes laudabūt
 tulū cesarem post mortē. ¶ Intonsi montes. i. pleni arboribus ⁊ arbuta. s. iuuenes homines ⁊
 barbati boies vocant ipm deū dicēdo bis. deus deus ille est: qz geminatio vocabuli facit certi
 tudinē. ¶ His bonus o felix. dñs dicunt felices ab effectibus. s. quando dant felicia dona. s. er
 go felix. i. propitius tuis amicis: quia angustus p̄secutus est acerrime p̄cussores tulū cesaris pa
 tris. ¶ En quattuor aras. Dicit se facturū quattuor aras. duas dāpnidi ⁊ duas pbebo. ara enī
 est cōis inferis ⁊ supis dñs: sed altaria p̄inent solis superioribus dñs ⁊ dicunt ab altitudine.
 Sed queris quare nō dat pbebo altaria in numero impari: qz postea dicitur. Numero de? im
 pare gaudet. Respondet qz fm porp̄trū apollo bz triplicē potestare. dñs sol apud superiores ⁊ et
 dñs liber pater in terris ⁊ apollo apud inferos. ideo simulacrū apollinis bz tria insignia: scz ly
 rā q̄ significat celestē armoniā ⁊ potestare solis in celo. et habebat griphē q̄ ostēdebat eū esse
 terrenū. ⁊ habebat sagittas ostendētes eū esse noxiū ⁊ deū infernalē. ideo Horati? vocauit eū
 tam pestilentie q̄ salutis actorē. ideo virgilius p̄ altaria ostendit numē supernū. ⁊ p̄ duas aras
 in numero pari ostendit numen infernū. ¶ Pocula bina. i. statuā duo vasa plena lacte novo ad sa
 crificandū quotānis. i. singulis annis. ¶ Erat herasqz duos. i. duo vasa plena oleo ad insundē
 dū sup sacrificiū. ¶ Et multo in p̄mis. i. ego letificās cōtinua in p̄mis cū multo baccho fundā vi
 na aruissia: scz nectar nouū ⁊ dulce mustū ante focū in byeme ⁊ sub vmbra in estate. Et est arui
 fū. p̄mōtorū in ytalīa vbi sunt optima vīna. ¶ Cantabūt mibi. i. post potū erūt ibi pastores le
 ti. s. dāmetas ⁊ egon lyctius. i. cretēsis: qui cantabūt mibi carmia qz vinū letificat cor hominis
 ¶ Saltantes saryros. i. erit alpbefibens: pastor q̄ saltabit p̄s satyrū dñs caprū. vnde licitū et
 religiosum est saltare in sacrificiis ad ostendēdū qz quelz ps corpus sentit in se leticiā sacrificij ⁊
 gaudiū aie redūdat in corp⁹. ¶ Dec tibi semp erūt. i. nō sufficet nobis semel sacrificare immo
 p̄seuerabimus quolz anno qū lustrabimus agros sicut prius dictū est. Eū faciā vitula. ⁊ etiā in
 festo nympharū. ¶ Dū iuga mētis apes. i. q̄dū manebit rerū natura sacrificabim⁹ tibi sicut ali
 bi dñs. In freta dū fluuij currēt. ⁊ dū pisces amabūt fluuios ⁊ apes amabunt thymū ⁊ cicadē ro
 rē. ¶ Et baccho cerei. i. sicut agricole maxime colūt illa duo numīa. scz bacchū ⁊ cererē qz sūt ne
 cessaria vite: sic etiā sacrificabūt tibi quotānis. i. oib⁹ annis. ¶ Dānabis tū qz votis. i. Dñera
 supra ligat ⁊ obligat ⁊ cōdenat vel indicat boiez eē obnoxii datori. Dicit ergo o dāpnī nos
 sacrificabim⁹ tibi ⁊ tu dabis mltā bona q̄re erim⁹ tibi obnoxij ⁊ obligati. ¶ Qdopsius.

Que tibi que tali reddam pro carmine dona?

Nam neqz me tantum venientis sibilus austru:

Nec percussa iuuant fluctu tam littoza: nec que

Saxofas inter decurrunt flumina valles.

iuuant id est delectant nec flumina q̄ decurrunt. i. fluunt inter valles saxofas. i. plenas saxis tā
 tū me delectant. ¶ Que tibi. Dic mopsus laudat menalcā qz ipse optime cātavit ⁊ in istlo dicto
 est sollicitus quo munere donabit eū: qz carmē suū est sibi tā iocūdū q̄ iocundus est sibilus ven
 ti australis in calore vel sonit⁹ aque decurrentis per valles saxofas. ¶ Qdopsius.

Hac te nos fragili donabimus ante cicuta:

Hec nos formosus corydon ardebat alexim:

¶ Construe sic. Que dona id est
 munera o menalca reddam. i.
 dabo tibi pro tali carmine: naqz
 neqz sibilus. i. status austru. id ē
 illius venti venientis id est spi
 rantis non me delectat tantum
 sicut carmina tua. neqz littoza
 id est ripe percussa id est mora
 fluctu id est vndis tantum me

¶ Construe. Nos donabimus te
 mopsus cicuta hac. i. ista fistula
 fragili. i. molli. ⁊ bec scz fistula
 docuit nos illā eglogā q̄ incipit
 Formosum pastor corydon ⁊c.

Egloga

et docuit nos aliam eglogam. **Hec eadem docuit cūcum pecus an melibet**

Dic mihi dameta cūcum ꝛc.

Grac te. Dic menalca tanq̃ liberalis pastor preoccupat donum: quia qui cito dat bis dat. et dat mopso vnam fistulam factam fragili cicutā cum qua cantauit illas eglogas formosum pastor. **ꝛc.** Dic mihi dameta. ꝛ est donum pastorale.

G Mopsus.

G Cōstrue sic. O menalca sume

id est accipe pedū baculū curuū

quod pedū antigenes. i. ille pastor

non tulit id est nō habuit cū ro-

garet me sepe: ꝛ sepe antigenes

erat tum. i. tunc dignus amari.

S dico ergo pedum formosum id

est pulchrum nodis paribus. i. equalibus ere. i. clauis.

At tu sume pedū id est baculum curuū

ad retinendum pecudes per pedem: quod pedū ipse nunq̃ voluit dare antigeni pastori: qui ta-

men erat iuuenis et dignus amari: quod pedum est nodosum sed est politum ꝛ in quolibet no-

do est vnus clauus erens ad ornatū baculi: ideo dicit formosum paribus nodis atq̃ ere.

G Cōstrue sic. Tbalia. i. illa mu-

sa p̃ma. i. p̃ncipalis dignata est

i. voluit ludere. i. cātare versu si-

racusio. i. versu buccolico. ꝛ ipsa

tbalia nō erubuit. i. non puduit

eā bitare. i. frequentare siluas. i.

nemoia. ꝛ cū canere reges id ē

cū describere facta regū: et pre-

lia. i. bella apollo cinctibus. i. in

illo monte natus vellit. i. mo-

nit aurem. et ipse admonuit. i.

docuit pastores id est me: giliū

dicēdo. **O** tityre id est o virgiliū

oportet pascere oues pigres. i.

dicere carmē buccolicū. ꝛ opor-

tet dicere carmē deductū. i. bñ

digestū. ꝛ ego virgilius medita-

bor id est cogitabo musas agre-

stem id est carmē buccolicū arū-

dine tenui id ē fistula dulci. nā

aliqui superunt tibi. i. supabun-

dabūt qui cupiant. s. o varre di-

cere id ē describere tuas laudes

et qui cupiāt cōdere. i. narrare

tristia bella id est prelia dura

et ego nō cano iniussa. si q̃s tñ

fit captus amore id ē leticia le-

get carmina tua ꝛ laudes tuas

et o varre nostre mirice. i. ille

arboris et nemus offie. i. omis

silua canet te. i. laudabit tua sa-

cta. ꝛ nulla pagina. i. charta est

gratior. i. delectabilior pbebo

q̃ illa pagina que p̃scripsit no-

men id est laudes ipsius Varri

o pierides. o muse p̃gite id ē cā-

tate. cbromis id est ille iuuenis

Aut tu sume pedum quod (me cuz sepe rogaret)

Non tulit antigenes: et erat tum dignus amari.

Formosum paribus nodis atq̃ ere menalca.

Pu. Virgi. Dia. Egloga sexta.

Rima syracusio dignata est ludere

versu

Nostra nec erubuit siluas habitare

tbalia.

Cum canerem reges ꝛ prelia: cynthius aurem

Cellit: ꝛ admonuit pastorem: tityre pingues

pascere oportet oues: deductum dicere carmen.

Nunc ego (nāq̃: super tibi erūt: qui dicere laudes

Varre tuas cupiant: ꝛ tristia condere bella).

Agrestem tenui meditabor arūidine musam.

Non iniussa cano: si quis tamē bec quoq̃: si quis

Captus amore leget: te nostre varre mirice:

Te nemus omne canet: nec pbebo gratior vlla est

q̃ sibi que varri p̃scripsit pagina nomen.

Pergite pierides: cbromis ꝛ mnasyllus in antro

Silenum pueri somno videre iacentem:

Inflatum besterno venas vt semper iacchō!

Serta procul tantū capiti delapsa facebāt:

Et grauis attrita pendebat cantbarus ansa

Aggressi (nam sepe senex spe carminis ambos

Zuserat) inijciunt ipsis ex vincula sertis.

Addit se sociam timidisq; superuenit egle.

Egle nata dum pulcherrima: iamq; videnti

Sanguineis frontem moris: et tempora pingit.

Ille dolum ridens: quo vincula neccitis (inquit)

Soluite me pueri: satis est potuisse videri.

Carmina que vultis cognoscite: carmina vobis:

Huc aliud mercedis erit: simul incipit ipse.

Tum vero in numerum faunosq; ferasq; videres

Zudere: tum rigidas motare cacumina quercus.

Nec tantum pbebo gaudet per nassa rupes:

Nec tantum rbodope mirat ur: et ismarus orphea

Quantū omnis mundus gaudet cantate fileno.

et minasyllus. i. alius iuuentis vi
dere. i. viderūt silenū. i. illuz pe
dagogū bacchi iacentē. i. q̄scē
tē. i. ppter sōnū: inflatū venas
i. plenū venas iacebo. i. baccho
besterno. i. i. besterna die sāpro
vt sp̄ solet: et sēta. i. corone iace
bāt. i. erāt delapsa. i. remota ca
piti. i. a capite pcul. i. lōge. et cā
tbat. i. illū vas gravis. i. pōdes
rosuz pēdebat. i. pēsus erat āsa
attrita. i. fracta. et ipsi pueri ag
gressi sunt et inijciūt. i. adiūgūt
vincula ex ipsis sertis. i. corōis
q; ille senex. i. silen⁹ Inserat. i. de
riferat illos ambos pueros spe
carminis. i. spando carmina ab
illo. et egle. i. illa puella addit. i.
adiungit se sociā timidis. i. illis
pueris timentibus. egle. i. illa
dea pulcherrima nata. i. nym
pharū fontinz pigit. i. maculat
vidēti. i. fileno frontem moris
sanguineis. i. illis fructib⁹ rube
is: et pingit tēpora. i. illas ptes
capitis. ille. i. filenus ridens. i.
deridens dolum. i. fraudē inq̄s
i. dixit: quo. i. ppter qd neccitis
i. colligitis vincula. i. ligamina
o pueri soluite id est dissoluite
me. satis est me potuisse videri
a vobis: et cognoscite id ē eligi
te o pueri illa carmina q̄ vultis
et carmina erūt vobis p merce
de. et aliud mercedis id est alia
merces erit huic. i. egle. et ipse
filenus incipit cātare simul. i.
pariter. tñ. i. quando silen⁹ ince
pit cantare videres id ē videre
potuisses faunos. id est deos sil
vestres: et feras. i. animalia sil
vestria ludere. i. saltare in nme
rum id est fm armoniā cant⁹. et
tum videres quercus rigidas
i. asperas et frondes motare id
est frequēter mouere cacumina
et rupes per nassa. i. mōs tbeffa
lie: non tm̄ gaudet pbebo id est
illo deo. et ismarus et rbodope
id est illi mōtes tbracie non mi
rātur. i. admirant orphea. i. or
pbeū cantantē: q̄tū ois mund⁹
gaudet. i. letatur fileno cantan

Egloga

te. et ipse silenus canebar vti. i. sicut semina terrarum: et aie. i. aeris et maris. i. aquae: et ignis liquidi. i. puri fuissent coacta. i. collecta per inane magnū. i. per magnū aerē vacuū. et ipse canebar vti. i. sicut oīa exordia fuerūt et bis primis. i. se minibus: et vti. i. quāter ipse orbis. i. mūda cōcreuerit. i. simul creuerit et bis primis seminibus. et canebar sicut solū. i. terra cepit durare. i. fieri durū. et canebar quō orbis cepit discludere. i. in diuersas partes claudere nereā. i. deus maris et ponto. i. mari. et canebar quāter orbis cepit paulatim sumere formas. i. figuras rerum et canebar sicut terre stupeant. i. mirantur solē lucescere. i. lucē remittere nouū. i. insolitū. et ipse canebar sicut ymbres. i. pluuie cadant. i. decident altius. i. erbere summotis nubibus. i. eleuatis nubibus in altū. et ipse canebar sicut silue. i. nemora incipiāt surgere. i. crescere primū. i. a principio. et ipse canebar cūq; id est quo tempore aialia rara. i. paucā aialia errāt. i. vagant per montes ignotos. i. incognitos. et ipse refert. i. canit lapides pyrrhe id ē illi mulieris iactos. i. plectos post se. et canit Saturnia regna id est diluuiū ipsius saturni. et ipse refert id ē narrat volucres id ē aues caucaseas. i. a caucaso monte dictas. et ipse refert furtum promethei. i. illius astrologi et ipse silenus adiūgit Dylā. i. illā puerū relictū. i. submersum in fonte: quo. i. in quo fōte nauē. i. nauigantes clamassent. i. clamādo vocassent: ita vt omne littus sonaret. i. resonaret illas voces deiectas scilicet byla byla et ipse silenus solatur. i. cōsolat palyphaen. i. vrozem mynois regis amore inuenci. i. per amorem vni: et bauri: fortunatā. i. felicem si nunquā armenta. i. tauri fuissent. et ipse sic canebar Ab virgo. i. o mulier infelix id ē misera que dementia. id ē stulticia

Namq; canebar vti magnū per inane coacta

Semina terrarūq; anīneq; marisq; fuissent

Et liquidi simul ignis: vt bis exordia primis

Omnia: et ipse tener mundi cōcreuerit orbis.

Cum durare solum: et discludere nereā pōto

Exerit: et rerum paulatim sumere formas.

Namq; nouū terre. stupeant lucescere solem

Altius: atq; cadant summotis nubibus ymbres;

Incipiant silue cum primum surgere: cumq;

Rara per ignotos errant animalia montes.

Hinc lapides pyrrhe iactos: saturnia regna:

Caucasea sq; refert volucres: furtūq; promethei.

Hic adiūgit bylam naute quō fonte relictū

Clamassent: vt littus byla byla omne sonaret

Et fortunatam (si nunquā armenta fuissent)

Palyphaen mīnei solatur amore inuēcti:

Ab virgo infelix que te demētia cepit?

Pretides impletunt falsis mugitibus agros:

Est non tam turpes pecudū tamen vlla secuta est

Concubitus: quīs collo timuisse aratrum:

Et sepe in leui quesisset cornua fronte.

Ab virgo infelix: tu nūc in montibus erras.

Ille latus niuēz molli suffultus biacyntho

Illice sub nigra pallentes ruminat verbas.

Aut aliquaz in magno seq̃t grege: claudite nīpbe

Dictee: nīpbe nemozū tam claudite saltus.

Si qua forte ferāt oculis sese obuia nostris

Errabunda bouis vestigia: forsitā illum

Aut verba captum vīridi: aut armenta secutum

Perducant aliq̃ stabula ad cortyni a vacce.

Tum canit besperidum miratam mala puellam.

Tum pbetontiadas musco circūdat amare

Corticis: atq̃ solo proceras erigit alnos.

Tum canit errantem parmessi ad flumina galluz:

Aonas in montes vt duxerit vna sororum.

Etq̃ viro pbebi chorus assurrexerit omīs.

Est linus bec illi diuino carmīe pastoz

Floribus: atq̃ apio crīnes ornatus amaro

Dixerit. hos tibi dant calamo (ea accipe) muse

Alcreo quos ante senti: quibus ille solebat

Cantando rigidas deducere montibus ornos.

Hīs tibi grynei nemozīs dicatur origo:

Ne quis sit lucus: quo se plus iactet apolo.

Quid loquar: aut scyllā nysi: quā fama secuta est

cepit. id est decepit te. nam per
trides. i. ille filie implevit. i. re-
plerunt agros falsis mugitib⁹.
id est falsis vocibus: tamē nū-
la illarum secuta est taz turpes
concupitus. id est tam mala cō-
nubia pecudum. i. taurorum: q̃
nis ille timuissent aratru. id ē
iugum collo. i. in collo: et q̃nis
ipse quesuissent. id ē quesuissent
cornua in fronte leui. id est pla-
na fronte: et ipse Silen⁹ canes-
bat ista verba. Abvirgo infelic
id est misera tu nunc erras. id
est vagaris in montibus: et ille
scilicet taurus suffultus la-
tus nīuē. i. candidū biacyntho
id est illa herba ruminat. i. dige-
rit verbas pallētes: id est passi-
das sub līce. id ē illa arborē nī-
gra. id est vmbrosā: aut. i. vel il-
le taurus sequitur aliquam. i.
vacā in magno grege. id est in
magno armento bouum: et vos
nīpbe dictē. id est cretenses
claudite. i. claudatis saltus: id
est saltatōnes nemoz. i. siluaz
si qua vestigia bonis. id ē tauri
errabunda ferant sepe. i. ve-
niant obuia. i. facta in obuiam
nostris oculis: forsitā aliq̃
vacce perducant. i. ducant illū
taurum captum amore vnius
vacce in herba viridi: aut secu-
tum armenta. i. alios boues pdu-
cant inq̃ ad stabula cortynia:
i. cretensia: et ipse silenus canit
puellam. i. atblantē miratā. i.
quē mirata est mala. i. poma be-
speriduz. i. poma aurea: et ipse si-
lenas circūdat. id ē narrat pbe-
tontiades. id est sorores pbe-
tis esse mutatas musco: id ē in
muscum corticis amare. id est
acerbe: et ipse silenus erigit. id ē
eleuat alnos. id est arbores. pce-
ras. id ē altissimas solo. i. a ter-
ra: et silenus canit vt. i. quemad-
modū vna sororum. i. vna musa
rum duperit in mōtes aonas. i.
in mōtes pernaſi gallum. i. illū
poetā errantē ad flumina. i. ad
aquas pīessid est illius flumī

et filenus canit: vt omnis cho-
rus. i. omnis populus pbebi. i.
illius dei affurrexerit. i. bonore
fecerit viro. i. gallo. i. filenus ca-
nit vt linus. i. ille pastor ornar-
et crines. i. habes crines ornatos
apio. i. illo flore amaro: et orna-
tus floribus dixerit. i. p. tulerit
diuino carmine bec uba sequer-
etia illi scilicet gallo. o galle mu-
se. i. nimpbe dant tibi bos cala-
mos. i. istas fistulas: tu accipe
illos quos calamos muse dede-
runt ante poete supple ascreo
id est de illa ciuitate: scilicet be-
siodo seni. i. antiquo quibus ca-
lamis ille linus vt besiodus fo-
lebat deducere. i. deo: sum duce-
re ornos rigidas id est illas arbo-
res duras cantando. i. modulā-
do illis calamis: et o galle dica-
tur. i. canatur origo. i. principii
um nemoris grinei. i. silue dedi-
cate apollinit: ne quis sit lucus.
id est ne aliquod sit nemus quo.
i. de quo apollo tactet se. i. glo-
rietur plus. i. amplius quid lo-

Candida succincta latrantibus inguina monstris
Dulcibus vexasse rates et gurgite in alto

Ab timidos nautas canibus lacerasse marinis:

Aut vt mutatos tberi narrauerit artus?

Quas illi phlomena dapes: que dona pararit:

Quo cursu deserta petiuerit: et quibus ante

Infelix sua tecta super volitauerit alas.

Omnia que pbebo quondam mediante beatus

Audijt eurotas: iussitque edificere lauros

Ille cauit. pulse referunt ad sydera valles.

Egere donec oues stabulis: numerumque referre

Iussit: et inuito pcessit vesper olimpo.

quar. i. quid debeo dicere: aut loquar. id est canam scyllam. id est filiam nyssi. id est illius regis.
quam scilicet scyllam succinctam. id est circumdatam inguina candida. id est illas partes candi-
das monstris marinis. id est canibus marinis: fama secuta est: id est de qua dicit ipsam vexasse
id est vexasse rates dulcibus. id est naues vlixis: quam fama secuta est lacerasse gurgite. id est
in mari alto. i. profundo nautas. i. nauigantes timidos canibus marinis. i. illis monstris. Aut
quid ego loquar. i. dicam vt filenus narrauerit artus. i. membra tberi. i. regis tberi mutatos.
id est variata propter dapes: quas dapes. i. que cibaria et que dona phlomena. i. v. p. sua para-
rit. i. parauerit illi tberoe: et filenus canit quo cursu. i. qua velocitate ille tberoeus p. tinerit deser-
ta scz loca: et quibus alas. i. cum quibus alas ille tberoeus infelix. i. miser volitauerit sup tecta sua
et ille. i. filenus: canit. i. narrat oia que eurotas. i. ille flumini qui beatus. i. felix audijt. i. audiuit
pbebo quondam meditare. i. canente: et canit omnia que eurotas supple iussit suas lauros. i. illas
arbores edificere. i. coprehendere: et valles pulse. i. percussit referunt illa dicta a fileno ad sydera
et ipse filenus canebat donec vesper iussit. i. precepit cogere. i. includere oues stabulis: et donec
iussit referre numerum. i. reducere numerum: et canebat donec vesper pcessit. id est venit olim-
po. i. ab illo monte inuito. id est nolente: quia ille mons libenter audiebat armoniam cantus ip-
sius fileni. ¶ Prima syracusio. Titulus huius egloge est faunorum satyrorum filenorum dele-
ctatio: et sunt fauni dii pastorum: satyri vero sunt parui dii reprehensores: fileni sunt dii incubi
Istam eglogam fecit virgilius principaliter ad laudem varri amici sui: et sepe fuit decantata
in cytharibus quia delectabilis est et iocosa. et primo excusat se virgilius: quia sub stilo bucolico
de decantat laudes varri. Possit enim reprehendi eo quod non est vsus stilo gradiloquo. dicit igitur
quod non est reprehendendus stilus bucolicus: quia talia prima et principalis musa dignata est lu-
dere vel cantare versu siracusio. i. musa ficula locuta est per tbeocritum poetam qui erat de siracu-
sa ciuitate: et est siracusius derivatio greca: quia latine dicitur siracusianus. Iste enim tbeocritus fecit
buccolicam: ipsum infecutus est virgilius in hoc opere bucolico quod intelligitur nunc per filenas et
nemora. Cum canerem. i. quando proponerem scribere eneydem et gesta regum romanorum: apollo
cintibus diuertit aurem meam a carmine beroico. Et dicit notanter apollo: quia ipse est deus car-

minum. Et dicitur cyntibus a monte chynto vbi colitur et vbi nutritus fuit autēq̃ esset deificatus. Per hoc vult dicere q̃ quādo volebat scribere eneydē: octavianus iussit eū describere buccolica et iocosa carmina. ¶ Admonuit pastorem. i. dixit virgilio. tityze oportet pascere pingues oues. i. dicere carmen buccolicum deductum. i. bene digestum et subtile. et est translatio sumpta a lana bene carpinata que deducendo subtiliatur. ¶ Nunc ego. ponit aliam excusationem: quia multi alij erunt qui dicent laudes et prelia varri qui obtinuit germanos: et acquisiuit magnam gloriam et pecuniam maximam: qui varrus procurauit virgilio q̃ plurimos bonos et fauores apud cesarem. ¶ Non iniussa cano. Ponit aliam excusationem: quia de precepto cesaris utitur stilo buccolico. ¶ Si quis tñ bec quoq̃. i. Quis iste stilus non fit grandiloquus sed buccolicus et humilis sicut mirica est arbutum humile: tamen in eo videbunt laudes varri. ¶ Nec pbebo id est nullum carmen est delectabilius cesari q̃ illud quod est intitulum de varro. Et est alia excusatio. cesar multum dilexit varrum: et libenter audiuit carmina de eo facta siue buccolice siue aliter. ¶ Pergite pierides. Sic virgilius vocat pierides id est musas que sunt in monte pyreneo vt cantent et dicant illa que silenus dixit pueris. et ponit hic noia puerozū quozū vnus vocabatur cbromis et alius mnasilus: qui secum habebat vnam puellam sociam et nympham que vocabatur egle. isti tres petebant carmen a sileno poetavel deo incubo. ¶ Et est notandum q̃ varrus et virgilius studuerunt sectā epycuri philosophi sub cbirone doctore. ideo ppter vicinātē vocabulozū: per silenū intelligit cbironē loquentem: et p cbromin et mnasilū intelligit se et varrū. et adiungit puellā ad ostendendum sectā epycurē q̃ posuit felicitatē in delectationibus corporeis. et quidam ibi habent. versuz truncatū. cbromis mnasilus egle sed non est versus immo est quidā titulus continens noia personarū sequentiū. ¶ Silenū pueri. i. isti pueri predicti scz Varrus et Virgilius viderunt silenū. i. syrouē magistrum suū iacentē in antro. et describit hic Virgilius vnum hominem ebriū. Epycurei em̃ ponebant felicitatem in delectatione cibozū et venereoz vt dictū est. Dicit ergo q̃ ille magister tantū potauerat q̃ dormiebat in antro quia ceciderat in foueā: et tam alte leuauerat nasuz suum in potando q̃ fertū suū. s. lauream magistratū ceciderat a capite. et cantarus. i. gobeletus vel vas aptū ad poculū ceciderat et alia parte: et habebat ansam attritā frequēti tractatōe. ¶ Aggressi. nā sepe. i. isti pueri sunt aggressi ad illū senē cū egle puella: et q̃ ipse senex sepe. pmiserat eis carmina sed soluere recusabat. ideo in se conspirauerunt ligare pedes et manus eius et nūq̃ eū dissoluere donec daret eis. pmissa sepe carmina. Leperunt igitur virgas ex quibus erat facta corona: et illis virgis ligauerunt eū vt pposuerāt. egle autē musa pulcherrima cepit mora et intingit eius faciē. ¶ Ille dolū ridens. i. ille magister silenus vidēs se deceptū risit nec verecundatus est: q̃ fin sectā epycuri nō erat verecundū inebriari: et dicit ad pueros: quo vincula neccitis. i. soluite me eodē iure quo ligastis q̃ p delectatione debet vobis sufficere me vidis se ebriū et ligatū. et hoc etiā dicit q̃ fauni nympe et silenī nō vident nisi q̃ volūt. soluite ergo me et dabo vobis ambobus carmina q̃ vultis: sed socia vestra scz egle habebit aliā mercedē q̃ carmē. s. stuprū qd̃ Virgilius dicit verecunde. ¶ Simul incipit ipse. i. his dictis silenus incipit dicere carmē qd̃ sequit̃. ¶ Tum vero. i. q̃n silenus incepit cātare tunc carmē suū erat taz suauē et tam iocundū q̃ oīa choreabāt. s. fere siluarū mōtes et nemora. ¶ Et dicit in numerū q̃ saltātes in choreis mouentur fin mensurā carminis: et est motare frequentatiū de moneo ues. ¶ Nec tantū pbebo. i. mōs pñasus vbi adorāt pbebus in thessalia nō habet tantū gaudiū cātātē ibi dem pbebo: q̃ntū gaudiū habuerūt mōtes et silue cātante silenō. nec ysmarus et rodope mōtes thracie: in quibus cantauit orpheus tantū gaudiū sunt ex carmine orphei q̃ntū ex carmine silenī. ¶ Nāq̃ canebat. Sic reddit cām illius leticie: q̃ canebat silen⁹ quō mūdus incepit ex quibus principiis cōstat om̃e qd̃ est: et quō semina rerū fuerūt coacta p iane. ¶ Si de rerū origine sicut habet in pbificis: diuerse fuerūt phozū opinionēs: q̃ anaxagoras dicebat oīa fieri ex igne. et tales milesius ex humore. ideo vocant poete oceanū patrē alij ex quattuor elementis sicut empedocles. Sed epycurei dicūt duo esse rerū principia. s. corpus et inane. dicūt em̃ corp⁹ eē atbomos. i. duas ptes indimissibiles q̃ apparent in radijs solaribus: et vocauerunt iane illud spaciū i quo sunt atbomi. Donat⁹ etiā sapiebat istā sectā q̃n dicit nomē significare corpus aut rē: quia corpus vocat rē sensibīlē: rē vero vocat illud qd̃ nō sentit̃. et q̃ om̃e qd̃ est aut est cōtinēs aut continet tñ. ideo ex istis duobus sunt quattuor elementa: et ex elementis sunt mixta. ideo dicit q̃ ista du o sunt semina terrarū. ¶ Et aie. i. vēti vel aeris ignis et aque. vocat em̃ aerem animaz vel

ventum aut spm. ¶ Liquidus. i. puri et postea totus orbis creuit ab istis. Canebat etiā qñ mū-
 dus incepit crescere et accipere diuerfas figuras. ¶ Jamq; nouum. i. canebat quomodo sol in-
 cepit lucere: et est luceſco inchoatum de luceo luces. ¶ Alius atq; cadant. i. canebat qñ fie-
 bat pluuia ex vapore gnoſo eſenato ſurſum ⁊ cum frigiditate medie regionis aeris concreto
 et in guttas conſtrictō: que a ſua pluralitate dicuntur pluuia. ¶ Kara per ignotos. i. canebat
 qñ animalia inceperunt diſcurrere p montes nouos ⁊ ignotos. ¶ Vnc lapides. Dic tangit
 fabulam de origine mundi quaz late ponit Quid? in primo metra. Loquit eſſi dic ad pueros
 predictos. pueri aut delectant in fabulis. fabule etiam in pte inuente ſunt ad delectationē: illa
 autem fabula dicit q; poſt diluuium pyrba ⁊ deucalion remaſerunt ſoliſed a pbebo habuerūt
 oraculum ſeu reſponſum ore platū q; cū mulier proſiceret poſt ſe lapides ⁊ ſimiliter vir ex la-
 pidibus mulieres debebant naſci mulieres: ⁊ ex lapidibus viri naſcitur erant mares. ¶ Satur-
 na regna. Dic mutatur ordo fabule q; primum diluuium nō ſuit tempore ſaturni ſ; pſ; egidis
 regis thebanorum. Scdm vero diluuius fuit tempore deucalionis ⁊ pyrbe. ¶ Caucaſeaſq;. i.
 ſilenus canebat qñ in caucaſo monte altiffimo aſſyriorum mercurius deus eloquentie ⁊ deus
 rationis: deus prudentie: ligauerat ad petram prometheum cuius cor corrodebat aquila. ⁊ cā
 huius fuit q; cum omnis ignis ex iouis inſtitutione eſſet extinctus in terris. Venerua dea ſa-
 pientie dedit conſilium prometheo vt cū quadam fabula furaretur ignem pbebi ⁊ ipſus dedit
 boibus: ideo dñ fuerunt irati et immiſerunt mūdo famē. per quam fictionem intelligit q; pro-
 metheus fuit prudentiſſimus aſtologus et primus docuit aſſyrios aſtologiam quaz ſtudit
 in monte caucaſo cum maxima ſollicitudine ⁊ cura peruigili: q; intelligitur per aqlā corrode-
 re cor: q; cura dicitur quaſi cor vrens. Ipſe pmetheus conſilio minerve furatus eſt ignem ſolis
 id eſt cognouit per rationes naturales quomodo generat ignis in aere: et oſtēdit boib? qñ
 poteſt ignis generari in terris ex collisione duoz corporoz ſolidorū ſicut in fuſillo. ¶ Vnde irati
 dñ miſerunt famē in terrā: q; ex vſu ignis generat fames: quādo. ſ. bellatores incenderunt vr-
 bes ⁊ villas: ⁊ etiā ſi boies omīs vacarent ad fabricā auri et argenti totus mūdus efficeret ſte-
 rilis ⁊ famelicus. ¶ Dis adiungit bylaz. i. ſilenus adiungit predictis byſtoriam byle qui fuit q;
 clam ſpectioſus puer: quē amauit hercules: qui iuxta miſſiam ciuitatē quādo vadabat equos ſub-
 merſus eſt: quē fecit queri hercules per nautas clamātes et alia vocibus dicentes byla byla: ⁊
 nō eſt inuētus locus eius. ¶ Et fortunatā. i. canebat etiā ſilen? de paſſypbe vxore regis mynois
 q; cōcubuit cū tbauro: cōtra quā exclamat: q; turpiſſime amant ⁊ dicit. Abvirgo iſelir: ⁊ eſt ab-
 interiectio fremoris: ſicut ſy vel poy. paſſypbē autē meretricē vocat virginē nō a virtute: ſ; ab
 etatis viriditate. ¶ Pretides impletur. Iſle pretides fuerunt filie preti ⁊ anthiopei: q; filie ar-
 gāter pſumpſerunt dicere ſe eſſe inuone pulchriorēs: quare Iuno indignata immiſit in eis ta-
 lem fantāſiā q; ſemper putabant ſe eſſe vaccas credētes ſe habere cornua ⁊ timētes aratra: nul-
 la tſi carū cōmiſit tam turpe cōnubiū ſicut ſecit paſſypbe: in hoc vituperat eā pluſq; pretidas
 Et capif ibi leui pro plano: ⁊ bz primā longā: iuxta illd. Pro plano. leui p leuitate leui. ⁊ eſt vi-
 tima de pñdes breuis more grecoz ſicut in primo eneydos. ¶ Abvirgo iſelir. Exclamat itez
 contra eius infortunū vocans eam virginem ſicut prius dices. Tu virgo iſelir erras ⁊ vaga-
 ris nunc in montibus. ⁊ tbaurus amicus tuus iuxta te cubans ſup latus in herba molli ſez bya
 cintho vel alia herba ruminat herbas virides: vel forte ſequit aliquā vaccā in aliquo grege in
 filia cortines in qua cortina fuerunt aliquando ſtabula armentozum ſolis. Et non dicit q; ille
 tbaurus ſequatur aliquam vaccam in nemore gnoſio: q; mynos maritus paſſypbes ibi regna-
 bat: ideo tbaurus non audebat illuc accedere: et in his videtur paſſypbe ſperare liberari a tbauro
 ⁊ ipm diſmittere q; diu ruminat. ⁊ quando ſequit alia armenta inde precatur nymphas predi-
 ctas vt claudant tbauro ſaltus nemorū. ſ. introitus vel exitus eorū. Et dicit ſilue ſaltus: quia
 ibi ſaliunt animalia ſilueſtria. ¶ Rummen eſt pars gutturis ad quam animalia mittūt iteruz ber-
 bas quas prius gulofe ſumpſerunt: ⁊ ruminare eſt herbas ſic digerere. ¶ Tū canit beſperidum
 filie atblātis vocate fuerunt beſperides: quia regnauerunt in beſperia: inter quas fuit vna noie
 atblanta curſu potentiſſima que interfecit multos maritos quos currendo ſuperauit: ſed ypo-
 mēnes eam denicuit in curſu in virtute pomorū q; ſibi dedit vnus: vt latius habetur ſuper tertio
 eneydos. Silenus ergo canebat iſtam byſtoriam: ſez quomodo atblanta mirabatur illa poma
 ¶ Tum pbetontiades. i. ſilenus canebas quōd filie ſolis deſhebant in ortē pbetōtis fratris ſui: ⁊
 mutate ſunt in aliam arborem vel in populū vt habetur decimo eneydos. ¶ Tū canit erratē

id est silenus canebar quō gallus poeta fuit effectus poeta et diuinator: vnde gallus semel ambulabat turta parmessum fluiuium boecie grecie regionis: qui parmessus habet multa brachia ideo dicit parmessi ad flumina: tūc assumpsit cū quadā nympha in montes sonas vel aonos et est aonos accusatiuus grecus et possessiuus: et in istis montibus lin? fili? apollinis dedit sibi coronā magistralē et calamos musicales: q̄s prius dederat cuidā antiquo poete de ascrea ciuitate scz euforionē q̄ fecit qdā carmina de certamine calcātis et mossi in grueo nemore de peritia diuinandi: sed mossus obtinuit qui melius diuinauit de paritate vel imparitate pomorū cuiusdā arboris: et ex dolore confusus calcas interijt: sed gallus de quo est hic sermo transtulit in latinū carmina illius euphorionis cuius ascreti: qui euphorion carmine letificabat ornos et alias arbores. ¶ Quid loquar an scyllas. Due fuerunt scylle. vna fuit filia nysij: alia pborci. Sed poetice hic accipitur vnam. p alia: scilicet scyla nysij. p scyla pborci: sicut in georgicis domitus pollucis habens. i. castoris qui fuit domitor equorum. Scyla enī filia nysij non fuit mutata in monstrū martinū: sed filia pborci. Scylla autem filia nysij regia megarensiū mutata fuit in alaudam et pater suus in Nisum quem sui noīs: de qua scylla sic mutata et de patre suo solet dici. Non est tu nisi sine Niso filia Nisi: quia Nisus semp̄ prosequitur scyllam. i. alaudam: et scylla Nisi est regimen supplementi sicut Dalida sanfontis. ¶ Quam fama secuta est. i. fama dicit istam scyllam vetasse et infestasse naues ylitris redeuntis a bello troiano: et est dulcius adiectiuū possessiuū regionis in qua regnabat ylitres. ¶ Aut vt mutatos. i. silenus canebar quō membra thebei regis tracie fuerunt mutata et turbata ppter dapes quas sua vxor dedit sibi comedēdas. Et capitur nomē p noie sicut prius scz philomena pro prone sorore sua. Vnde Tberens duxit progne in vxorem suam que erat filia Pandionis regis atbenarū: que rogauit maritū suū vt iret atbenas et adduceret sibi suā sororem videndam. i. philomenā: quā cū Tberens adduceret violant eam in viarē ne ipm accusaret absceidit ei linguā: dimisitq; eaz in memoriam: ipsa tñ de pprio cruore scripsit in veste quā. misit sue sorori quicquid sibi ptigerat: vel melius scripsit acu in rapetis que cū pcepisset scelus patratiū accepit Ytbum filium suum de tbero quē interfectū et bene coctum dedit patri suo comedendū: cui patri instantissime querēti vbi erat ytbis: mater respōdit Quos petis intus habes. i. filius tuus est in ventre tuo: quō audito pre desperatione Tberens fugit in solitudinem tanq̄ furiosus. Igitur isti quattuor mutati sunt in aues: scilicet Tberens in vpupam sedam auem: ytbis in pbasianū volucrē comestibilem: progne in birundinē aue in stabilem: et philomena in lucinam auem canorā. Et sic patet q̄ philomena accipitur in textu p progne sorore sua vel pro seipsa: q̄ fuit occasio dandi illas dapes. ¶ Dia que pbebo. i. silenus canebar oia carmina que pbebus cātant in eurota flumio lachonū qui erat pbebo cōsecratus: iuxta quē sunt lauri plurimeq; arbores pbebi quas docebat Pbebus sua carmina. ¶ Ille canit id est quando silenus canebar: valles resonabant vsq; ad celus: biperbolice loquendo. ¶ Logere donec oues. id est canebar vsq; ad vesp̄am: sed sol quasi inuitus tendebat ad occasum propter delectationem quam habebat in illo cantu.

Pu. Elirgi. Na. Septima egloga.

Este sub arguta confederat ilice dapbnis:

Compulerentq; greges corrydon et thirsis in vnum;

Thirsis oues: corrydon distentas lacte capellas.

Ambo florētes etatibus: archades ambo:

Et cantare pares: et respondere pati.

Ibici mibi dū teneras defendo a frigore myrtos,

¶ Sequitur egloga septima cuius interlocutores sunt. Melibens. Lorydon et Thirsis.

¶ Construe sic. Dapbnis. id est ille pastor cōsecratus. id est fuisse rat forte. id est a casu sub ilice. i. sub illa arboze arguta. id est sonora: corrydon et Thirsis. id est illi pastores: compulerant. id ē congregauerant greges. id est armenta in vnu: et thirsis. id est ille pastor compulerat oues: et Lorydon compulerat capellas id est capras distentas. id est plenas lacte: et ambo. scilicet Lorydon et Thirsis erant florētes etatibus. id est iuuenes

ambo erant archades. i. pastores archadie: ambo erant pares. i. equales cantare. i. ad cantandū: ambo erant parati respondere. hic. i. in isto loco duz defendo. i. pbeo myrtbos. i. illas arbores teneras. i. molles a frigore. i. frigiditate caper vir. id est masculus gregis. i. armen ti deerrauerat. i. deniauerat. et ego aspicio illum daphnim pastorem: ubi. id est postq̃ ille daphnis videt id est aspicit contra. id est e contrario ipse inquit. id est ait. O melibee ades buc. id est veni buc ocinus. i. citi? caper est saluus tibi et bedi. i. capri et si potes cessare aliquid. i. dimitte re laborem requiesce sub vmbra et iuuenti. i. ipsi bones venient buc potum. i. ad potandum per prata. i. per agros: et mintius. i. ille fluminis preterit. i. cooperit ripas virides arundine. i. calamo tenera. i. recentia: etamina id est apum congregationes resonant. i. murmur faciunt quer cu sacra. i. de illa arboze cōsecrata. Quid facerez in isto loco: qz ego non habebam alcipem. i. illam puellam neq; pbillida. i. amasiam illam que clauderet agnos depulso. i. remotos a lacte. i. ab vberib? matris: et corydon erat. i. habebat magnum certamen. id est magnum iurgium cum tbirside. i. cuz illo pastore: et ego posthabui. id est postposui mea seria. i. meas delectationes ludo. i. ioco illorum ambozum: et ambo cepere. i. inceperunt contendere. i. certare versibus alternis. i. alternatim dictis: et muse. i. deo volebant. i. cupiebant meminisse. i. memorasse versus alternos: et corydon referebat. i. proferebat bos filius: et tbirsis referebat illos versus in ordine. i. per ordinem. ¶ Forte sub arguta. Huic egloge pponitur talis titulus: melibeus et corydon tbirsis: tamen in textu p melibeo ponitur daphnis: et introducuntur duo pastores: scz tbirsis et corydon qui certant inuicē et vocant daphnim vt audiatur eorum certamen. Et volunt aliqui intelligere per daphnim cesarem: et per corydonem virgilium: et pec tbirsim inimicos virgilij: et vincuntur sicut fuerunt baius et meuius poete miseri dicit ergo forte. i. fortuitur: est ablatiuus de fors alias non staret versus. daphnis sedebat sub ilice arboze arguta. i. sonora resonanti vel stridentis: sed alibi argutum significat bene sicut in georgicis. Argutūq; caput. Daphnis autem intelligitur quida diuinus qui fuit filius mercurij ¶ Cōpulerat. i. congregauerant in vnū. i. simul: et est. plectus. Tbirsis ones. i. tbirsis cōpulerat ones et corydon capias distētas lacte. i. plenas: qz plena vbera distēduntur. ¶ Ambo florentes etatibus. i. iuuenes archades ambo. i. nō vere de archadia: qz res agebatur in mantua que non est in archadia: sed archades. i. sapiētes sicut si essent de archadia vnde fuerunt multi pbilosophi. ¶ Et cantare pares. i. erāt in sciētijs equales et parati respondere. ¶ Hic mihi id est quādo colligebam myrtbos teneras in estate p ouibus ne corrumpātur a frigore byemis. ¶ Vir gregis: capis ibi vir abusive: qz solū pertinet homini: sed tūc aspicio daphnim et ipse me vocauit. o melibee. i. o virgilij: qz tunc capitur melibeus p virgilio. ades buc. i. veni qz non solum caper est tibi saluus immo et bedi. i. partes mantuam et eorū filij: quod daphnis certificabat tanq̃ diuinus poeta. ¶ Et si quid. id est scio te esse virum laboriosum: tamen si potes cessare et desistere

Vir gregi ipse cap deerrauerat: atq; ego daphni
 Aspicio: ille ubi me contra videt: ocinus (inquit)
 Huc ades o melibee: caper tibi saluus et bedi
 Et si quid cessare potes requiesce sub vmbra.
 Huc ipsi potum venient per prata iuuenti
 Hic virides tenera preterit arundine ripas
 Mintius: eq; sacra resonant etamina quercu.
 Quid facerē: neq; ego alcipē nec pbillida bēbas
 Depulso a lacte domi que clauderet agnos:
 Et certamen erat corydon cuz tbirside magnum
 Posthabui tamen illorum mea seria ludo
 Alterius igitur contēdere versibus ambo
 Capere: alternos muse meminisse volebant
 Hos corydon: illos referebat in ordine tbirsis.

clauderet agnos depulso. i. remotos a lacte. i. ab vberib? matris: et corydon erat. i. habebat magnum certamen. id est magnum iurgium cum tbirside. i. cuz illo pastore: et ego posthabui. id est postposui mea seria. i. meas delectationes ludo. i. ioco illorum ambozum: et ambo cepere. i. inceperunt contendere. i. certare versibus alternis. i. alternatim dictis: et muse. i. deo volebant. i. cupiebant meminisse. i. memorasse versus alternos: et corydon referebat. i. proferebat bos filius: et tbirsis referebat illos versus in ordine. i. per ordinem. ¶ Forte sub arguta. Huic egloge pponitur talis titulus: melibeus et corydon tbirsis: tamen in textu p melibeo ponitur daphnis: et introducuntur duo pastores: scz tbirsis et corydon qui certant inuicē et vocant daphnim vt audiatur eorum certamen. Et volunt aliqui intelligere per daphnim cesarem: et per corydonem virgilium: et pec tbirsim inimicos virgilij: et vincuntur sicut fuerunt baius et meuius poete miseri dicit ergo forte. i. fortuitur: est ablatiuus de fors alias non staret versus. daphnis sedebat sub ilice arboze arguta. i. sonora resonanti vel stridentis: sed alibi argutum significat bene sicut in georgicis. Argutūq; caput. Daphnis autem intelligitur quida diuinus qui fuit filius mercurij ¶ Cōpulerat. i. congregauerant in vnū. i. simul: et est. plectus. Tbirsis ones. i. tbirsis cōpulerat ones et corydon capias distētas lacte. i. plenas: qz plena vbera distēduntur. ¶ Ambo florentes etatibus. i. iuuenes archades ambo. i. nō vere de archadia: qz res agebatur in mantua que non est in archadia: sed archades. i. sapiētes sicut si essent de archadia vnde fuerunt multi pbilosophi. ¶ Et cantare pares. i. erāt in sciētijs equales et parati respondere. ¶ Hic mihi id est quādo colligebam myrtbos teneras in estate p ouibus ne corrumpātur a frigore byemis. ¶ Vir gregis: capis ibi vir abusive: qz solū pertinet homini: sed tūc aspicio daphnim et ipse me vocauit. o melibee. i. o virgilij: qz tunc capitur melibeus p virgilio. ades buc. i. veni qz non solum caper est tibi saluus immo et bedi. i. partes mantuam et eorū filij: quod daphnis certificabat tanq̃ diuinus poeta. ¶ Et si quid. id est scio te esse virum laboriosum: tamen si potes cessare et desistere

a labore requiesce mecū sub vmbra. ¶ Duc ipsi potū. i. maneat hic: qz locus est delectabilis: qz hic est mīntius circūdatus arūdine ⁊ herba viridi: ⁊ est patria abūdans melle: qz sunt examina i. societates apum in quercu. ¶ Quid facere. hic Virgilius tacite excusat se nō posse hic morari qz non hz hic suā coniugē sicut habent illi duo certatores q gubernaret agnos suos ⁊ maxime qz longū ⁊ magnū est certamen. ¶ Posthabui. i. postposui meā necessitatē querēdi capiz ludicorum. i. versibus eoz: qz dictū est prius. Ludere q velles. ¶ Alterius. i. muse volebat q ego seruare oīa dicta eoz. Dos corydon. i. corydon incipiebat bos xpus ⁊ tbrisis ridebat. ¶ Corydō.

Nymphbe noster amor libetrides: aut mibi carmen

Quale meo codro concedite: proxima pbebi

Verfibus ille facit: aut si non possumus omne

Hic arguta sacra pendebit fistula pīnu.

fistula arguta. i. sonora pēdeat in pīnu. i. illa arboze sacra. i. cōsecrata. ¶ Nymphbe noster amor. Dic incipit corydon ⁊ innocat nymphas: qz vt dicit varro nymphbe ⁊ muse idē sunt: qz aque in motu suo faciūt mīscā: ⁊ dicūt libetrides a libetro fonte vbi colunt nymphbe: orat ergo nymphas vt cōcedāt sibi facere talia carmina qualia faciebat codrus q faciebat xpus similes pbebi. ¶ Aut si nō possum? qz postea dicit: nō oīa possum? oēs. ideo orat vt si nō possit oēs versus facere similes versibus codri: saltē pzo sacrificioz munere suspendet fistulā suam ad pīnum sacrā que est arbor consecrata matri deozum.

Pastores bedera crescentez ornate poetam

Arcades: inuidia rumpantur vt ylla codro.

Aut si vltra placitum laudarit bacchare frontem

Cingite: ne vati noceat mala lingua futuro.

frontem. i. caput bacchare. i. illa herba: ne mala lingua noceat vati. i. poete futuro. i. mibi qui sum futurus poeta. ¶ Pastores bedera. Dic tbrisis respondet corydoni p quattuor xpus ⁊ loq: tur humiliter nō dicēs se poetā nisi solā incipientē: ⁊ sibi displicet q sam corydon orauit similibs codro. i. cōmīscio in arte poetrie: ideo orat pastores archadie vt dent sibi coronā ⁊ bedera ex qua coronabātur poete: qz semp viridis est sicut ⁊ carmina merētur eternitatē. Et petit illaz coronā sibi dari vt codrus p inuidiam creperur medius: qz inuidia plus nocet sibi q inuidioso ⁊ qz inuidia est inter pares ⁊ inuidia respicit in alterū: ideo ostendit se maiorē vel parē codro. ¶ Aut si vltra. i. si codrus derisorie laudauerit me ad vituperationē. ¶ Pastores archadie cingite frontem meam bacchare. i. herba que valet contra fascinum siue est bespericon herba perforata vel herba sancti Iohannis que dicitur fuga demonum: ne mala lingua. i. ne lingua inuida codri noceat mibi.

¶ Corydon.

Setosi caput hoc apri: tibi delia paruus

Et ramosa mycon viuacis cornua cerui

Si proprium hoc fuerit: leui de marmore tota

Puniceo stabis suras euincta cotburno.

id est eris tota de marmore leui. i. plano: dico euincta ornata suras cotburno. i. illo calciamēto

¶ Con. D nymphbe libetrides. i. sic dicte existentes nō amor. i. nōe delicie: cōcedite. i. date mibi corydoni tale carmē qle desideris meo codro. i. illi poete qz ille codrus facit carmina pīa i. similia versib? pbebi. i. illius dei aut si non possumus facere oēs xpus similes pbebi xpus

¶ Construe. D pastores archades ornate. i. adornate me poetaz crescentē. i. nascentem be: dera. i. illa herba vt ylia. i. viscera rumpātur. i. frangātur inuidia. i. ppter inuidiā codro. i. illi poete aut si ille laudarit. i. laudauerit vltra placitū. i. vltra q placeat mibi cingite. i. ornate

¶ Construe. D delia. i. o dyana mycon. i. seru? tūns paruus. id est inuenis dabit tibi dono caput apri setosi. id est habentis setas ⁊ dabit tibi cornua ramosa. i. ramis plena cerui viuacis id est illius animalis diu viuacis: si hoc scz donum fuerit. p prius. i. si tibi placet. i. tu stabis

puniceo, i. rubeo colore tincto. ¶ Setosi, hic loquitur Corydon ad Dyanam quattuor versibus dicens quod inebon iuuenis pastor seruus et nepos suus dabit munera dyane que est dea venatorum dabit enim sibi caput apru et cornua cervi viuacis, i. diu viuentis: quod sicut dicit Plinius in Bystoria naturalis, ceruus senex querit serpentem et ex respiratione anbellet trahit eum de foramine et ipsum comedit: et in illa conestione viuiscit et resumit vigorem. ¶ Si pprius fuerit, i. si acceptum fuerit tibi dare munus quod peto faciam tibi statuam de leui marmore, i. planior terfor et dabo tibi caligas puniceas, i. purpureas: est coturnus calciamentum vtriusque pedi aptum ideo dicitur coturno in singulorum rursus furas, i. tibias in pluraliter pertinebant poetis et venatoribus. ¶ Tibris

¶ Construe. O pape, i. o deus horum torum sat est expectare, i. satis

expectasti finem lactis, i. vas plenum lactis: hec liba, i. hec sacrificia quotannis, i. singulis annis

¶ Expectare sat est: custos es pauperum horum. ¶ Nunc te marmore um pro tempore fecimus: at tu

¶ Si fetura gregem suppleuerit: aureus esto.

¶ Si nutrimentum vel partus suppleuerit, i. augeat gregem tu esto aureus, i. faciam tuam statuam auream ¶ Sinu lactis. Hic thirsus facit votum priapo deo horum: et dicit quod tempore sue paupertatis habebat eius ymaginem marmoream in horro pauperum et presentabat ei munera parua, i. finem lactis vel placenta que in estate iocose comeduntur in horis: et finem aliquos sinum pro vase est neutri generis prima longa. Seruus tamen et greci dicunt finem: quod semper est masculini generis. Sed pro vase est prima longa et pro gremio prima breuis iuxta illud. Replet mamma finem lactis: et coagula finem: et semper quarte declinationis et in sinu abrahe et pro vase finis est vas in quo colat lac mulsus: dicit ergo thirsus ad deum horum, o priape iam satis expectasti finem lactis et liba et fuisti horum custos pauperis. Sed si inuise vellet mihi concedere quod postulo ego tibi faciam statuam auream scilicet si finem diues et si fetura, i. nutrimentum: a fouedo suppleat gregem, i. adimpleret et augeat gregem. ¶ Corydon

¶ Construe. Galathea, i. amica mea nerine, i. nereis filia est dulcior, i. suauior mihi Corydoni thymo, i. illa herba byble, i. illi

¶ Candidior cygnis: bedera formosior alba.

¶ Cum primum pastus repetet presepia tauri

(Si qua tui Corydonis habet te cura) venito.

¶ Si qua tui Corydonis, i. tui amatoris habet te, i. detineat venito, i. veni ad eum cum tauri, i. illa aialta pastus, i. saturati repetet, i. queret vel redibunt ad presepia, i. ad stabula sua. Nerine galathea. Hic loquitur Corydon certando de pulchritudine amice et dicit quod nerine, i. galathea filia nereis est sibi dulcior quam sit thymum apibus? illo oppido ubi est abundantia thymi: herbe quam diligunt apes: et nerine patronomicum grecum quod femina patronomica terminant in ne sicut nerine aut in yas sicut pelyas aut in is sicut colchis. ¶ Candidior, i. albius illa aue, scilicet signo et pulchrior quam bedera alba cum lignum est pulchrum quam bedere nigra. ¶ Cum primum. Precatur Corydon amicam suam nerinem ut veniat ad eum quam tauri erunt pastus saltem si habeat curam Corydonis vel diligat eum. ¶ Tibris.

¶ Construe. O amica mea immo ego videar: id est videri possum tibi tibi est a amatoribus

¶ Immo ego sardonis videar tibi amarior verbis

¶ Horridior rusco: proiecta vilior alga:

¶ Si mihi non hec lux toto iam longior anno est:

¶ Ite domum pastus (si quis pudor) ite iuueni.

lux id est dies ista non est iam longior: mihi toto anno. o iuueni pasti id est saturati ite domum si quid pudor vobis est id est si quam habetis verecundiam. ¶ Immo ego. Tbirsis per contrarium loquitur de amica sua dicens qd ipse bene diligit eam sed non diligitur ab ea. immo ipse e amarior ei qd berbe sardonice quia in sardonia sunt berbe similes apialstro que mel faciunt amarissimum et contrahunt labia hominis edentis ac si vellet ridere: et interficiunt hominem ridendo. Et rufens est berba amararet alga etiam quam proijcit mare super littora et qua stercozantur agri. ¶ Si mihi non bec lux. ostendit se amare eam quia vna dies est illi longior anno. ¶ Ite domum. Loquitur ad gregem vt redeat domum: quia pudor est tam diu morari in pascua. et hoc dicit quia sperat qd quando venient iuueni de pascuis sicut prius dicit cozydon. cum primum pasti. tunc veniet amica sua.

¶ Lozy.

Muscosi fontes: et somno mollior berba:

Et que vos rara viridis tegit arbutus umbra:

Solstitium pecori defendite: iam venit estas

Torrida. iam leto turgent in palmitate gemme.

lor torrida. i. vebemens venit. et gēme. i. botri turgent id est instantur in palmitate leto. i. in ramis vinearū. ¶ Muscosi fontes. hic loquitur cozydon et certat de alia delectatione teporis est in predicando qd crescat berba que est mollis ad dormiendum: et qd fontes sint muscosi. i. berba cooperiat eos. et sint arbusta frondosa. orat ergo omnia ista sibi dari vt depellant solstitium: quod quando ista nascuntur recedit solstitium byemale et accedit estas.

¶ Tbirsis.

Hic focus: et tede pingues: hic plurimus ignis

Semper. et assidua postes fuligine nigri.

Hic tantum bozee curamus frigora: quantum

Aut numerū lupus: aut torrentia flumina ripas.

curamus id est timemus tantum frigora bozee id est illius venti qd lupus timet numerum ovium: et qd flumina torrentia id est aque abundantes timent ripas id est litorea. ¶ Hic focus. Loquitur tbirsis dicens qd per contrarium in patria sua semper sunt ignis et tede pingues. et postes domorum semper sunt nigri propter ignem assiduū. et est fuligo nigra sordiditas camini. ¶ Hic tantum bozee id est propter ignem quem facinus non dubitamus dormire sicut nec lupus veretur numerum ovium: quia bene comedit oves numeratas. vel sicut flumina torrentia non verentur ripas quas transcendunt et supereminent vel contra quos fluctuant.

¶ Lozydon.

Stant et iuniperi: et castanee birsute:

Strata iacēt passim sua queq; sub arbore poma:

Omnia nunc rident. at si formosus alexis

Montibus bis abeat: videas et flumina sicca.

mina sicca. ¶ Stant et iuniperi. Hic cozydon iterum laudat venetiā et redit ad illud qd iam dicit

¶ Construe sic. vos fontes muscosi id est berba muscosa cooperati. et tu berba mollior id est dulcior: somno: et arbutus viridis. i. illa arbor que tegit id est cooperit vos fontes umbra rara. i. parua: defendite id est prohibete solstitium. i. calorem solis pecori id est gregi. qd estas id est ca-

¶ Construe sic. focus id est locus ignis est hic id est i patria mea semper. et tede pingues id est ille arbores grosse sunt semp hic et plurimus ignis id est copiosus ignis est semper hic id est i patria mea. et postes id est pillaria domorum sunt facti nigri id est nigra fuligine id est fumo assidua id est continuo. et nos

¶ Construe. Et iuniperi id est ille arbores et castanee birsute id est spinose stant id est sunt in venetiā. et poma queq; sua iacent id est sunt strata id est de missa sub arbore. et omnia rident id est sunt leta. at si alexis id est ille iuuenis formosissimus abeat id est recedat ab his montibus. videas id est videbis flumina sicca.

Egloga

fit. Turgent in palamite gemme. ibi eris sunt castanee birsute. Juniperus est arbor tburifera et dura dicta quasi gigneus pir. i. igne: qz in ei? ligno optime nutritur ignis. ¶ Castanea significat arborē et fructū sicut nux et ficus. et dicitur castanea quasi caste nata per cōtrariū: quia ei? fructus nascit in folliculo ad modū duorū testiculorū absconditorū. Et est notandū qd iste versus ē ex ameter sine dactylo in quinto pede. et vocalis non cedit vocali: nec fit collisio vocaliū in fine de iuniperi cū illa cōiunctōne et nec in fine de castanee cū p̄cipio de birsute. et sic sunt due boe teles sicut in doctrinali. O utinā alme de? et c. ¶ Strata facēt. i. in venetia abundāt fructus pomorū stratorū sub arboribus. ¶ Dia nunc ridet. i. ibi abundant herbe florentes. ¶ At si formosus. Dic retorquet totā laudē p̄dictam in cesarē qd est bonus rector imperij. q. d. si aletis. i. cesar abeat ab illa patria ip̄a manebit sterilis et iculta: qz bon? pastor īpinguat oves et flumina sicca. i. arida. et ē hyperbole ad ostendendū magnā sterilitatē patrie qd nō b3 bonū rectorē. ¶ Tbur.

¶ Construe. Ager. i. campus a-

ret id ē desiccatur defectu aeris et herba moriens vitio id est de

fectu aeris corrupti fitit id ē as fligitur. et liber id est bacchus in

uidit. i. propter inuidiam detra-

xit vmbrias pampineas folia vi-

tis a collibus. et omne nemus. i. oīs silua virebit id ē frondebit

aduentu nostre pbyllidis. et iupiter. i. aer superior descendet plurim? i. abundans ymbri. i. plu-

uia leto. i. dulci. ¶ Aret ager. Dic tburis sub alijs verbis laudat cesarem dicens qd sine eius do-

minio tota patria est pestifera et aer corruptus et herba fit carens pluvia. et bacchus non dat

folia vitis. Sed si pbyllis veniat. i. amica sua babeat gratiam cesaris omnia sibi bene succe-

dent et virebit omne nemus et aer superior dimittet pluviam.

¶ Construe sic. populus id est il-

la arbor est gratissima alcide. i. bercoli. et vitis est gratissima

iaccho id est baccho et myrtus. i. illa arbor est gratissima veneri

id est illi dee. et sua laurea. i. pro-

pria laurea est gratissima pbe-

bo. et pbyllis. id est amica mea

amat corylos id est illas arbo-

res. et dum pbyllis amabit illas corylos myrtus non vincet corylos et laurea pbebi non vin-

cet corylos. ¶ Populus alcide. Dic corydon iterum laudat cesarem dicens qd bercules amat

populum arbozem sibi consecrat amaret bacchus amat vitē et pbebus laurū et venus amat myr-

tum. Sed pbyllis per quam intelligitur cesar pulcher et delectabilis amat corylos arbores nu-

Aret ager: vitio moriens fitit aeris herba,

Liber pampineas inuidit collibus vmbrias,

Pbyllidis aduentu nostre nemus omne virebit,

Jupiter et leto descendet plurimus ymbri,

¶ Aret ager. Dic tburis sub alijs verbis laudat cesarem dicens qd sine eius do-

Populus alcide gratissima vitis iaccho,

Formose myrtus veneri: sua laurea pbebo

Pbyllis amat corylos: illas duz pbyllis amabit

Nec myrtus vincet corylos: nec laurea pbebi.

¶ Construe. Fratinus id est il-

la arbor est pulcherrima in sil-

vis id est nemoribus. et pinus

est pulcherrima in bortis. et po-

pulus id est illa arbor est pul-

cherrima in fluuijs. et abies id

est sapinus est pulcherrima in

mōtibz altis. O lycida o puer

meus formose si reuissas me id ē

si venias ad videndum me fratinus cedit id est dabit tibi locum in silvis et pinus cedit tibi in

bortis. ¶ Fratinus in silvis pulcherrima. Tburis iterum laudat cesarem qui intelligitur per ly-

cidam et dicit qd fratinus naturaliter crescit in silvis et ibi est pulcherrima. Sed pinus est pul-

cherrima in bortis. et ppls ē pulcherrima iuxta fluuios et abies ē pulcherrima in mōtibz altis. quēz em

res melius se habet in loco naturali. Sed si lycidas dignetur renferre vel visitare tbursum tunc ipse tbursum faciet ipsum pulchriorem quam sit faxinus in siluis vel pinus in hortis. id est laudabit eum super omnes principes. sed ista laudatio non est liberalis quia est conditionalis et mercenaria. id est si bene feceris laudabo te. et ideo corrydon liberalius cantauit. id est laudauit quam tbursum.

¶ De.

De memini: et victum frustra contendere tbursum;

Ex illo corrydon corrydon est tempore nobis.

victoria. Nec memini. nunc loquitur melibens qui erat electus iudex: quia prius dixit. Alternos muse meminisse volebant. ideo nunc dicit se meminisse carmina predicta. et recenset tbursum. id est corrydonem victorem. et ex illo tempore corrydon fuit sibi amabilis.

Pu. Virgi. Maronis Egloga octaua.

Astorum musam damonis et alpbefi-
bei:

Immemor barbarum quos est miras-

ta iuuenca

Certantes: quorum stupefacte carmine lincet:

Et mutata suos requierunt flumina cursus:

Damonis musam dicemus et alpbefibei.

Tu mihi: seu magni superas ita saxa timui:

Sive oram illirici legis equozis: en erit vnq̃

Ille dies: mihi cum liceat tua dicere facta:

En erit: vt liceat totus mihi ferre per orbem

Sola sophocleo tua carmina digna coturno:

A te principium: tibi desinet: accipe iussis

Carmina cepta tuis: atq̃ banc sine tempora circū

Inter victrices bederam tibi serpere lauros.

Frigida vix celo noctis decesserat vmbra:

¶ Construe. Ego memini hanc carmina vestra et memini tbursum esse victum et frustra contendere cum corrydone et ex illo tempore est nobis amicus. id est ex illo tempore cepi amare corrydonez propter

¶ Construe. Nos dicemus. id est cantileuam pastorum scilicet damonis et alpbefibei: quos certantes scilicet pastores iuuenca immemor barbarum

id est oblita barbarum. id est pastus mirata est. id est admirata est. et quorum scilicet pastorum carmine. id est cantileuam lynces. id est illa aialia fuerunt stupefacte et quorum carmine flumina mutata. id est aque separate a loco requierunt. id est dimiserunt proprios cursus suos. et dicemus musam damonis et alpbefibei et tu pollio seu tu superas id est euincis mihi id est ad materias mei carminis saxa id est lapides tibi magni magni id est illi flumines netie. sine tu legis id est transis ora id est ex regionem equozis illi rici id est maris dalmatie en vnq̃ erit ille dies id est nunquid veniet mihi tempus vt liceat. id est expedit at mihi dicere. id est decantare tua facta. id est gesta tua: en erit. id est certe erit. id est veniet dies vt liceat mihi ferre id est dicere per totum orbem scilicet tua carmina sola. id est que sola sunt digna coturno sophocleo id est stilo thragico quo vsus est sophocles. principium muse mee erit a te laugusto: et musa desinet id est finiet a te. et tu accipe carmina cepta id est incepta tuis iussis. et sine id est per mitte banc bederam. id est paruas coronam meam circus tempora serpere id est latenter ire inter lauros victrices. id est inter maximos triumphos. et vmbra frigida noctis

hic decesserat a celo. cum id est
quando ros. i. pluuia est grati-
simus pecori. i. gregi in herba
tenera. Damon incumbens oli-
ue id est baculo oleastri tereti. i. rotundo sic cepit loqui. ¶ Pastorum. huic egloge pponit talis
titulus. damonis et alpbefibi pastoz cōtētiō. vñ in ista egloga pmo. pponit. poeta: deinde pro
sequit ubi nascere. Primo ergo pponit se dicturū carmina damonis et alpbefibi. s. cornifici
et virgili: quā eglogas fecit virgilius in laudē polliōis: de cuius puero prius dicit. Incipe parue
puer. Dicit ergo virgilius. Nos dicem' musas damonis et alpbefibi pastozū q̄ cōtendūt de suis
amozibus vt dicetur post. et est eoz carmē taz delectabile q̄ iuuēca. i. iuuenis vacca oblimiscit
pastū. et lunces feroces bestie sunt stupefacte in dulcedine illius carminis. Et incipit cōstructio
in illo verbo dicem'. Tu mihi. hic virgilius affectat videre diem in quo possit laudare pollio-
nē. et sperat illud fore statim: qz vritur aduerbio demonstratino sez en: vel optandi qz vranqz
babet significationē. et est timau' fluius venetie. et mare illiricū est mare dalmatie vbi pollio
habuit multas victozias. ¶ Et sola sophocleo. Sophocles fuit vnus ex optimis poetis et alti
loquis. humiliter ergo dicit virgilius. q̄uis sensus meus nō sufficiat dicere laudes polliōis ma-
gnas q̄ sunt solo sophocle digne: tñ p posse meo dicā laudes tuas. ¶ At te principiz id est ista
egloga facta est ex tuo proposito et finitur in laudib' tuis. ¶ Hanc sine tēpora. Dic est anastro-
pha. et quia pollio erat etiam poeta ideo celo. i. boza matutina Damon incepit loqui vt sequit.
Et dicitur teres illud quod est longū et rotundum sicut lancea vel arbores.

¶ Da.

¶ Construe. o lucifer. i. stella p-
meniens. i. ante veniēs nascere
et age. i. duc vel fac diē alimū. i.
clarū: dū ego Damon deceptus
amore indigno quasi nō sim di-
gnus amore nyse. i. illi' puelle
cōiungis mee quēroz deos. i. la-
mentoz apud deos. q̄ p. i. q̄uis
nīl pfecti. i. nullū fructū feci illis
testibus. i. ip̄is dōs sciētibus: tñ
ego moriēs. i. statiz montur' al-
loquor. i. diuos cōuenio i extre-
ma boza. o mea tibia. i. mea su-
stula incipe. i. canta mecū Nysus
menalios. i. versus archadicos
menalus. i. ille mons sp̄ habet
nemus argutū. i. siluā resonan-
tē. et bz pinos. i. illas arbores lo-
quētes. i. sonū faciētes. et ille. s.
menal' audit sp̄ amozes pasto-
rum. i. carmina de amozib' scā
ip̄oz pastoz et ip̄e audit pana. i.
illū den q̄ nō est passus pinus. i.
q̄ p̄m' nō p̄misit calamos iner-
tes. i. fistulas sine arte. ¶ Inci-
pe menalios. et nyssa. i. puella
datur in vxoꝝ mopso. i. illi pa-
stori. qd nō speremus amantes
i. quid est qd nō debeamus spa-
re. q. d. oia et griphes id est illa
asalia iungētur. i. cōiungēt eqs
id est cū eqs. i. demceps. et
quo sequēti id est etate sequēti

Nascere: preqz diem veniens age lucifer alumnus:

Coniungis indigno nyse deceptus amore

Annū queroz et diuos: q̄q̄ nīl testibus illis

Profeci: extrema moriens tamen alloquor boza.

Incipe menalios mecum mea tibia versus.

Menalus argutūqz nemus: pinosqz loquentes

Semper habet: semper pastoz ille audit amozes:

Panaqz: q̄ primus calamos nō passus inertes:

Incipe menalios mecum mea tibia versus.

Mopso nyssa datur: quid nō superemus amātes?

Iungentur iam griphes equis: euoqz sequenti.

Cum canibus timidi venient ad pocula dāne.

Mopse nouas incide faces: tibi ducitur vxor.

Sparge marite nuces: tibi deferit besperus oetā

Incipe menalios mecum mea tibia versus.

O digno coniuncta viro dum despicias omnes:

Dumq; tibi est odio mea fistula: dumq; capelle:

Birsutum supercilium: proluxaq; barba:

Nec curare deum credis mortalia quēquam

Incipe menalios mecum mea tibia versus.

Sepibus in nostris te paruam rosida mala

(Dux ego vester eram) vidi cum matre legentē.

Alter ab vndecimo tum me iam ceperat annus.

Jam fragiles poteram a terra contingere ramos

Et vidi vt perq; vt me malus abstulit error?

Incipe menalios mecum mea tibia versus.

Nunc scio quid sit amor: duris in cotibus illum

Isinarus: aut rhodope: aut extremi garamentes:

Nec nostri generis puerum nec sanguinis edunt.

Incipe menalios mecum mea tibia versus.

Seuus amor docuit natozum sanguine matrem

Commaculare manus: crudelis tu quoq; mater.

dāne timidi. id est illa aialia timētia venient. i. accedent cum canibus ad pocula. i. ad flumē o mopse. o tu deformis icide. i. incidas nouas faces. i. tbedas. Nā vxor. i. coniūg ducitur. i. dat tibi. O marite. i. mopse spge. i. infunde nuces besperus. i. illa stella deferit. i. dimittit tibi oetam. i. illū mōrē thessalie. ¶ Incipe menalios. o cōiūcta id est vxor viro. i. marito digno. i. nobili: dū tu despicias. i. spnis oēs hoies. et dū mea fistula est tibi nysē odio. i. in odiū babes. et dū capelle sunt tibi odio et dū supercilium birsutū. i. dū granitas pilosa est tibi odio. et dū barba pluta. i. magna est tibi odio tu non credis quēq; deū aliquē deorum curare mortalia. i. sollicitū esse de reb⁹ humanis. ¶ Incipe menalios etc. et ego vidi te nysam puā. i. iuuenē legentē. i. colligitem cū matre tua mala. i. poma rosida. i. rose ipsa in nris sepib⁹ i. clausuris nostris. et o capelle tū cego erā vester dux. i. ducebā vos. et alter annus. i. scds ab vndecimo anno tū. i. tūc cepat me id ē attigerat. et tūc ego poterā contingere. i. attingerē ramos fragiles id est faciles a terra. i. stans in terra. vt vidi id ē mor vel postq; vidi. vt pū id est qualiter perq; et vt mal⁹ error. i. amor abstulit id est arripuit me ¶ Incipe menalios. et nunc scio id est cognosco qd sit amor isinarus id ē ille mōs. et rhodope. i. alius mons. et garamentes extremi. i. illius populi longiq; generant illum. i. amorē in cotibus duris id est inter sapa aspa et illi non edunt. i. nō pariūt illū puerū. i. amorē nostri generis vel sanguinis. i. amor ipse non est natus ex boibus mansuetis ¶ Incipe menalios etc. et amor seuus crudelis docuit matrem id est medeam maculare man⁹ sanguine natozū. i. puerozum et tu mater id ē medea es crudelis

an. i. vtrū mater id ē medea sit
magis crudelis: an puer id est
amor: improbus. i. crudelis fue-
rit magis: dico q̄ ille puer id ē
amor: fuit improbus: tu mater
i. medea es crudelis. ¶ Incipe
menalios &c. Nūc lupus. i. illud
aīal fugiat vltro. i. sponte oues
i. agnos: et quercus. i. ille arbo-
res dure. i. rigide ferant id ē p-
ducant mala. i. poma aurea. i.
matura. & alnus. i. illa arbor flo-
reat narcisso. i. pducatur illuz flo-
rem. & myrice. i. ille arbores su-
dent. i. emittant electra pignia
i. gēmas succinas. p corticibus
suis. & vlule. i. volucres ille cer-
tent. i. contendant cignis. i. cū
illis aīalibus. & tityrus. s. ille pa-
stor: sit orpheus. i. bon' musicus
sicut fuit orpheus. sit inq̄ or-
pheus in siluis. et sit arion id ē
ille alius citbareus inter del-
pbinas id est inter illos pisces.

¶ Incipe menalios &c. Et om-
nia fiant id est efficiantur ma-
re medium. et o silue viuite id ē
valete: quia nolo plus habita-

re siluas. & ego preceps deferar id est deorsum ferar de specula id est de altissimo montis aerij
est montis altissimi in vndas. i. in aquas. & o tu nyssa habeto. i. accipe hoc munus. i. donū ex-
tremū. i. vltimū mei damonis mouētis. & o mea tibia desine. i. cessa cantare versus menalios
id est archadicos et damon dicit hec carmina. & o pierides dicite. i. canite carmina q̄ alpbefibe
id est ille pastor: rīderit. i. cantauerit. & nos omnes nō possumus cantare oīa carmina. ¶ Nasce-
re preceps diem. Dic prosequitur quod promiserat scz damonis musam. & introducitur damon fa-
ciēs cōquestione ad deos super impietate sue coniugis q̄ ipm dimisit & alium desponsauit. & no-
mē illi nyssa fuit. Dū queroz. prima syllaba de queroz est breuis & est deponens: sed qū est passū
uum producit primā syllabā. Dicit ergo. q̄uis ego conquestus suz ad deos de deceptione mee
coniugis et nihil mihi profecit: nū tanq̄ desperatus dicā verba vltima. dicit ergo cōtugis non
quā habebat sed quā habere sperabat. ¶ Nil profeci. Dic loquitur fm epycureos q̄ nō sperant
post banc vitā pmiū nec supplicii. iuxta illud. Nec bene pro merito capitur nec tangitur ira. et
trema boia. sicut in quarto eneydos. Incubuitq; thoro dixitq; nouissima verba: moriēs. i. sta-
tim moriturus. ¶ Incipe menalios &c. Dic est fictio nonne psona. & loquitur ad rem irrationalē
per prolopetā figuram. s. ad fistulā quam vocat tibiam q̄ est instrumentū longū ad modū tibie
Dicit ergo ad suū magistrum musicum. Incipe mecū dicere carmina menalia. i. optima: qz me-
nalus est mōs vbi fuerūt optimi poete qui locuti sunt de amorib' pastorū. & dī iste versus inter
calaris sicut sunt aliqui dies in kalēdario q̄ sepe resumunt sicut est dies bissexti. ¶ Mopso ny-
ssa dāf. Dic incipit carmē miserabile & dolorosum: qz nyssa vroz sua dāf alteri marito. s. mopso.
¶ Quid nō speremus amantes. qz amatores sperant oīa fieri possibilīa: imo etiaz sperāt illa q̄
sunt cōtra naturā. est em̄ cōtra naturā q̄ illa speciosa nyssa deī illi rustico. i. mopso: sicut etiā cō-
tra naturā est q̄ grises & eq̄ diligāt semitice: q̄ dāme timidi canū ibāt sil' cū canib'. Est autēz
grises volatile bñs corpus sicut leo & caput et pedes aquile: et naturaliter odit equos. dāma ē
dubij generis & ē aīal cornuti timēs canes. grises bz vltimaz bzeuē sicut noīa greca. ¶ Mopse
nouas. quia antiqui? vroz nocte ducebant ad maritis cū facib'. Syge marites quia fluctu

Erudelis mater magis: an puer improbus ille?

Improbis ille puer: crudelis tu quoq; mater

Incipe menalios mecum mea tibia versus.

Nunc & oues vltro fugiat lupus: aurea dure

Mala ferant quercus: narcisso floreat alnus:

Pingua corticibus sudent electra mirice:

Certēt & cygnis vlule: sit tityrus orpheus.

Orpheus in siluis: inter delpbinas arion.

Incipe menalios mecum mea tibia versus

Omnia vel medium fiant mare: viuite silue.

Preceps aerij specula de montis in vndas

Deferar: extremū hoc munus morientis habeto

Desine menalios: iam desine tibia versus.

Hic damon: vos q̄ responderit alpbefibeus

Dicite pierides: non omnia possumus omīs.

do erat spargere nuces qñ sponsa erat cū sponso: vt pueri vacantes raptui nucū cū magno strepitu cassando et colligendo illas nuces impedirēt audiri colloquū sponsi cū sponsa: et est oeta mons altus in tbracia vel thessalia vbi vidēt stelle occidere sicut in yda vidēt oriri. et est vesperus stella prima noctis iuxta illud Vesperus est stella. 2c. ¶ Incipe menalios. Iterum resumit versum intercalarem. ¶ Digno coniuncta viro. Nunc in sultat et obiurgat illi nyse que dimisit omnes alios maritos pro illo rustico mopso. et est sarcosmos hostilis derisio. quasi diceret tu es inferrima que diligis illum rusticum et dimittis me et meam fistulam qui habeo supercilia aspera et pilosa et barbam longam: quia sunt signa fortis viri et robusti. iuxta illud. Est bō pilosus fortis vel luxuriosus. ¶ Nec curare deū. i. nō putas deos habere curā de rebus inferioribus. et loquitur sūm epicureos qui dixerunt qd deus circa cardines celi perambulat et nostra non considerat. dicentes qd nō est cura deo de bobus et asinis. itaqz nyse credit qd deam non puniat. ¶ Sepibus in nostris. Dic damon aggrauat suū dolorem et increpat cupiditū deū amoris qui necdū fecit hoc malū matrimonii imo multa alia. loquitur ergo ad nysem dicēs qd ipse a pueritia eā cognouit ab illo tempore qñ cū matre sua colligebat poma rosida id est buxida sicut ros et viridia: quia pueri talia amat. ¶ Dux ego vester. Loquitur ad capras suas quarum iam erat pastor. vel loquitur ad nysem vel matrē suam quas ad poma ducebat. ¶ Alter ab undecimo. i. tunc erat annorū. scilicet. quia duodecimus non est alter ab undecimo immo est p̄m et tunc incipit pueritas. et tunc etiā damon incepit amare. et iam erat magnus quia iam artinebat ad ramos arboris. et est parētibz. dux ego: quia vna clausula cōmiscetur cū alia. ¶ Et vidi vt perij. Notandū est qd istud aduerbium vt aliquando est tēporis et aliquando est similitudinis. vt vidi. i. mor vel postq̄ vidi. vt perij. i. qualiter perij. vt me malus. i. qualiter amor fecit me errare. et est boetibz. sed nec cedit vocalis vocali illius verbi perij. ¶ Nunc scio qd sit amor. Dic diffinit amor: describens eius natūritatē quia nunq̄ fuit natus et hominibus māsueris: sed fuit natus et mōtibz asperitissis sicut sunt ismarus et rhodope. vel et boibus siluestribus seclusis ab humana cōuersatione sicut sunt garamantes populi extranei simbus affrice. ¶ Deus amor docuit. Narrat mala que fecit amor quia medea videns se contemptam a iasone interfecit pueros suos. ¶ Crudelis tu quoqz. Increpat etiam ipsam medea: vt non videatur prorsus excusari ne sit tota culpa libidinis. homo etiam qui est animal rationale debet habere rationem dominantem super insulsum amoris. verū tamen puer scilicet cupido fuit crudelis incitando et mater fuit crudelis etiam obediendo. ¶ Nunc et oues. Dic tanq̄ desperatus optat pueri totum ordinem nature: quia postq̄ nisa quam ipse cognouit a pueritia aueritur ab eo optat vt lupus timeat oues. et quercus ferat poma rubea. et alnus ferat narcissum florem optimum. et genisse ferant electrum gūmi preciosum. ¶ Lertent et cignis vlule. i. bupe que sūt oues turpes cantent sicut cigni. et tityrus pastor videatur in siluis cantare sicut orpheus optimus lyrista. et videat in mari inter delpbinas optimus cytharista sicut fuit arion qui cū fuisset deprehensus a pyratīs rogauit eos vt diceret vnū carmen in cythara. et statim congregati sunt delpbines circa nauē ad audiendū sonū. ipse autē salit super vnū delpbinē et sic euasit a piratibz. Et est delpbinas actūs grecus et corripit as. ¶ Dia vel medium. Dic tanq̄ desperans optat qd non sint amplius alique herbe immo oia sint in mare sicut dicit ovidius in primo metaboz. phoseos. Dia pōtbus erat. Mare igit̄ dī mediū qz tener plusq̄ mediū mundi. ¶ Viuite filie. vno verbum est cū desperatione recedētis. ac si diceret valete et viuite et ad deū sitis. ¶ Preceps aeris. Dic optat precipitari in mare de cacumine alicuius montis et sic mori. et vult qd nisa habeat istud carmen. p munere ab ipso moriente. ¶ Define menalios. i. non vult amplius cantare post mortem. ¶ Nec damon. Dic loquitur poeta dicens qd damon dicit que dicta sunt: scilicet illa que dicenda sunt non sunt verba humana sed potius diuina: deo requirunt deas carminū quasi dicat oia p̄dicta sunt vt cūqz dicta: sed ad sequētia necesse est innocare diuinū auxiliū vbi boies non sufficiunt per seipsoz: quia non oia possumus omnes. ¶ Alphe.

Effer aquaz: et molli cinge bec altaria vitta:

Herbenasqz adole pigues: et mascula tburā,

¶ Lōstrue. Effer. i. sferas aquā et cige. i. circūda bec altaria vitta. i. fascia molli. i. tenui. et adole. i. incende verbenas id est herbas illas pingues id est crassas et adole tburā mascula. i. fortia

Egloga

vt ego experiar auertere id est
peruerrere sensus sanos. i. non
amantes coniugis meis sacris
magicis. id ē arte magica. et ni
hil deest in isto loco nisi carmi
na. i. incantationes desunt. i. de
ficiunt o mea carmina ducite
dapbni. i. meum maritum ab
vrbe id est a ciuitate domū id ē
ad domū rusticam. et carmina. i.
incantationes possunt deduce
re. i. deorsum ducere lunā et ce
lo id est de celo. et circe. i. illa mu
lier mutauit carminib⁹. i. incan
tationibus socios vltis id ē il
lius nobilis. et anguis id est ser
pens frigidus. i. noxius in pra
tis. i. per prata rūpitur. i. amittit
vum suā cantando. i. dū incā
tat. ducite ab vrbe et. O dapb
ni ego circundo id est cingo ti
bi terna licia id est tria filia bec
diuersa colore triplici primum
id est in primis. et ego duco id ē
trabo effigē. i. ymaginem cōiu
gis ter. i. triplicem circa b altā
ria. deus gaudet numero impa
ri. ¶ Ducite ab vrbe et. o ama
rilli necte id est liga ternos co
lores id est illos triplices colo
res tribus nodis. et o amarilli
necte. i. colliga modo id est nūc
istos colores. et dic ego necto
vincula veneris id est dec amo
ris. Ducite ab vrbe et. et vti id ē
sicut limus id est terra durefcit
id ē fit dura. vt. i. sicut bec cera
liquefcit. id est fit liquida vno et
eodē igni. i. per ipm solem sic. i.
eodē modo dapbnis durefcit
et liquefcit amore nostro. O a
marilli sparge id est infūde mo
lam id est far et salem et incende
id est combure lauros fragiles
bitumine id est diuino igne. et
dapbnis malus. i. amor antius
vixit me. et ego comburam bāc
laurū id ē arbores in dapbnide
id est ppter amorē dapbnidis
Ducite ab vrbe et. talis amor te
neat dapbniz qualis amor fuit
cū buccula. i. parua iuuenta p
cumbit. i. quiescit i herba viridi

Coniugis vt magis sanos auertere sacris

Experiar sensus: nihil hic nisi carmina desunt.

Ducite ab vrbe domū mea carmina ducite dapbni

Carmina vel celo possunt deducere lunam.

Carminibus circe socios mutauit vltis.

Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

Ducite ab vrbe domū mea carmina ducite dapbni

Terna tibi bec primum triplici diuersa colore

Licia circūdo: terq; bec altaria circum

Effigiem duco: numero deus impare gaudet.

Ducite ab vrbe domū mea carmina ducite dapbni

Necte trib⁹ nodis ternos amarylli colores;

Necte amarylli mō: et veneris dic vincula necto.

Ducite ab vrbe domū mea carmina ducite dapbni

Limus vt hic durefcit: et bec vt cera liquefcit

Uno eodēq; igni: sic nostro dapbnis amore.

Sparge molā: et fragiles incēde bitumie lauros;

Dapbnis me mal⁹ vixit: ego bāc i dapbnide lauz

Ducite ab vrbe domū mea carmina ducite dapbni:

Talis amor dapbni qualis cum fessa iuuenium

Per nemora: atq; altos querendo buccula lucos.

Propter aque riuum viridi procumbit in herba

Perdita: nec fere meminit decedere nocti:

Talis: amor teneat: nec sit mihi cura mederi.

Ducite ab vrbe domū mea carmīa ducite daphnī

Has olim exuias mihi perfidus ille reliquit

Pignora cara sui: que nunc ego lumine in ipso

Terra tibi mando: debent hec pignora daphnī

Ducite ab vrbe domū mea carmīa ducite daphnī

Has verbas: atq; hec ponto mihi lecta venena

Ipse dedit meris: nascuntur plurima pōto.

Hīs ego sepe lupum fieri: et se condere siluis

Merim: sepe animas ymīs exire sepulchris:

Atq; satas alio vidi traducere mēsses.

Ducite ab vrbe domū mea carmīa ducite daphnī

Fer cineres amarylli foras: riuoq; fluenti

Trāsque caput iace: ne respexeris. hīs ego daphnī

Aggrediar: nihil ille deos: nil carmīa curat.

Ducite ab vrbe domū mea carmīa ducite daphnī.

Aspice: corripuit tremulis altaria flammis

Sponte sua (dū ferre moroz) cinis ipse: bonū sit.

Nescio quid certe est: et bylas in lumine latrat

Credimus: an q̄ amant ipsi sibi somnia fingunt

Parcite: ab vrbe venit: iā p̄cite carmīa daphnis.

nescio quid hoc est: et bylas. i. ille canis latrat. i. clamat in lumine. i. in loco illo credim? i. ita iudicamus. an. i. vtrum qui amāt fingunt. i. cogitant somnia sibi: o carmīa mea parcite: q̄ nolo amplius cantare q̄ iam daphnis venit ab vrbe. ¶ Esset aqua. Loquitur alpheibeus in persona vxoris tullij vel daphnidis loquētis ad ancillā suā amaryllidē: vt afferat sibi aquā et alia

perdita: scilicet buccula. ppter amorem: ppter. i. in tra riuum aque querendo iuuenis suum per nemoraret per lucos altos id est siluas magnas: ipsa buccula non meminit decedere. id est recedere nocti fere id est tarde: talis amor teneat daphnī nec cura. i. sollicitudo mederi. i. dandi medicinā sit mihi. Ducite ab vrbe etc. Ille. s. daphnis perfidus. i. malus reliquit mihi has exuias. i. vestes tanq̄ pignora. i. munera cara sui q̄ scilz pignora o terra ego mando tibi in ipso lumine. i. in introitu domus: ipsa pignora debent daphnīm ipm reducere ab vrbe. ¶ Ducite ab vrbe etc. Ipse meris. i. ille magicus homo dedit mihi has verbas: et dedit hec venena mihi lecta. i. collecta ponto. i. in illa insula. plurima venena nascuntur. i. crescunt pōto. i. in illa insula: et ego vidi merim. i. illum magicum sepe fieri id est mutari in lupum his scilz verbis: et vidi se condere. i. abscondere in siluis: vidi aīas exire. i. extra ire sepulchris ymīs. id est pfundis et vidi ipsum traducere. i. transmutare alio. i. ad alium agrum mēsses. i. blada satas. i. semiatas. ¶ Ducite ab vrbe etc. o amarylli fer. i. porta cineres foras et iace. i. pice illas trans caput. i. riuo fluenti. i. in aquam currentem: et canē ne respexeris retro te: et ego aggrediar. i. adoriar daphnīm his artibus magicis: et ille daphnis nil curat deos: nil curat carmīa. i. incantationem. ¶ Ducite ab vrbe etc. O amarylli aspice. ipse cinis corripuit. i. rapuit altaria sua sponte flāmis tremulis. i. cum flāmis trementibus: dū moroz. i. tardo ferre. i. portare: vtinā hoc sit bonum: certe

que requiruntur ad fascinū cōstruendū p marito suo q̄ repudiat eam: r vult facere incārationes
 r carmina ad mouedū r mutandū animū mariti sui vt cōuertat ad eā: r p̄cipit ancille sue affer-
 re aquā r circūdare altaria de vitta. i. de fascia vel benda: r debz vitta scribi p duplicē tt. **¶** Ver-
 benasq̄. **¶** Verbena a verberādo dicta est: qz est cōgrua in sacrificijs amoris: qz est generatiua
 lactis: r respicit māmillas. r inde pōt dici vberina: qz confortat vbera. vel verbena quasi ver-
 nena qz veridis sicut herbe. caste dicunt a virtute v̄trides: qz virtus non senescit. Antiquē ve-
 ro glose b̄nt verbenas. i. herbas illas vel folia oliue. **¶** Adole. i. incende vult infāma mascula
 tburā. i. fortia: q̄ sunt admodū testiculorū. **¶** Coniugis vt magici. i. da mibi p̄dicta vt possim p-
 nertere sensus sanos coniugis mei. **¶** Sanos. i. nō amātes: qz per cōtrariū amantes dicunt in-
 sani: r non amatores sunt sani sicut erat dapbnis: r tullius ad vxores suas repudiatas. **¶** Nihil
 hic nisi. i. non dubito quin reuocē ad amorē meū dapbnim si fiant incantationes vel carmina.
¶ Ducite ab vbe. i. scio qz carmina cōpellent dapbnim redire a ciuitate ad domū rusticaz r pa-
 storalem versus vxorem suam. **¶** Carmina vel celo. facit argumentum ad pbandū a fortiori
 qz carmina possunt mutare mentes hominū: quia carmina possunt facere qz luna descendat de
 celo: qz sortilegi dicunt qz quādo luna est in defectu ipsa non est amplius in celo: sed descendit in
 terram per incantationes mulierū: luna enī habet potestatem in celo sup terram r in inferis: r
 ideo d̄r in eneyde tria virginis ora dyane: dicitur luna quasi lucentius vna. **¶** Carminib' circe
 facit aliud argumentū: quia circe filia solis mutant socios vltis in bestias per suas incanta-
 tiones r per sua carmina. **¶** Frigidus in pratis. carmina nedum mutant sensum immo faciunt
 serpentes venire ad incantatozem: ita etiam faciam amatozem meum venire ad me. **¶** Terna
 tibi. Dic incipit facere fascinum circundando altare triplici litio. Et dicitur litium quasi liga-
 tium per qd ligant stamina textorū intricata. ideo cōuenienter vitur litio ad incantandū ama-
 tores r ad intricandū eos: erant ter tria litia tribus coloribus: scilicet tria rosea r tria alba et
 tria nigra: sic erant nonem sicut in principio misse nonies dicitur kyrieleyson r̄. dyabol' enī
 vult suum sacrificium fieri sicut diuinum. **¶** Effigiem duco. quia incantatrices r malefici facie-
 bant duas ymaginez: vnam de luto r aliam de cera: quas ymaginez ducebant ter circa altare
¶ Numero deus. Assignat causā quare dicit ter: quia deus gaudet numero trenario vel impa-
 re cuiusmodi est ternarius qui est diuinus numerus et perfectus. habet enim principium medi-
 um r finem: sed poete hoc dixerunt de ecate vel luna que habet tres potestates vt dictum est
 ppter perfectionem dicti numeri ternarij. **¶** Necte tribus. loquitur vxor tullij ad ancillam suā
 dicens: facias in quolibet colore predicto tres nodos r sicerunt nonēz nodi r dicas ego necto
 vincula amoris: et ē mod' incantādi sortilegarū. **¶** Lim' vt bic. Dic ponit aliud misterium sa-
 crificiorum paganorum. Prius enim dictum est qz fiebant due ymaginez: vna de luto r alia de
 cera: nunc facit orationem depicando qz sicut vnus et idem sol durescit lutum: et liquefacit
 ceram: ita vnus r idem amor reddat cor istius amatozis molle et tenerum: r postq̄ conuersum
 fuerit cor amatozis in amorem meum possit confirmari r solidari sicut lutum solidatur a sole.
¶ Sparge molam. Tangit aliud misterium quod fiebat a maleficis antiquozum: quia fiebat
 quoddam pulmentum ex sale et farina quod dicebatur mola salsa que aspergatur sup sacrificiū
 r ignem holocausti. ignis autem ille fiebat ex lauro que est arbor viridis sicut amor r cum sub-
 p̄ure quod est vehementer ardens r inflammabile. Et intelligitur per bitumē qd generatur ex
 fulmine circa babylonem vbi cadunt multa fulmina: r est quedam terra tenax ad significandū
 tenacitatem amoris. **¶** Dapbnis me malus. Verba sunt ipsius qui faciebat maleficium. id est
 sicut ego vxor amore dapbnidis: ita ego propter eum vram istam lauruz. **¶** Talis amor. Loqui-
 tur optatiue. i. vtinam dapbnis habeat talē amorem: sicut buccula. i. parua vacca vel iuuenca
 que est fessa querendo taurum per nemoza r lassā p̄cumbit in riuo frigidorū ibi remaneat tota
 nocte: sic contingat dapbnidi amare me ardentē: r ego nolim sibi dare remedium p artes ma-
 gicam: nec me sibi iungendo: quia istis duobus modis refrigeratur amor. **¶** Das olim etuitas
 Dicit qz dapbnis sibi dimisit quedam vestimenta sua in pignus sui amoris: que ipsa vult nunc
 sepelire in introitu domus: qui est locus sacer r dicatus velle: scilicet dee ignis: dicit qz ista ve-
 stimenta debent sibi dapbnidi reddere in virtute artis magicę: r facit prosopopeiam loquē-
 do ad rem irrationabile cū dicit. terra tibi mando. **¶** Das verbas. Ponit fiduciā in suo ope: qz
 herbe sunt p̄ntibus insula vbi sunt optima venena. **¶** Ipse dedit meris. id est ille qui fuit opti-
 mus magister docuit illam. **¶** Dis ergo. Confirmat per experientiam qz ars sua est efficax cum

ipsa tam mutauit boies in lupos. ipsa etiam vidit q̄ meris pastor magicus renouabat aias a sepulchris et resuscitabat mortuos et trāsserebat segetes vnius agri in alium agrū. ¶ Fer cineres Postq̄ laurus et ymagines p̄dicte sunt redacte in cinerē illa dñā p̄cepit ancille sue asferre cineres et p̄ficere eos retro caput suū in riūū fluentē et nō respiciat retro ad significandū q̄ malicia daphnidis sit deleta et nunq̄ redeat amplius in suū errorem nec amplius dimittat vxorem suam vel iubet q̄ nō respiciat retro ne videat deos qui sunt in sacrificio. q̄ effi ab boibus nolunt ut deri nisi miraculose et supnaturaliter. Nihil ille deos. i. daphnis dicit deos nō curare de istis inferioribus sicut opinant̄ epicurei: nec credit q̄ carmina possint immutare mētes boim: s̄ ego p̄babo sibi cōtrariū et ipm̄ reducā ad me. ¶ Aspice corripuit. Loquit̄ ancilla ad dñā dicens: vide quō ille cinis sponte sua sine igne inflammat altaria q̄ diu ego retardo ipm̄ p̄ficere retro me si cūdi iussit: nescio quid significat: q̄ bylas catulus noster forit̄ clamat in lumine vbi sunt abscōndita vestimēta in terra. q̄si dicit̄ est. terra tibi mādō. ¶ Credim? Iste rextus reperit varius q̄ quidā b̄sit en qui amāt: alij habēt an q̄ amant: videt̄ esse melius capiēdo an disunctiue p̄velit̄ est trocheus in scdo pede hexametri: nam en q̄ et p̄ma de amāt faciūt trocheū faciēdo syna limphā nō obstante doctrinalis regula. Sed nulla dā. q̄ ille liber factus est multo ante alexandrum qui locutus est fm̄ vsū metrificādi modernū: vult ibi dicere ancilla vel poeta sub eius persona q̄ nescit quid est de illis magicis et de visionib⁹ q̄ illic sunt: sed credit q̄ ipsi amatores estimant et somniant tales visiones fantasticas in quo notat q̄ virgilius purgat se a talib⁹ magicis incantationibus. ¶ Parcite ab vrbe. i. nolo amplius carminare quia iam certa sum q̄ daphnis venit ab vrbe ad me.

Pu. Virg. Na. Egloga nona. Lycidas

Qlo te meri pedes: an quovia ducit in
vrbem?

que ciuitas erat iuxta cremonā ciuitatē: cremona fauebat antonio cōtra augustū: s̄ capta fuit ab augusto violētē: et dedit ea august⁹ suis militib⁹: et quilla possessio nō erat satis ampla data est eis mātna quā dure tractauerūt: sic q̄ arrius cēturio voluit interficere ḡgilij volentē descendere agros suos: et coactus est ḡgilina relinquere locū et dimisit pcuratorē suū cui ordinauit facere de possessionibus qd̄ melius est: et obedire illi tyrāno donec fieret aliqua alia bona p̄uisio. Et fingūt̄ hic duo pastores. s. lycidas et meris. pcurator ḡgilij et querit lycidas a meri: quo vadis vel ad quem locum pedes tui portant te? vtrum ne ad vrbe?

¶ Construe. O meri. i. o pastor: quo. i. ad quē locū pedes tui ducunt te. an. qu. i. ad quē locum via ducit te an in vrbez. ¶ Quo te meri. Hec est nona egloga i qua narrāt̄ calamitates man tue ciuitatis de qua fuit ḡgilij.

Q lycida viui per: enimus: aduena nostri

(Quod nunq̄ veriti sumus) vt possessor agelli

Diceret: bec mea sunt: veteres migrate coloni.

Nunc victi tristes (quoniam fors omnia versat)

Ilos illi (quod nec bene vertat) mittim⁹ bedos.

num bedoz quod non bene vertat. id est proficiat: quia fors. i. fortuna versat. i. mutat omnia. ¶ Q lycida viui. Respondet meris. o lycida vix viximus vsq̄ ad istam miserā quam nunq̄ sperauimus. s. q̄ extraneus hō audet dicere: veteres migrate coloni ab isto agro q̄ non est v̄ sed noster. ¶ Et q̄ notat̄ q̄ nunq̄ veriti sum⁹: q̄ iacula p̄uisa minus ferūt: et lentius ledit quicqd̄ inuidim⁹ ante. nō nūc victi tristes portamus bedos et dona illi aduene tyrāno: quod donum nō vertat sibi in bonū s̄ sibi male. p̄ficiat. q̄ fortuna oīs versat: s̄ vtinā istud ḡstat in penis. Ly.

Construe. Equidez. id ē certe
ego audieram menalcas vestrū
seruasse. i. retinuisse omnia scz
predia carminib' ea parte scilz
qua colles incipiunt subducere
se. i. in campos dissoluitet qua
montes incipiunt dimittere. i.
deorsum mittere iugum. i. simi-
litate cliuo molli. i. ascensu dulci vsq; ad aquā r vsq; ad cacumina. i. summitates sagi. i. illi' ar-
boris antique. **C**erte equidem. Respondet lycidas r querit quomodo potest hoc fieri: ego
audieram q; vester menalcas. i. virgilius tuebatur totam mantnam r descripsit illam patriam
r fines eius r situationem.

Construe. Serus est q; tu au-
dieras r fama. i. rumor fuit: sed
nostra carmina tantū valent. i.
possunt inter tela martia. i. in-
ter facta bellicosa: q;ru3 boies
dicunt columbas. i. illas aues
chaonias. i. epiroticas valere
ipsa aquila. i. aue illa veniente
quod nisi cornix. i. illa auis mo-
nuisset sinistra ab ilice. i. a quer-
cu caua. i. concava me **Q**uērim
incidere. i. abscindere lites no-
uas. i. magnas lites cōtra cētū

tionem quacūq; scilicet ratione: nec tuus meris viueret hic. i. mantna: nec ipse menalcas viue-
ret hic. i. in mantua. **C** Audieras. Respondet meris. bene potuisti audire r verum fuit q; virgi-
lius erat bene dilectus ab augurio propter sua carmina r erat et mantua recommen data p vir-
gilium: sed nunc in furore belli carmina nibil profunt sicut non valet paruum augurium adue-
niente maiore. nam in chaonia silua grecie in qua columbe dant responsa r auguria si superue-
niat aquila tunc cessat augurium columbe. **Q**uod nisi me. Siego non preuidissem mihi ego
r menalcas fuissemus nunc mortui. sed p auguriū cognouimus q; non debebamus resistere da-
rio centurioni: r ponit modum auguri: quia cornix que est auis garrula r q; aliqui innadit alias
aues descendit a sinistris super ilicem concavam: quod fuit nobis augurium q; armigeri garru-
li descenderent sup ilicem. i. sup mantua patriā fertilem: q; descendit a sinistris: ideo erat ma-
lum signū: r arbor cōcava signabat incolas esse frustraturos bonis suis: r quia malum est cōtra
augurium recalcitrare: ideo cognouerunt meris r menalcas q; non debebant resistere litibus
immo recedere. iuxta illud catbonis. Cede locum lesus rē.

Construe. **B**eu. i. pro obdolor tan-
tum scelus. i. nephas cadit. i. in-
cidit in quenq;. **B**eu o menalca
tua solatia sunt pene. id est qua
si simul tecum. i. cū teipso rapta
id est excepta a nobis q; caner-
et. i. cantaret nymphas. i. car-
men buccolicū si virgilius fuisset
mortu' r q; pargeret. i. coopt-
ret humū. i. terrā herbis florēti-
bus: aut q; iduceret. i. tegeret
fontes vmbra viridi. aut q; ca-
neret carminā q; ego tacitus sub
legi. id est furatus sum tibi nup-
cum. i. quando ferres. id ē dūce

Certe equidem audieras qua se subducere colles

Incipiunt: molliq; iugum demittere cliuo

Usq; ad aquā: r veteris iā fracta cacumina sagi

Omnia carminibus vestrum seruasse menalcam.

C Meris.

Audieras: r fama fuit: sed carmina tantum

Nostra valent lycida tela inter martia: quantum

Echaonias dicunt aquila veniente columbas.

Quod nisi me quacūq; nouas incidere lites:

Ante sinistra caua monuisset ab ilice cornix:

Nec tuus hic meris: nec viueret ipse menalcas.

Beu cadit in quēquā tantū scelus: beu tua nobis

Pene simul tecum solatia rapta menalca:

Quis caneret niphās: q's humū florētib' herbis

Spargeret: aut viridi fontes induceret vmbra:

El que sublegi tacitus tibi carmina nuper:

Cum tu ad delicias ferres amaryllida nostras.

Tityre dūz redeo (breuis est via) pasce capellas:

Et potum pastas age tityre: r inter agendum.

Occurrere capro (cornu ferit) ille caueto.

re pasce capellas dum redeo. i. reuertor. et via est brevis. et o tityre age. i. duc capellas id est pasce id est saturas potum. i. ad potandū. et inter agendū id ē dū tu ducis caueto. i. caueas occurrere. i. obuiare capro. i. arrio: quia ille arrius ferit. i. nocet cornu. i. gladio. ¶ Deu cadit. Lycidas admirando condolet quomodo pōt esse tyrannus tam crudelis q̄ interficeret virū tam solē. nem sicut erat virgilius qui non fuerat ad huc carmina sua imo fuissent mortua cū eo. ¶ Quis caneret. i. si virgilius fuisset mortuus quis fecisset bucolica et georgica et agriculturas. ¶ Vel q̄ sublegi. ¶ Singit em̄ se sustulisse virgilio sua carmina qū virgili' ibat ad amaryllida. i. romam q̄ dicitur amor transponēdo litteras. ¶ Tityre dū redeo etc. Dic virgilius recōmendat suas possessiones suo procuratori: q̄ virgilius vadit romā et statim redibit: quia brevis via est: et spera bit badere prouisione et remediū ab angusto celare contra tyrannū arriū. ¶ Et inter agendum iterum debes agere illud qd sequitur: scz occurrere vel obuiare capro scz arrio. sed caute agendum est ei blandiendo et nō rigorem faciēdo: q̄ ille caper cornu petit vel ferit: quia percutit de gladio. Occurrere est frequentatiuū de occurro.

¶ Meris.

¶ Cōstrue. Immo q̄s cātasset b carmīa q̄ ip̄e virgili' canebat. i. cōponebat varro. i. illi ducit: nec dū p̄fecta. i. q̄ nō erāt cōpleta. o varre. i. o dux: cygni. i. poete cātātes ferēt. i. portabūt tuus nō mē sublime. i. nobile ad sydera: modo. i. dū modo mantua. i. nostra ciuitas superet. i. sup̄sit nobis mātuanis. dico mantua vi-

Immo bec que varro: necdum perfecta canebat.

Carre tuū nomen (superet modo mantua nobis:

Mantua ve misere nūmū vicina cremone)

Cantantes sublime ferent ad sydera cygni.

cina. i. propinqua nūmū cremone. i. illi oppido. ¶ Immo bec. Pri' dicit lycidas. quis caneret nymphas. hic dicit meris. quis caneret carmē qd ego incepti varro amico meo qd nō est ad huc limitatū nec perfectū. et intelligit eneydē quā facere p̄posuerat in bonorē celaris. ¶ Carre tuum nomē. i. nunc maneat nomē tuū nobis. p̄picium vt tantūmodo nobis reddatur mantua. ¶ Mantua ve misere. i. desleo miserā mātuē q̄ nullo modo malefecit cōtra augustū: sed patitur multa dāna. p̄pter vicinitatē cremone ciuitatis q̄ tenebar p̄tē antbonij. ¶ Cantantes o varre fac reddere mantua et cygni. i. poete candidi lenabunt nomē tuū vsq̄ ad astra.

¶ Zy.

Sic tua cyneas fugiant examina tatos:

Sic cythra paste distentent vbera vacce:

Incipe si quid habes: et me fecere poetam

Pierides. sunt et mihi carmina: me quoq̄ dicunt

Gratem pastores: sed non ego credulus illis.

Nam neq̄ ad huc varro video: nec dicere cyma

Digna: sed argutos inter strepere anser olores:

ta. s̄ ego tāq̄ anser video: strepere. i. strepitū emittēre iter olores. i. cignos argutos. i. sonoros ¶ Sic tua. Dic lycidas adiurat meri vt dicat vñ carmē. et ē mos loquēdi sicut si diceret sic de' re adiunget. tua. i. et oro q̄ oia tua p̄sent et q̄ oēs apes tue fugiāt tatos cyneas. i. cyne regio nis. s. pris grecie vbi sūt mlie taxi arbores pessifere apib'. de p̄cor: et v vacce tue p̄ pastū repleā tur lacte. et iō incipe si qd bēs. i. dic si scis aliqd carmē: q̄ ego libēter audīā. nā ēt ego sū poeta et mlie fecerūt me poetā. ¶ De q̄. Loquit bñlitter nec audet se dicere poetā s̄ solū q̄ pastores

reputat eū talē: nec andet dicere q̄ vīri sapientes reputauerūt eū vatē. Virgilius eū fuit poe-
ta verecūdius: sicut dictum est in principio huius libri. Sed non id est non credo pastorib⁹: nā
neq; r. Varrus fuit magnus poeta: ideo sibi magis crederē q̄ pastoribus. nec videoz esse di-
gnus dicere carmina digna cynna qui fuit antiloquus poeta. sed videoz interstrepere id est di-
scordanter canere vel imperfecte sicut anser canit inter olores vel cygnos qui optime cantāt.
et dicit argutos olores. i. sonoros sicut prius. Forte sub arguta.

¶ Me.

¶ Construe. id quidē ago. id est
cogito apud me facere aliquid
carmen. o lycida ipse tacitus co-
gitabundus voluto. i. cōsidero
mecum. si valeā. i. si possim me-
minisse illorum carminū. r. car-
men meū non est ignobile. i. in
utile. o galathea id est o amica
buc ades id est venias. quis nāz
ludus. id est que delectatio est i
vndis id ē aquis. r. hic ver. i. tē-
pus purpureum. i. delectabile ē
apud nos. r. bumus. i. terra fun-
dit. i. spargit varios flores cir-
cum flumina id est in circuitu flu-
uiozum. et ppl's illa arbor can-

Id quidē ago: r. tacitus lycida mecū ipse veluto.

Si valeam meminisse: neq; est ignobile carmen.

Huc ades o galathea: quis est nā ludus in vndis?

Hic ver purpureum: varios hic flumina circum

Fundit bumus flores: hic candida populus atro

Imminet: r. lente texunt vmbacula vites.

Huc ades: insani feriant sine littora fluctus.

dida iminet antro. i. in fovea. r. vites lente. i. flexibiles texunt. i. componunt vmbacula. o buc
ades id ē venias: r. fine. i. pmitte vt fluctus insani. i. magni feriant. i. tangant littora. ¶ Id qdē
Loquit meris. ego etiā cogito apud meipm aliqd carmen glorificū in memoriā mei et cesaris
si possum memorari: q; tribulationes mundane impediūt memoriā. ¶ Huc ades. Nūc inno-
cat galatbeam q̄ fuit vna nymphaarum quā amavit ciclops: r. vocauit eam vt dimissis fluctib⁹
veniret ad ipm super terras. dicit ergo. O galathea amica mea. i. cesar buc ades. i. respice nōs
mantuānos: quia non est delectatio in vndis sicut in terra vbi sunt flores et flumina r. arbores
vmbrose r. vites. Veni ergo r. pmitte fluctus furiosos vbertate littora.

¶ Ly.

¶ Construe. o meri quid facis de
illis carminib⁹ q̄ ego audieram
hoc dicto te cantāte solum sub
nocte pura. i. serena: r. ego me-
mini nūeros. i. metra si teneres
i. si haberē in mēte vba. ¶ Quid
q̄. Loquit lycidas. o meri quid facis de illis carminib⁹ q̄ ego audiui te facere tota nocte: q; be-
ne audiui sonū r. numerū: scz q̄ faciebas versus ex metros: sed non potui distincte percipere ver-
ba tua. Vbi notat q̄ metra melius sunt in tēpore sereno: r. sub silentio.

¶ Meris.

¶ Construe sic. O daphni quid
id est quare suspicis ortus anti-
quos signorum id est stellarum
ecce astrum id est stella cesaris
dyonei id est venerei processit
id est ortum est. dico astrū quo
scz astro segetes id est frumēta
ganderēt id ē maturescēt frugi-
bus id est fructibus suis: et quo
astrum vna duceret. i. haberet in
collib⁹ apricis. i. amentis colores
O daphni insere. i. plāta pīros
id est illas arbores. nepotes id
ē successores carpēt tua poma.

Quid: que te pura solum sub nocte canentem

Audieram: numeros memini si verba tenerem.

Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus?

Ecce dyonei processit cesaris astrum:

Astrum quo segetes gauderent frugibus: et quo

Duceret apricis in collibus vua colorem.

Insere daphni pīros: carpēt tua poma nepotes:

Omnia fert etas: animus quoque; sepe ego longos

Cantando puerum memini me cedere soles:

Nunc oblita mihi tot carmina: vox quoque merum

Jam fugit ipsa: lupi merum videre priores:

Sed tamen ista satis refert tibi sepe menalcas.

carmina q̄ oblitus sum. ¶ Daphni quid. Hic loquitur meris ad daphnidē q̄ r̄it quare respiciebat stellas et p̄t̄ respōderi q̄ respiciebat astrū cesaris dyonei. i. de genere dyones: q̄ fuit fili? veneris. ¶ Astrū quo segetes. Hic est anadiplosis q̄ versus incipit sicut p̄cedens finitur: et est effec gestis expositio prioris: et est illud astrū quedā stella noua quā vidit augustus q̄n faciebat ludos funebres patris sui: et fuit visa in mense quintili quando segetes et vinee maturescunt: ille mē s̄s sortitur nomen iulij cesaris: et in hoc laudatur augustus cesar: et post illam laudem postulaf ab eo prosperitas in terra mantuanorum: non solū p̄ p̄sentibus: s̄ etia p̄ futuris nepotib? cui? digit. Inserere daphni p̄iros. ¶ Omnia fert etas. i. aufer per p̄iorē finem: et est sensus: nemo est p̄ petuus: imino nec memoria est perpetua nisi per pulchra gesta et magna beneficia: ideo orat cesarem: vt in vita sua faciat aliqua digna memoria post mortē. ¶ Sepe ego. Ego virgilius cantauit multis diebus blandiendo cesari. sed memoria tribulationis conturbauit sensus meos et oblitus sum carminum que feci: et non plus possum cantare q̄ ille qui efficitur rancus quem prius lupi viderunt. Philosophi enim dicunt q̄ quando lupus p̄us videt hominem q̄ videat ab illo efficit hominē visum rancum. vnde tractū est illud: lupus est in fabula. quando prius aduenit ille de quo fit sermo: q̄ tūc tacemus et efficitur muti. ¶ Sed tū ista. Locutus est h̄gilius de seipso sub persona meris: nunc idem facit persona menalce: et dicit o meri ego non possum cantare carmina oblita: sed menalcas ea cantabit.

Causando nostros in longus ducis amores.

Et nunc omne tibi stratum filet equor: et omnes

(Aspice) ventosi ceciderunt murmuris aure.

Hinc adeo media est nobis via: nāq̄ sepulchrum

Incipit apparere bianoris: hic vbi densas

Agricole stringunt frondes: hic meri canamus.

Ihic bedos deponere: tamen veniemus in urbem.

Aut si nox pluuiarū ne colligat ante veremur

Cantantes licet vsq̄ (minus via ledet) eamus.

Cantantes vt eamus ego hoc te fasce leuabo.

quia via. i. iter minus ledet: et vt eamus. i. sic eamus cantantes ego leuabo. i. allenabo te: hoc fasce. i. onere bedorum. ¶ Causando. Loquitur lycidas ad merum dicens: tu occupas tempus causando et allegando et differs amores nostros. i. illud qd̄ desidero audire. s. carmina: et nunc tempus est acceptabile ad cantandum q̄ mare est placatum: quod est signum serenitatis. in quo si significat spem salutis et recuperandi agros mantuanos: venti cessauerūt: et brevis est via vsq̄

¶ Lycidas. ¶ Construe sic. o meri tu ducis in lōgus. i. differs nostros amores. i. nostrā voluntatē causando. i. allegando: nūc officē equor i. mare stratū. i. trāquillū sillet i. iacet ibi: aspice oēs aure. id est vtri murmuris. i. tumultus ventosi ceciderūt hic. i. ab isto loco media via ē nobis: et sepulchrum bianoris. i. cōditoris man tue incipit apparere. i. videri a nobis. et o meri canam? hic vbi i. post q̄ agricole stringūt. i. cōcutiūt frōdes dēlas. i. folia magna: et o meri depōe hic bedos: tū nos veniemus in urbem. i. ad mantua: aut si veremur. i. astitimē? ne nox colligat. i. habeat pluuiā. i. ymbre: vsq̄ eamus cāntantes. i. leti licet. i. bonestū est

Egloga

ad mantuas. id est tribulatio finietur in breui. ¶ Namq; sepulchrum. Probat qd breuis est via ac si diceret ego iam video campanilia ciuitatis: sepulchrum bianoris fundatoris matne super cuius tumulum erat structa alta pinus. ¶ Hic vbi densas. Dicit hic est locus frondosus et delectabilis ad cantandum: ideo o meri depone bedos tuos et quiescamus. Veniamus in vrbes id est non obstante carmine habemus satis temporis vt veniamus de die in vrbes. ¶ Aut si id est si timeas noctem que adducit pluuiam vadamus semper cantando: et sicerit via breuis: et ego portabo onus tuum.

Veris.

¶ Construe. O puer define. id est cessa plura quererere: agamus illud quod nunc instat id est qd est necessarium. nos canemus carmina tu melius. id est multo meliora: cum ipse. i. cesar venerit

Define plura puer: et quod nunc instat agamus.

¶ Define plura. Loquitur meris ad licidam dicens qd non est tempus cantandi donec venerit cesar qui est impeditus in bello acciaco.

¶ Finis egloge none

¶ Construe. O aretbusa. id est omnia concede mihi hunc laborem extremum qz pauca carmina sunt dicenda. i. caneda meo gallo. i. amico meo sed carmina q ipsa lycoris. i. amica ipsius galli leget quis neget carmina gallo. i. in honores galli facta et sic i. sicut me inuabit dorys mater aquaru te adiunet quia labere. i.

Pu. Virgi. Mar.

Egloga decima et vltima

Extremum hunc aretbusa mihi concede laborem.

lycoris

Pauca meo gallo: sed que legat ipsa

laberis subter fluctus lycanos. i. subter mare siciliense: et dorys. i. mater aquaru amara. i. falsa non intermisceat vnda suaz. i. mare falsum tibi. o aretbusa incipe me cur et dicam. i. canam amores sollicitos. i. anxios galli. i. illi poete: cur capelle fime. i. biftes

Carmina sunt dicenda. neget quis carmina gallo?

Sic tibi cum fluctus subter labere lycanos:

nares pressas attodent. i. mordent vngula tenera. i. frutices teneras: et non canim. i. cantamur

Dorys amara suam non intermisceat vnda.

Incipe sollicitos galli dicamus amores:

surdus. i. non audientibus. filue ru dent. i. cantabunt nobis omnia o puelle nnyades q nemoza aut qui saltus. i. capi habuere. i. tenere

Dum tenera attodent fime vngula capelle.

Non canimus surdis: respondent omnia filue:

re vos cur gallus periret. i. morte retur indigno amore. naz neq iuga. i. summitates pnafi. i. illi montis: et pindi. i. elserius montis non fecere. i. non fecerunt

Que nemoza: aut qui vos saltus habuere puelle

Naiades: indigno cur gallus amore periret?

vobis vlla moram. i. aliquam tardationem: nec aganippe aonie. i. ille mons boetie non fecit vobis moram: lauri. i. ille arboris

Nam neq pnafi vobis iuga: nam neq pindi

Vlla moram face re: neq aonie aganippe.

mirice. i. alte arbores fleuerunt illum gallus: et menalus. i. mons pinifer. i. serenus pinu fleuit illum

Illum etiam lauri: etiam fluere mirice.

Pinifer illum etiam sola sub rupe iacentem

Menalus: et gelidi fleuerūt saxa licet.

Stāt et oues circum: nostri nec penitet illas.

Nec te peniteat pecoris diuine poeta,

Et formosus oues ad flumina pauit adonis.

Venit et opilio: tardi venere subulci.

Cludus bybernauit de glande menalcas.

Omnes vnde amor iste rogant: tibi venit apollo:

Salle quid insanis? inquit tua cura lycoz

Perq̃ mīues aliū: perq̃ bozrida castra secuta est.

Venit et agresti capitis siluanus bonore

Flozentes ferulas et grandia lilia quassans.

Pan deus archadie venit: quem vidimus ipsi

Sanguineis ebuli baccis nūmioq̃ rubentē:

Et quis erit modus? inquit: amor nō talia curat.

Nec lachrymis crudelis amor: nec gramia riuus:

Nec scitiso saturantur apes: nec fronde capelle.

Tristis at ille tamen cātābitis archades inquit.

Montibus bec vestris soli cantare periti

Archades: o mibi tum q̃ molliter ossa quiescent.

Vestra meos olim si fistula dicat am ores.

Atq̃ vtinam ex vobis vn⁹ vestriq̃ fuisset:

Aut custos gregis: aut mature vinitoz vne.

sola rupe. i. deserto scopulo et sa
ra. i. lapides licet. i. montis ar
cbadie gelidi. i. frigidi fleuerūt
illū: oues stant. i. sunt circum
illū gallum: nec penitet illas. i.
oues nostri. O poeta diuine. i.
o ngili nec peniteat te ngiluz
pecoris. s. scribere bucolica: et
adonis. i. ille pastor formosus.
i. pulcher pauit. i. nutrit oues
ad flumina: et opilio. id ē doctor
bonum venit et subulci. id ē custo
des porcorū tardi. i. stulti vene
re et manalcas vuid. i. pinguis
de glāde biberna. i. byemalīve
nit: oēs rogāt. i. interrogant
vñ iste amor pcessit: et apollo. i.
ille de⁹ venit tibi. i. a te et ipse a
pollo inq̃t. i. dixit o galle. qd in
sanis: lycoz. i. amasia tua ex
stēs tua cura. i. tu⁹ amor secuta
est aliū. s. marcū anthoniū: p ni
ues. i. tempe frigido: et p castra
bozrida. i. aspera: et siluanus. i.
deus quassans ferulas florētes
et lilia grādia venit: et pan deus
archadie venit. i. accessit quem
id ē pana ipsi. i. nos vidim⁹ ru
bentem. i. rubicūdū baccis san
guineis. i. fructibus talem colo
rem habētib⁹ ebuli illi⁹ herbez
ipse pan inquit. i. dixit quis mo
dus erit amor: amor non curat
talīa: et amor non saturatur la
chrymis. id est gemitibus: nec
gramina. i. herbe saturantur ri
uis. i. aquis: nec apes saturātur
citiso. i. illo floze: nec capelle sa
turantur. fronde. i. folijs. tamē
ille gallus tristis. i. mestus inq̃t
o archades vos pastozes canta
bitis: vos inq̃ archades pasto
res qui estis soli periti. id est do
ctri cātare bec carmina in vris
mōtib⁹. o. i. o pro q̃ molliter
ossa quiescēt. i. q̃tum molliter
ego cubabo tū. id ē tunc si fistu
la vestra dicat. i. canat oliz. i. in
futurum meos amozes. i. meas
voluptates: atq̃ vtinā ego gal
lus fuisset vnus ex vobis pasto
rib⁹ aut custos vñ gregis aut
vinitoz. i. collector vne mature

certe siue pbyllis. i. amica mea
 siue amyntas. i. ille puer esset
 mibi siue quicūq; furor. i. amor
 iaceret. i. quiesceret mecū inter
 salices. i. illas arbores sub vite
 i. vinea lenta. i. flexibili: qđ tu
 si amyntas est fuscus. i. niger ⁊
 viole. i. flores nigrescūt ⁊ vac-
 cinia. i. illi flores sūt nigra pbyl-
 lis. i. amica mea legeret. i. collig-
 eret certa. i. coronas mibi: et
 amyntas cantaret o lycozi fon-
 tes gelidi. i. frigidi sunt bic. i. i
 hoc loco: ⁊ prata mollia. i. dul-
 cia sunt bic ⁊ nem⁹ est bic ⁊ ego
 cōsumerer euo. i. tecum cōsum-
 rem etatez meā: nūc amor insa-
 nus. i. magn⁹ martis. i. dei belli
 duri. i. crudelis detinet morat
 me gallū in armis. i. in p̃lis in-
 ter tela media. i. i medio bello-
 rum: ⁊ etiā detinet inter hostes
 i. inimicos aduersos. i. p̃trarios
 o lycozi tu es p̃cul a patria. i. a
 roma nec sit mibi credere tantū
 i. vtinā nō possem credere qđ il-
 lud esset vez. ab interiectio do-
 lentis dura. i. crudelis vides ni-
 ues alpias: ⁊ vides frigora rbe-
 ni. i. illi? fluij: ⁊ tu sola sine me
 vides: ⁊ ego metuo talia ne fri-
 goza ledāt te: ⁊ ne glacies aspa-
 secet. i. scindat tibi plātas mol-
 les. i. pedes teneros: ⁊ ego mo-
 dulabor. i. canam carmina pasto-
 ris ficuli. i. tbeocriti auena. i. sti-
 lo tenui: qđ carmina sunt mibi cō-
 dita. i. composita versu. i. meri-
 to calchidico quo vsus est eu-
 phorion certum est. i. decretus
 est me malle pati. id ē velle ma-
 gis tolerare in siluis. id ē in ne-
 moribus inter spelea. i. cubicu-
 la ferarū. i. bestiarū: ⁊ certus est
 mibi. i. magis volo incidere. i. i
 sculpere meos amores. i. caria
 de amoribus facta arborib⁹. i.
 corticibus arborū teneris. i. re-
 centibus: ille arbores crescēt
 id est surgēt: vos amores cre-
 scetis. ⁊ interea ego lustrabo. i.
 circundo menalia. illuz montē
 cū ñpbis mixtis cōcomitatib⁹

Certe siue mibi pbyllis: siue esset amyntas:

Seu quicūq; furor: qđ tu si fuscus amyntas:

Et nigre viole sunt: ⁊ vaccinia nigra:

Tecum inter salices lenta subvite iaceret:

Certa mibi pbyllis legeret: cantaret amyntas

Bic gelidi fontes: bic mollia prata lycozy:

Bic nemus. bic ipso tecum consumerer euo.

Nūc insanus amor duri me martis in armis

Tela inter media: atq; aduersos detinet hostes.

Tu procul a patria: nec sit mibi credere tantum.

Alpinas ab dura niues: ⁊ frigora rbeni:

Ne sine sola vides: ab te ne frigora ledant:

Ab tibi ne teneras glacies secet aspera plantas.

Ibo: et calchidico que sunt mibi condita versu

Carmina pastoris ficuli modulabor auena.

Certum est in siluis inter spelea ferarum

Malle pati: tenerisq; meos incidere amores

Arboribus: crescent ille: crescetis amores.

Interea mixtis lustrabo menalia nymphis:

Decima

Aut acres venabor apros: non me vlla vetabunt

Frigoza partbenios canibus circūdare saltus.

Jam mihi per rupes videoꝝ lucosqꝫ sonātes

Ire libet partbo torquere cydonia cornu

Spicula: tanqꝫ bec sint nostri medicina furoꝝis:

Aut deus ille malis hominum mitescere discat.

Jam neqꝫ amadriades rur sus: nec carmina nobis

Ipsa placent: ipse rur sus concedite filue:

Non illum nostri possunt mutare labores:

Nec si frigoribus medijs bebrumqꝫ bibamus:

Scythoniaſqꝫ nives hyemis subeamus aquose.

Nec si cum moriens alta liber aret in vlnio:

Ethiopum versemus oues sub sydere cancri.

Omnia vincit amor: et nos cedamus amori.

Nec sat erit diue vestrum cecinisse poetam:

Dum sedet: et gracili fuscillam textit bibisco.

Pierides vos bec facietis maxima gallo:

Ballo cuius amor tantum mihi crescit in boras:

Quantum vere nouo viridis se subijcit aln?

Surgamus: solet esse grauis cantantibꝫ vmbra,

Iuniperi grauis vmbra: nocēt et frugibꝫ vmbre.

Ite domū ature venit besperus ite capelle.

la berba gracili. i. o pierides muse vos facietis bec carmina maxima gallo. cuius amor tñ cre-
scit mihi virgilio in boras id est singulis boris: qꝫtum alnus. i. illa arbor viridis se subijcit id ē
surgit nouo vere id est quando nouū ver incipit venire. Surgamus. i. nos pastores recedamꝫ
quia vmbra solet esse grauis. i. molesta cantantibus. et vmbra iuniperi est grauis. et vmbre no-
cent frugibus. i. segetibus. o vos capelle ite sature. i. sariate domū. quia besperus. i. illa stellave-
nit id est appropinquat et iterum ite. ¶ Extremū. Nec est decima egloga cui preponitur talis ti-
tulus conquestio de agris cum gallo cornelio. Vbi sciendū est qꝫ hic tangitur de amore inēsu-
rato galli corneli ad lycorin meretricem: per quem amorem excessiuum pōt etiam intelligi a-
mor excessiuus virgilij ad agros mātnanos. et capit hic lycoris vna meretricis. p. alia. f. cirrhoidi

ant ego venabor id est agitato
apros acres. id est feroces. et nō
vltra frigoza vetabunt. i. probi
bebunt me circūdare saltus
partbenios id est filuas archa-
dicas cum canibus. et ego vide-
or mihi ire per rupes id est p̄sa-
ta abrupta et per lucos sonātes
id est p̄ nemora resonantia: qꝫ li-
bet id est placet mihi torquere
id est emittere spicula sydoma
id est tela cretensia cornu par-
tbo id est arcu quo virebantur
partbi vt bec spicula sint medi-
cina nostri furoꝝis. aut ille deus
id est ipse amor discat mitescere
re id est misse esse malis homi-
num id est sollicitudinibus ho-
minum iam amadriades id est
dee floꝝuz nec carmina ista pla-
cent nobis: et ipse filue. i. vos
nemora rur sus. i. iterum conce-
dite id est recedite a me. nec no-
stri labores possunt mutare id
est variare illum amorem etiaꝫ
si bibamus bebrum. i. illum flu-
uium frigoribus medijs. i. i me-
dio hyemis. siue subeamus id ē
sub intremus nives scythoniaſ
i. illius montis thracie hyemis
aquose plene aquis: nec si versemus
id est id est pascamꝫ oues et hyo-
pum sub sydere cancri. i. illius
signi. cum id ē qñ liber. i. coꝛtet
morians id est deficiens aret. i.
deficcatur in vlnio alta. Amor
vincit omnia. et nos cedamꝫ. i.
demus locum amori. o diue id
est muse sat erit. id est sufficet
vobis vestruz poetā. i. virgilij
cecuisse bec carmina buccoli-
ca dum sedet. i. q̄scit et textit. i.
componit fuscillam id est illud
instrumentum bibisco id est il-

Egloga

Unde iste gallus fuit primus prefectus egypti. et in principio fuit multus carus cesari: sed postea fuit suspectus de falsa conspiratione contra augustum: et ideo tandem occisus est. Iste gallus fuit magnus poeta qui transiit in ephorionem de greco in sermonem latinum. sed impatienter amavit cytheridem meretricem: que ipso spreto secuta est anthonium euntes ad galliam: unde multum doluit gallus: et ipsum solat virgilius: quod ipsum plurimum diligebat inter quos? liber georgicorum a medio usque ad finem factus est in honorem eius. sed iubente cesare virgilius mutavit laudes suas in fabulam de aristeo. Ista est egloga remansit integra quod si bene inspicatur magis vituperat gallum quam laudet propter amorem superfluum. vituperat etiam anthonium quod contra statum romanum tenuit in castris suis meretricem illam. Exercitus enim dicebat castrum: et erant milites dicebantur castrenses: a castitate quam debebant observare. nec erat licitum ducere mulieres in arma. Dicit ergo virgilius musam sicilie arethusam et petit auxilium theocriti qui fuit ficulus iuxta illud carbonis. Auxilium a notis etc. Unde arethusa fuit nymphe mutata in fontem qui sub mare defluit in alpheum fluvium exinde insule grece. Similiter alios fuit e contra. scilicet ille fons defluit ab alpeo. et est penultima longa hoc nomine arethusa sicut creusa: quia vir rationem latinam ita res se habet licet sim grecos corripitur: ut dicit serenus. Dicit ergo virgilius o arethusa musa da mihi potestatem faciendi hunc extremum laborem. id est ultimam eglogam. non quod carmen sit poete laboriosum. sed quod nymphe sunt caste: ideo facere carmen de superfluo amore meretricis videtur eis contra suam naturam laboriosum. ideo non rogat ab illa nymphe nisi pauca carmina cum dicit. Pauca meo gallo amico meo. que carmina nolo legi a lyco: id est a cytheride que nunc est cōis sicut olim fuit licoris. quis neget carmina gallo qui libenter dedit aliam carniam quia fuit poeta sicut dictum est. Sic tibi cum fluctus. Sic verecunde cōiurat illam nymphe arethusam dicens. o arethusa sic velis me adiuvare sicut est propitia dorys mater aquarum. et est feminini generis propter deas. pro fluvio est masculini generis. Illa enim dorys te adiuvat qui laboris id est de fluit subter mare siciliense veniendo de elide in siciliam ut dictum est: quia dorys mater aquarum non permittit mare salum permisceri tibi. Incipe. id est arethusa incipe mecum et dicam? amores curiosos et impatientes galli. Dum tenera. id est dum capre nostre pascuntur virgulta tenera. vocat autem capra fimas quia habent nares depressas. Non canimus surdis. id est non debes dimittere carmen propter defectum audientium quia silve audient illud. quod probatur quia respondent ad omnia carmina nostra per sonum qui dicitur echo: qui est vox reflexa. Que ne mora. Sic loquitur tanquam suspensus de hoc quod tantus poeta sicut erat gallus impatienter amavit. quia musae poetice que amant castitatem debuerunt preferuisse suum vatem ab immersione in amorem superfluum. ideo fingens illas abesse gallo dicit. ubi erant tunc quando gallus tantus poeta submersus est in amorem illum. et dicit nayades capiendū unam speciem pro alia: quia orades sunt decem montium et nayades sunt decem fontium. Indigno amore id est in iusto vel indigno tali viro. Nam neque pernaui. id est ubi eratis tunc quod non eratis in monte pnafo thesalie neque in monte pyndo thracie: nec vos detinebant alii montes thracie. Laonie agamippe. Illi est lauri. id est quod dimissis est perire quod deflēt arbores silve pecora et pastores magni et parvi et montes archadie. scilicet lycens etc. Stant et oves. id est oves etiam circūdant gallum plangētes eum. nec illud est ubi verecundia. scilicet fuisse pastorem omnium vel fecisse carniam buccolicam: quod et ego Virgilius. non verecundior si milia fecisse. ergo gallo o diuine poeta non te decet penitere. Et formosus. Arguit a fortiori quod adonis amavit? veneris pulcherrimum? pastor servavit oves iuxta fluvium fecit buccolica carniam. Venit et opilio. id est pastor omnium circūdidit gallum plangēdo ipsi subulci. id est pastores porcorum. et dicit subulcos est tardos: quod porci tardē vadūt ad capos. Quid? id est plenus? humore sicut vna humore plena est vuida? sic menalcas pastor rusticus venit ad silvas bibernas ubi sunt pleni glades. Oēs vni amor. oēs isti pastores interrogabāt gallum vni venit sibi iste amor? ipatēs. et nedū venerūt ad eum pastores: sed etiam quādiū qui fuerūt amatores. venit enim apollo dicens: gallo quod isanior? quod lyconis quod est tua cura. tu? amor sequit alium in gallia: sic satue agis eam diligēdo: quod ipsa non te diligit. Et prope horrida castra. hoc dicit in deffatione anthonium. apollo fuit amator danes. pan de? archadie amavit? syringā et silvan? de? nemorum amavit cupressus. non venerūt ad cōsolandum gallum amatores. Silvan? non venit sine via pro fructibus quasians sub pedibus ferulas et luteola. et ē ferula arbutum cui? succus vocat capsia. pan etiam venit cum illis dōs. Sagumneis. id est bebāt facit tinctam in rubeo colore: sicut peliterij et bursarij tingunt pelles suas et bacchis ebuloz galli cebybles. Et causa quare pan sic describitur et pingit dictum fuit prius cum dicebat. pan primus

calamos &c. **P**as igitur interrogat quos erit finis ipsius amoris vel quoniam sanabitur ipse amans: quod cupit deo de amoris non potest satiari fletibus: sicut nec prata rivulis: nec apes cytisomene amor curat carmina nec incantationes. **T**ristis. i. gallus tristis rridit ad panem deum archadie dicens quis amor non curet carmiarum: ego volo quod vos dixi archadie vel poete optimi pantononastia. soli catiare periti canatis carmina de amore meorum: tunc me mortuo dulcius desceret ossa mea. **A**tque utinam nunc detestatur morari in urbibus: et extollit vitam pastoralis dicens. Quid prodest mihi habitare in urbibus ubi sunt pulchre sed fallaces meretrices: si fuisset pastor sicut vos habuisset lycoriz castam comitum meam: et amynta filium qui catasset militem carmina letaretur: vxor mea fecisset mihi fertum violaceum ab utinam fuisset agricola mecum iter salices iaculis comitum mea. **D**ic gelidi fontes. Loquitur ad lycorim. q. d. quid quis in gallia: quod hic i. yralia sunt gelidi fontes: prata viridia et silue vmbrose: ubi virissent tecum perpetuo. **N**unc insanit amor. ab isto loco usque ad finem describitur amor: et nunc sibi placet quod statim displicet et conuerso. Dicit ergo nunc apparet sibi quod sua amica est in piculis inter tela armatorum in exercitu antiochii. pcul a patria yralie. s. in gallia: nec fit mihi credere tantum. i. utinam esse sola visio ymaginaria et non esset piculi existetia realis. i. quod ipsa apparet esse in gallia et quod veraciter non cerneret ibi: non tamen est ita imo re vera tu es ibi: ponit intersectionem metuentis ab vel a. q. d. timeo ne ledas pedem tuum ad lapidem durum: sicut bladiunt fatui amatores pellicibus et concubinis suis: et plus procurat eis quam sibi ipsis: ergo ne nives alpine te ledant multum timeo: et dicuntur alpine ab alpi. i. montane. **E**t frigora rheni. Rhenus est fluminis gallice. le rbin. **I**bo et calchidico. Calchis est insula in euboea regione: de qua sunt euphorion: cuius librum transulit gallus in latinum ut dictum est: et ipsum metrificauit secundum stilum theocriti poete siciliensi: et dicit ergo quod ipse se dicit carmina pastorem sicili quod sunt condita versus calchidico: catabit illa stipula auene: quod est contra illud quod nuperrimè dixerat. s. Amor non carmina curat. **C**ertum est in siluis. Dic mutat propositum et dicit quod non placet sibi catiare. imo placet sibi ire ad siluas vel spelea ferarum. i. ad cavernas: est spelea nomen grecum actus plenis aptore forneri: in illis siluis scriberet amores suos in arboribus: scilicet in corticibus earum ubi crescunt amores sicut arbores. Interea mixtus. Nunc habet aliud propositum: quia cataturus cum nymphis circumdabit menala montes archadie. **A**nt acres. i. vel venabis apros: et non timebit aliqua frigora ducens canes per siluas parthenias. Partheni est mons archadie ubi agnes solebant venari. **I**am mihi per rupes. i. videtur mihi quod sum ibi: et torques sagittas sydonias: quod in sydonie ciuitate sunt optime sagitte et iaculari: inde dicta est sydonia didori in partibus sunt boni arcus cornei. **T**amque bec. i. ac si ista essent remedia sui amoris et forte de amoris miserebitur eius contra illud quod prius dixerat. Nec lachrymis crudelis amor. **I**am neque amadriades. Mutat iam propositum quod non amplius placet sibi nymphis nec amadriades que sunt decem flores: quasi amatores drias. i. flores. nascuntur enim cum floribus et occidunt cum ipsis. Sed drias habitant inter arbores et sunt decem arborum. ideo dicit eis recedite: quod non curo amplius de vobis. **N**on illud. Mutat propositum quod dixerat tantumque bec nostri et cetera. quod non amplius sperat salutem vel remedium: imo si biberet bebrum flumini tbracie frigidissimum vel nives citbonias in hyeme non posset refrigerari et est cythron mons tbracie minosus. **N**ec si mones. i. sicut non potest sedari sitis in cythopia calidissime in insulis sub sydere cancri quasi liber. i. cortex mediis vitis aret. i. moris i. vltimo. **D**ia vincit amor. Dic reddit se victum ab amore. **N**ec scire erit. Loquitur xgilus ad nymphas dicens. sufficiat vobis istud carmen de galli nostro quasi poeta. s. xgilus facit fuscillam vas de virginis ad faciendum caseum: est bibiscum arbutum steribile sicut viturnum ubi xgilus notat se fecisse buccolicam sub stilo bumili faciendo bumile ne gocium. **P**ierides. itez loquitur ad nymphas de morte pieris dicens. Quis ista carmina sunt paruat vos muse per gratiam vestram publicabitis ista per omnes urbes amore galli. **B**allo cuius amor. Dic laceranter dicit xgilus se amasse gallum sed non audebat ostendere amore timore cesaris augusti quod oderat eum. Sicut igitur in vere quia arbor crescit sub vmbra magne arboris. sic latebat amor xgilii ad gallum sub celare. **E**urgam. Dic ponit finem sui libris dicens. dimittam buccolicam: quod vmbra imperi solet pastoribus nocere. i. amor galli posset mihi nocere sicut vmbra nocet frugibus. **I**te domum satiare. Singit sicut pastor quod pecora sunt saturata: etiam apparet besperus stella ve spernando ideo tempus est recedendi. Cetera videantur supra textum.

Buccolica vtriusque cum commento familiarissimo feliciter expliciunt.

**Ad iuuenes butus Ovaro
in operis commendatio.**

Nunc licet ipse Ovaro gracili moduletur auena.
Et pecus et filuas prataq; leta sonet:
Hic tamen altisona tandem resonante camena
Troiam cum danais: arma virumq; canet.
Sed q̄q; arma strepant rabido comitata furore.
Plus pecus: et filue prataq; leta placent.
Ingratus ne sis iuuenis: quin pectore toto:
Ingentes grates: qui tibi pressit agas,
Laus deo.

